

Informace
o činnosti Celní správy
České republiky

za rok 2020

OBSAH

1. Úvod.....	3
2. Celní a daňové řízení	4
3. Daňové a celní nedoplatky.....	17
4. Zajištění a vymáhání nedoplatků	18
5. Kontrolní činnost.....	19
6. Pátrání.....	27
7. Výkon dalších kompetencí	30
8. Mezinárodní spolupráce	39
9. Informační technologie	42
10. Personalistika	45
11. Hospodaření	48
12. Interní audit a vnitřní kontrolní činnost.....	64
13. Oblast bezpečnosti.....	67
14. Vztahy s veřejností.....	68
15. Závěr.....	69
SEZNAM ZKRATEK.....	70

1. Úvod

Celní správa České republiky (dále jen „celní správa“ nebo „CS“) je soustavou správních úřadů a současně bezpečnostním sborem, který zajišťuje veřejné služby a výkon státní správy v oblasti správy cel a některých daní, jakož i dalších svěřených nefiskálních činností ve prospěch státu i jeho občanů.

V roce 2020 pokračovala celní správa v realizaci projektu „Elektronická aplikace pro odbavení poštovních zásilek s nízkou hodnotou“, jehož cílem je od 1. 7. 2021 nabídnout příjemcům poštovních zásilek možnost zjednodušeného podávání elektronických celních prohlášení s jednoduchou a rychlou platbou poplatků. V témže roce byl také zdárně ukončen projekt „Rekonstrukce a dostavba areálu VZSK Heřmanice“, jehož přínosem je podpora služební kynologie, která je v orgánech CS jedním z nejefektivnějších nástrojů kontrolní činnosti, a s ohledem na současnou situaci také nápomocna při vyhledávání nakažených COVID-19.

Celní správa započala v roce 2020 přípravu PR kampaně, jejímž cílem je informovat veřejnost o chystaných změnách k 1. 7. 2021, kdy nabyde účinnost novela zákona o DPH na základě Směrnice EU č. 2006/112/ES, v rámci které bude zavedena povinnost platit DPH ze všech zásilek při dovozu zboží a podávat elektronické celní prohlášení na veškeré poštovní zásilky. Celní správa současně zahájila práce na úpravě dotčených elektronických systémů pro celní odbavení.

V souvislosti s přechodem na nového poskytovatele služeb systému elektronického mýta od 1. 12. 2019 a změně technologie pro výběr mýta z mikrovlnné na satelitní, se celní správa v průběhu loňského roku věnovala zejména řešení nově vzniklých problémů a zajištění podpory pro bezproblémový výkon kontrolní činnosti v oblasti zpoplatnění vybraných komunikací.

Celní správa v roce 2020 zaměřila rovněž svoji pozornost na implementaci nových opatření v rámci tzv. online hazardu, kdy došlo k převedení kontrolní činnosti v oblasti internetových her z Ministerstva financí (dále jen „MF“) na orgány celní správy. Současně byly zahájeny přípravy na převzetí nové kompetence vymáhání justičních pohledávek.

Celní správa se v loňském roce soustředila také na přípravy na nadcházející předsednictví České republiky (dále též „ČR“) v Radě EU. Byla schválena východiska pro stanovení priorit a bylo zahájeno mapování sektorových agend napříč rezorty. Zároveň došlo ke shodě napříč rezorty a Úřadem vlády ohledně personálního posílení Stálého zastoupení ČR při EU.

Dne 1. 8. 2020 nabyla účinnosti vyhláška č. 328/2020 Sb., o územních pracovištích celních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech. Došlo tak ke zrušení 10 územních pracovišť celních úřadů (dále též „CÚ“). K této změně organizační struktury bylo možné, resp. nutné přistoupit vzhledem k postupující elektronizaci a snižování počtu systemizovaných míst v agendách celní a daňové řízení. Celní správa v rámci výkonu působnosti svých orgánů zavádí technologie, které umožňují veřejnosti provádět převážnou část úkonů elektronicky. Jejich podíl se postupně zvětšuje a klesá tak potřeba veřejnosti navštěvovat osobně pracoviště CÚ. Dochází tím k administrativní, finanční i časové úspoře na straně klientů celní správy.

2. Celní a daňové řízení

Vývoj daňových a celních příjmů

K 31. 12. 2020 byly na účtech CS evidovány celní a daňové příjmy v celkové výši 165 426,4 mil. Kč, není zde započítáno clo do Evropské unie (dále jen „EU“) ve výši 6 583,7 mil. Kč. Nejvyšší podíl na celkových příjmech vykazuje inkaso vnitrostátní spotřební daně (dále též „SPD“) poměrem 96,9 %, inkaso dělené správy se na příjmech podílí 1,9 % a příjmy vyplývající z dovozu 1,1 %. Oproti roku 2019 došlo ke snížení inkasa celkových příjmů celní správy o 4 867,5 mil. Kč, tj. o 2,8 %.

Snížení inkasa SPD v roce 2020 oproti roku 2019 o 4 648,7 mil. Kč (2,9 %) byl způsoben poklesem inkasa daně z minerálních olejů, které v meziročním srovnání kleslo o 7 554,7 mil. Kč. Naopak u tabákových výrobků došlo k navýšení inkasa. V meziročním srovnání stoupl o 3 570,3 mil. Kč. Celkový příjem státního rozpočtu (dále též „SR“) z SPD za rok 2020 ve výši 160 327,4 mil. Kč představuje překročení odhadu celkového výnosu o 5 227,4 mil. Kč.

Tabulka č. 1: Zůstatky na účtech celní správy

k 31. 12. 2020 v mil. Kč

Název účtu	Zůstatky na účtech celní správy				Výnos daní a cel
	Z dovozu	Vnitrostátní SPD	Vnitrostátní / dělená správa	Celkem	
Daň z přidané hodnoty	254,2			254,2	254,2
SPD z minerál. olejů	-46,6	88 216,0		88 169,4	84 886,9
Vratky-ozbrojeným silám ciz. států		-3,8		-3,8	
Vratky-zelená nafta		-2 844,1		-2 844,1	
Vratky-pro výrobu tepla		-406,2		-406,2	
Vratky-ostatní benzíny		-8,6		-8,6	
Vrácení SPD z MO dle § 55		-14,5		-14,5	
Vrácení daně osobám a imunitou		-5,2		-5,2	
SPD z lihu a lihovin	7,8	7 760,6		7 768,3	
SPD z vína	1,9	442,8		444,7	444,7
SPD z piva	0,8	4 496,2		4 497,0	4 497,0
SPD z tabákových výrobků	0,6	16,3		16,9	16,9
SPD z tabákových nálepek		58 305,6		58 305,6	58 305,6
SPD ze zahřívání tabáku		1 164,5		1 164,5	1 164,5
SPD ze surového tabáku		0,3		0,3	0,3
Clo odvedeno do SR před vstupem do EU	0,8			0,8	
Clo odvedeno do SR po vstupu do EU	1 645,9			1 645,9	1 645,9
Clo odvedeno do EU					6 583,7
Správní poplatky	2,9			2,9	2,9
Příslušenství	7,3		1,6	8,8	8,8

Název účtu	Zůstatky na účtech celní správy				Výnos daní a cel
	Z dovozu	Vnitrostátní SPD	Vnitrostátní /	Celkem	
			dělená správa		
Ostatní příjmy			5,8	5,8	3 186,2
Biopaliva			-3,9	-3,9	
Blok. pokuty na místě zaplacené			267,9	267,9	
Pokuty v řízení správním			528,2	528,2	
Pokuty v souvislosti s ET a hazardem			16,6	16,6	
DES ostatní ¹⁾			2 371,7	2 371,7	
Daň z elektřiny		1 503,3		1 503,3	1 503,2
Vrácení daně z elektřiny		-0,1		-0,1	
Daň z plynů		1 418,6		1 418,6	1 418,5
Vrácení daně z plynů		-0,1		-0,1	
Daň z pevných paliv		321,7		321,7	321,7
Vrácení daně z pevných paliv		0,0		0,0	
C E L K E M	1 875,5	160 327,4	3 187,8	165 426,4	172 009,3

¹⁾ včetně odvodu za odnětí půdy do státního rozpočtu

Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlením.

2.1 Celní řízení

2.1.1 Odvody tradičního vlastního zdroje (clo) do rozpočtu EU

Celkový plán odvodu cla pro rok 2020 činil 8 500,0 mil. Kč, z toho plán v rámci poskytnutí tradičních vlastních zdrojů na účet Evropské komise (dále též „EK“) byl ve výši 6 800,0 mil. Kč, plán odvodu cla na účet státního rozpočtu ve výši 1 700,0 mil. Kč. Celková částka poskytnutých tradičních vlastních zdrojů na účet EK a odvedeného cla na účet SR dosáhla v roce 2020 výše 8 229,6 mil. Kč. Uvedený plán byl splněn na 96,8 %, tzn., byly poskytnuty tradiční vlastní zdroje na účet EK ve výši 6 583,7 mil. Kč (80 %). V porovnání s poskytnutými tradičními vlastními zdroji na účet EK v roce 2019 ve výši 7 368,0 mil. Kč byla částka v roce 2020 nižší o 784,3 mil. Kč. Plán odvodu cla na účet státního rozpočtu v roce 2020 byl splněn na 96,8 %, tj. ve výši 1 645,9 mil. Kč. V porovnání s odvodem cla na účet státního rozpočtu v roce 2019 (1 842,0 mil. Kč) byla částka cla v roce 2020 nižší o 196,1 mil. Kč.

Zůstatek částky cla na odděleném účtu B byl ke dni 31. 12. 2020 ve výši 125,5 mil. Kč, což je o 18,2 mil. Kč (14,5 %) více než v roce 2019.

Neuhrazené clo ke dni 31. 12. 2020 činilo celkem 125,9 mil. Kč, což je o 16 % (17,4 mil. Kč) více než v roce 2019, z toho nedoplatky činí 45,4 mil. Kč, což je o 32,4 % (21,8 mil. Kč) méně než v roce 2019. Ostatní neuhrazené clo ve výši 80,5 mil. Kč není doposud splatné z důvodu termínu splatnosti nebo z důvodu povolení ulehčení plateb.

2.1.2 Počty celních prohlášení

Celosvětová pandemie COVID-19 měla vliv na určitém snížení celkového počtu celních prohlášení (dále též „CP“) oproti roku 2019. Na druhou stranu byly v mnohem vyšší míře využívány zjednodušené postupy, při nichž lze celní formalities vyřídit prostřednictvím vzdáleného přístupu a není nutné osobně navštěvovat CÚ, což se právě v této době ukázalo jako dvojnásob výhodné.

Celkový počet dovozních CP podaných v roce 2020 oproti roku 2019 klesl o 3,6 %. Porovnání poměru elektronických dovozních CP k celkovému počtu podaných dovozních CP za rok 2019 a za rok 2020 představuje navýšení o 0,8 %. Meziročně se výrazně zvýšil poměr dovozních CP za použití některého ze zjednodušených postupů k celkovému počtu dovozních CP, a to o 7 %.

Celkový počet podaných vývozních CP se v roce 2020 oproti roku předcházejícímu snížil o 6,8 %. Naopak poměr vývozních CP za použití některého typu zjednodušení k celkovému počtu podaných vývozních CP byl v roce 2020 vyšší o 1,4 % oproti roku 2019.

Tabulka č. 2: Počty celních prohlášení

k 31. 12. 2020

Režim	Celkem	Z toho elektronicky		Z toho zjednodušeným postupem	
		Počet	%	Počet	%
Dovozní CP	1 288 134	1 267 677	98,4	925 655	71,9
Vývozní CP	1 265 993	1 265 976	100,0	1 128 884	89,2
Tranzitní CP podaná	258 202	254 211	98,5	254 424	98,5
Tranzitní CP ukončená	456 563	330 452	72,4	329 425	72,2

Počet podaných tranzitních CP se v roce 2020 oproti roku 2019 snížil o 11,1 %, avšak poměr podaných tranzitních CP za použití zjednodušeného postupu schváleného odesílatele k celkovému počtu podaných tranzitních CP v roce 2020 vzrostl oproti roku předcházejícímu o 7,6 %.

Počet ukončených tranzitních CP za rok 2020 zaznamenal oproti roku 2019 pokles o 2,1 %. Na druhou stranu porovnání poměru ukončených tranzitních CP za použití zjednodušeného postupu schváleného příjemce k celkovému počtu ukončených tranzitních CP představuje za rok 2020 navýšení o 3,4 % vůči roku 2019.

Tabulka č. 3: Počty položek v celních prohlášeních

k 31. 12. 2020

Režim	Celkem	Z toho elektronicky		Z toho zjednodušeným postupem	
		Počet	%	Počet	%
Dovozní CP	2 745 851	2 712 914	98,8	1 963 251	71,5
Vývozní CP	3 027 988	3 027 968	100,0	2 569 119	84,9
Tranzitní CP podaná	554 834	553 269	99,7	471 344	85,0
Tranzitní CP ukončená	1 290 426	1 101 644	85,4	1 054 967	81,8

2.1.3 Podpora celního řízení

Podpora celního řízení zaměřená na činnost celních orgánů a zavedení moderních forem celního řízení zahrnuje oblast mezinárodních povolení pro zvláštní režimy a pro centralizované celní řízení (pod dříve užívaným termínem „jednotná povolení“), národního centralizovaného celního řízení a povolení Oprávněného hospodářského subjektu (dále jen „AEO“).

V oblasti mezinárodních povolení se tuzemské celní orgány ke dni 31. 12. 2020 podílely na 69 povoleních (ve 48 případech byla ČR v roli participujícího členského státu, ve 21 případech v roli povolujícího členského státu), přičemž v roce 2020 bylo vydáno 7 povolení (ve všech 7 případech byla ČR v roli participujícího členského státu).

V oblasti národního centralizovaného celního řízení bylo ke dni 31. 12. 2020 platných 157 povolení (v 83 případech se jednalo o povolení v rámci vývozu, v 74 případech v rámci dovozu), přičemž za rok 2020 bylo vydáno 19 povolení (v 11 případech v rámci vývozu a v 8 případech v rámci dovozu).

V oblasti AEO bylo ke dni 31. 12. 2020 platných 285 povolení, přičemž v roce 2020 bylo vydáno 12 povolení, 6 povolení bylo zrušeno, 2 povolení byla zrušena částečně, 1 povolení bylo pozastaveno a byly zamítnuty 3 žádosti o povolení AEO. Dále bylo v 87 případech provedeno přehodnocení povolení AEO.

2.1.4 Spolupráce s deklarantskou veřejností

Již několik let celní správa spolupracuje s deklarantskou veřejností na řešení aktuálních problémů, které se týkají účinnosti nových právních předpisů nebo vývoje celně-deklaračních systémů a jejich funkčností. Platformou pro tuto spolupráci se stala zejména každoroční jednání tzv. Smíšené pracovní skupiny pro e-Customs a také tzv. Česko-francouzského kolokvia, které však v roce 2020 nebylo možné uskutečnit s ohledem na pandemii COVID-19.

Dne 11. 11. 2020 se ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) uskutečnil on-line seminář „Brexit & cla: budoucnost byznysu s UK“, na kterém byly veřejnosti prezentovány postupy plnění celních formalit, prokazování původu zboží a aplikace zákazů a omezení v souvislosti s blížícím se Brexitem. Cílovou skupinou byla zejména česká obchodní veřejnost.

Dne 25. 11. 2020 se ve spolupráci s Britskou ambasádou v Praze a britskými experty z řad britské státní správy uskutečnil on-line seminář „Industry day“, který byl určen pro řešení otázek spojených s problematikou Brexitu, a to zejména pro tuzemské vývozce a dopravce, resp. jejich zájmy.

Zástupci celní správy se též aktivně zúčastnili několika on-line seminářů a přednášek pro některá profesní sdružení, oborové organizace a jejich členy, jako jsou např. Svaz spedice a logistiky, Hospodářská komora České republiky, ČESMAD BOHEMIA a další.

Účast v mezinárodních projektech, zastupování ČR na jednáních orgánů EU a mezinárodních organizací a rozvíjení spolupráce s jinými státy EU a třetími zeměmi

Celní správa je zastoupena v celé řadě evropských projektů či na jednáních orgánů EU a mezinárodních organizací. Jedná se především o účast na jednáních podskupin Výboru

pro celní kodex Unie (dále též „UCC“), Expertní skupiny pro celní oblast, Skupiny koordinátorů AEO, Skupiny pro elektronické celnictví, projektů „Správa záruk podle UCC“, „Centralizované celní řízení“, „Celní rozhodnutí“, „Skupina pro koordinaci celních a daňových postupů při přepravě vybraných výrobků v systému EMCS“ a také na jednáních pracovní skupiny EHK/OSN pro celní otázky týkající se dopravy a zasedáních Správního výboru Úmluvy TIR.

Kromě spolupráce na půdě EU a mezinárodních organizací podporuje celní správa také součinnost s jinými členskými státy a třetími zeměmi prostřednictvím pracovních návštěv zástupců jiných celních správ zaměřených na průběh celního řízení a provoz celně-deklaračních a podpůrných systémů. Veškeré plánované pracovní návštěvy na rok 2020 ale byly z důvodu pandemie COVID-19 odloženy.

2.1.5 Celní politika, pravidla původu zboží

V roce 2020 došlo ke změně Protokolu VI, který definuje pojem „původní produkty“ a metody správní spolupráce mezi EU a zámořskými zeměmi a územími od 1. 1. 2020. Tato změna se týká ustanovení o zavedení systému registrovaných vývozců pro zámořské země a území za účelem osvědčování původu.

21. 2. 2020 bylo zveřejněno „Rozhodnutí Výboru EPA“, zřízeném mezi Pobřežím slonoviny na jedné straně a Evropským společenstvím na straně druhé, o přijetí protokolu č. 1 o definici pojmu „původní produkty“ a o metodách správní spolupráce. Pravidla původu zboží stanovují, za jakých podmínek zboží získá preferenční původ v EU nebo v Pobřeží slonoviny, a tím nárok na preferenční zacházení v zemi dovozu. V březnu 2020 se v rámci „Rozhodnutí Výboru EPA“ změnila některá ustanovení Protokolu 1 týkajícího se definice pojmu „původní produkty“ či „produkty pocházející z“ a metod správní spolupráce k Prozatímní rámcové dohodě o dohodě o hospodářském partnerství mezi státy východní a jižní Afriky (dále jen „ESA“) na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé.

V roce 2020 bylo také zveřejněno „Oznámení vývozcům týkající se uplatňování systému EU pro registrované vývozce (systém REX) pro vývoz z EU do ESA v rámci prozatímní dohody o hospodářském partnerství mezi EU a ESA“. Dle oznámení poskytnou státy ESA od 1. 9. 2020 produktům pocházejícím z EU preferenční celní zacházení výlučně při předložení prohlášení na faktuře vystavených vývozcem registrovanými v unijním systému REX nebo kterýmkoli vývozcem pro jakoukoli zásilku sestávající z jednoho nebo více nákladových kusů obsahujících původní produkty, jejichž celková hodnota nepřesahuje 6 000 EUR.

V loňském roce vešla v platnost Dohoda o volném obchodu mezi EU a Vietnamskou socialistickou republikou. Dohoda se provádí od 1. 8. 2020 a upravuje oboustranně preferenční obchodní vztahy mezi EU a Vietnamskou socialistickou republikou, tedy nárok na preferenční zacházení (nulovou nebo sníženou celní sazbu) u zboží v zemi dovozu. Součástí Dohody jsou rovněž pravidla původu zboží.

Na úrovni MPO a EK probíhala za aktivní účasti zástupců problematiky původu zboží celní správy jednání k přípravě a rozšiřování preferenčního systému EU, zejména ve vztahu k pravidlům původu, jako např.:

- při vyjednávání o dohodách o oblasti volného obchodu s Austrálií, Indonésií, MERCOSUREM, ap.;
- pokračování v reformě pravidel původu zboží v rámci Evropsko-středomořských dohod „EUROMED“ a Regionální úmluvy;
- zajištění aktivního přístupu za celní správu v jednáních k problematice Brexitu.

Došlo k rozšíření seznamu zemí v novém systému REX v rámci GSP (všeobecný systém preferencí), OCT (zámořské země a území EU), ale i v rámci preferenčních dohod (Vietnam).

V rámci následné verifikace byl celkový počet důkazů původu prověřených v roce 2020 985 (z toho 70 důkazů původu prověřovala ČR v zahraničí a o 915 důkazů původu žádalo zahraničí). Nejčastěji verifikované země jsou Švýcarsko, Srbsko, Bosna a Hercegovina a Ukrajina, Turecko, Maroko.

Tabulka č. 4: Počet vystavených osvědčení o původu a statusu zboží

za rok 2020

Osvědčení	2020
EUR.1 (celkem)	36 687
- řádně	34 127
- dodatečně	2 433
- duplikát	127
EUR-MED (celkem)	160
- řádně	118
- dodatečně	41
- duplikát	1
A.TR (celkem)	16 714
- řádně	15 963
- dodatečně	607
- duplikát	144
FORM A	6
INF4	87
Celkem	53 654

Orgány celní správy zpracovaly v roce 2020 celkem 12 podání souvisejících se závaznou informací o původu zboží (dále jen „ZIPZ“), přijato bylo celkem 11 akceptovatelných žádostí o ZIPZ, 3 žádosti byly zamítnuty pro nedoplnění podání a bylo vydáno 1 rozhodnutí o nevydání závazné informace. Bylo vydáno celkem 23 ZIPZ, z toho 4 na nepreferenční a 19 na preferenční původ. V rámci systému vydávání ZIPZ byl v roce 2020 řešen 1 opravný prostředek. Žádné ZIPZ nebyly zneplatněny.

U schválených vývozců v oblasti prokazování původu zboží je evidováno 65 nových povolení a celní správou je celkem evidováno 1 192 platných povolení. Dále bylo nově zaregistrováno 94 vývozců a celní správou je celkem evidováno 458 registrovaných vývozců v rámci systému REX.

2.1.6 Celní hodnota

V průběhu roku 2020 se celní správa účastnila písemných konzultací pracovní skupiny celních správ zemí Visegrádské skupiny (dále jen „V4“). Stěžejním tématem byla změna nástroje pro výpočet spravedlivých cen z nástroje AFIS AREP – AMT na nástroj THESEUS. Tento nástroj, který byl v roce 2020 v ČR zapracován do praktické aplikace, byl vyhodnocen pracovní skupinou jako v současné době nejvhodnější řešení za účelem dosažení cílů Společného prohlášení celních správ zemí V4 – Trenčínské deklarace z roku 2015. Tyto cíle spočívají v zabezpečení úkolů a rozvíjení opatření proti podhodnocování zásilek dováženého zboží.

Celní správa rovněž připravila další rozsáhlou písemnou argumentaci kontrolnímu orgánu Generálnímu ředitelství pro rozpočet Evropské komise DG BUDGET (dále jen „DG BUDGET“), týkající se doporučení České republiky k akci z roku 2011 zaměřené na podhodnocení dovážených zásilek. Zároveň bylo pokračováno v další písemné proceduře týkající se závěrů z kontroly DG BUDGET z roku 2018. Celní správa připravila další písemná vysvětlení k otázkám a závěrům DG BUDGET. V závěru roku proběhla distanční formou další kontrola DG BUDGET, jejímž tématem byly aktualizace národních opatření a metodiky v boji s podhodnocením dovážených zásilek. V rámci ústního hodnocení byla ze strany DG BUDGET vyjádřena spokojenost s nastavenými opatřeními v ČR.

V roce 2020 se celní správa účastnila 4 jednání projektové skupiny zastřešené DG TAXUD za účelem vytvoření pokynů členskými státy v oblasti metodiky boje s podhodnocením dovážených zásilek. Celní správa se k práci v dané projektové skupině aktivně přihlásila, neboť v této oblasti má dlouholeté zkušenosti a může nabídnout efektivní přispění k výslednému metodickému dokumentu.

Celní správa se v loňském roce rovněž účastnila distanční formou dvou zasedání Výboru pro celní kodex – sekce celní hodnocení při EK a expertní pracovní skupiny, kde se primárně projednávaly konkrétní případy předložené členskými státy. Jednalo se například o diskuzi postupů v rámci problematiky licenčních poplatků, provádění celních kontrol, závazných informací o celní hodnotě nebo oblast e-commerce.

2.1.7 Celní tarifování (sazební zařazení zboží)

Kombinovaná nomenklatura

Hlavním úkolem celní správy v roce 2020 bylo zajistit všechny nezbytné kroky za účelem implementace změn v unijním celním sazebníku, které vstoupily v účinnost k 1. 1. 2021 a taktéž zajistit proškolení a předání potřebných informací jak pracovníkům celní správy, tak i veřejnosti. Současně celní správa připravila pro veřejnost pracovní pomůcku pro usnadnění interpretace všech změn kombinované nomenklatury k 1. 1. 2021. Tato brožura je dostupná na internetu celní správy.

Závazné informace o sazebním zařazení zboží

V roce 2020 přijaly orgány celní správy celkem 871 žádostí o závaznou informaci o sazebním zařazení zboží (dále jen „ZISZ“) a vydala celkem 907 ZISZ. Při porovnání zatížení v roce 2020 s rokem 2019 lze konstatovat snížení u žádostí i u vydaných ZISZ o cca 15 %. Tento jev je nepochybně spjatý se zavedením elektronického systému závazných informací o sazebním zařazení zboží (dále jen „EZISZ“) do provozu, kdy žadatelé při podávání žádostí musí disponovat povolením pro elektronickou komunikaci s celními orgány, mít zřízené příslušné přístupy do systému a pořízený příslušný software (dále jen „SW“). Tímto byl zredukován počet žadatelů na ryze hospodářské subjekty zabývající se stabilně obchodem se třetími zeměmi ve větších objemech a různorodostí projednávaného zboží, či na profesionální spedice tyto subjekty zastupující. Významný vliv na snížení zájmu o ZISZ v roce 2020 byl nepochybně způsoben též útlumem činností hospodářských subjektů zapříčiněnou pandemií COVID-19 a opatřeními zavedenými proti jejímu šíření.

V rámci systému vydávání ZISZ bylo v roce 2020 podáno celkem 19 podaných opravných prostředků (12 odvolání proti ZISZ a 7 odvolání proti rozhodnutí o nepřijetí žádosti o ZISZ). Orgány celní správa v roce 2020 zneplatnily 29 ZISZ z důvodu změn celní nomenklatury a 2 ZISZ vydané britským subjektům z důvodu Brexitu, 6 ZISZ zrušil z důvodu opatření EK a 11 ZISZ z ostatních zákonných důvodů. Celkem bylo v roce 2020 zneplatněno 48 ZISZ.

Celní správa na základě výsledků auditu provedeného certifikační autoritou úspěšně obhájilo svou certifikaci dle ČSN EN ISO 9001:2015 a získalo nový certifikát.

V roce 2020 byl fakticky zaveden do praxe nový elektronický systém EZISZ, který je určen pro podávání, zpracování, výměnu a uchovávání informací týkajících se žádostí a rozhodnutí, jež se týkají ZISZ, nebo jakýchkoli následných událostí, které mohou mít vliv na původní žádost či rozhodnutí, prostřednictvím Obchodního portálu EU. Teoreticky byl tento systém spuštěn již na konci roku 2019, prakticky byl však plně funkční až začátkem roku 2020. Podávání žádostí o ZISZ, vydávání rozhodnutí o ZISZ a veškerá komunikace mezi celními orgány a žadateli nyní probíhá výhradně a pouze elektronicky prostřednictvím systému EZISZ.

Stanoviska k sazebnímu zařazení zboží

Stanoviska k sazebnímu zařazení zboží (dále jen „SSZ“) jsou taktéž vydávána na základě příslušných ustanovení UCC. Prostřednictvím aplikace Elektronická evidence nezávazných vyjádření a stanovisek bylo v roce 2020 podáno 9 314 žádostí o vydání SSZ, z čehož cca 43 % bylo určeno pro obchodní a neobchodní veřejnost. V porovnání s rokem 2019 nedošlo k zásadním výkyvům z hlediska počtu podaných žádostí o vydání SSZ ani zpracovaných SSZ.

2.1.8 TARIC a Pozastavení všeobecných cel (suspenze cla)

Celní správa v roce 2020 obdržela 16 710 požadavků na čerpání tarifních kvót. Z toho bylo do EK - DG TAXUD odesláno 16 646 požadavků a stornováno bylo 64 požadavků. V loňském roce bylo dostupných 1 401 tarifních kvót v rámci Unie, na které byla možnost žádat o čerpání kvóty. V rámci ČR bylo požádáno o čerpání u 232 tarifních kvót.

Celní správy členských zemí EU zasílají do EK dohledová data, která slouží jako jeden z důležitých podkladů pro společnou obchodní politiku EU, a to ve vztahu ke třetím zemím. V roce 2020 bylo do EK - DG TAXUD odesláno 188 dávek obsahující dohledová data. Zkontrolováno bylo 5,8 mil. záznamů. Jedná se o 24% nárůst oproti roku 2019 z důvodu zavedení dohledových opatření na režim vývoz od 1. 4. 2020, kdy vzhledem k pandemii COVID-19 byly očekávány četné žádosti o zprávy o obchodních tocích při vývozu. Denní průměr kontrol dohledu nad propuštěním zboží do volného oběhu nebo nad jeho vývozem je 30 970 záznamů.

V roce 2020 byly ze strany ČR předloženy pracovní skupině EK pro Hospodářské otázky celních sazeb 2 žádosti o nové suspenze cla a 4 žádosti o změnu stávajících suspenzí. 1 novou žádost se v prvním kole jednání nepodařilo obhájit. Ve druhém kole jednání však bylo suspenze cla pro předmětné zboží dosaženo návrhem změny stávající (již platné) suspenze. Druhé kolo jednání nebylo dosud ukončeno, nicméně, všechny žádosti a návrhy předložené ze strany ČR byly již v pracovní skupině EK pro Hospodářské otázky celních sazeb předběžně schváleny a lze očekávat, že budou zohledněny v novém nařízení Rady EU o pozastavení všeobecných cel společného celního sazebníku pro určité zemědělské produkty a průmyslové výrobky.

2.2 Daňové řízení

Inkaso SPD

Celkový příjem ze spotřebních a energetických daní za rok 2020 (po odečtení vratek) dosáhl výše 160 327,4 mil. Kč. Plánovaný celkový výnos činil 155 100,0 mil. Kč, v roce 2020 tak došlo k překročení odhadu celkového výnosu o 5 227,4 mil. Kč, což představuje 103,4 % predikovaného odhadu.

V meziročním srovnání inkasa SPD oproti roku 2019 došlo k celkovému snížení o 4 740,3 mil. Kč. Nejvyšší podíl na tomto poklesu má inkaso daně z minerálních olejů, kde oproti loňskému roku došlo ke snížení výsledné vybrané částky o 7 646,1 mil. Kč. Mírný pokles vykazuje také inkaso daně z lihu, zde byl v meziročním srovnání výběr daně ponížen o 465,7 mil. Kč a u daně z piva, kde byl celkový výnos této daně menší o 199,1 mil. Kč oproti roku 2019. Pokles ve výběru daní byl převážně způsoben hospodářským a ekonomickým útlumem v souvislosti se zavedením protiepidemiologických vládních opatření přijatých k eliminaci pandemie COVID-19. Nejvyšší nárůst ve výběru daní byl zaznamenán u daně z tabáku (která zahrnuje tabákové výrobky, surový tabák a zahříváný tabák), kde bylo inkaso o 3 570,2 mil. Kč vyšší než v roce 2019. U ostatních SPD byl celkový výnos srovnatelný s předchozím obdobím.

Tabulka č. 5: Inkaso SPD (včetně dovozu a po odečtení vrácené SPD)

v mil. Kč

	skutečnost		% 2020/2019
	2019	2020	
SPD z vína a meziproductů	403,6	444,7	110,2
SPD z minerálních olejů	94 026,2	88 169,4	93,8
SPD z lihu	8 234,0	7 768,3	94,3

	skutečnost		% 2020/2019
	2019	2020	
SPD z piva	4 696,1	4 497,0	95,8
SPD z tabákových výrobků	28,9	16,9	58,5
SPD z tabákových nálepek	55 302,0	58 305,6	105,4
SPD ze surového tabáku	0,2	0,3	150,0
SPD ze zahříváných tabákových výrobků	586,0	1 164,5	198,7
Daň z elektřiny	1 567,5	1 503,2	95,9
Daň ze zemního plynu	1 359,2	1 418,6	104,4
Daň z pevných paliv	357,4	321,7	90,0
Vratky:			
SPD z min. olejů - zelená nafta	-990,1	-2 844,1	x
- pro výr. tepla a TB	-450,9	-406,2	x
- ostatní benzíny	-9,9	-8,6	x
- ozbr. síly cizích států	-15,3	-3,8	x
- dle § 55	-20,2	-14,5	x
- osobám s imunitou	-6,8	-5,2	x
daně z elektřiny	-0,1	-0,1	x
daně ze zemního plynu	-0,1	-0,1	x
daně z pevných paliv	0,0	0,0	x
SPD celkem	165 067,7	160 327,4	97,1

Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlením.

2.2.1 Minerální oleje

V komoditě minerální oleje bylo v roce 2020 inkasováno celkem 84 887,0 mil. Kč, což představuje pokles o 7 646,1 mil. Kč (8,3 %) oproti inkasu v roce 2019. Odhadovaný celkový výnos u této komodity byl v průběhu roku 2020 několikrát revidován na konečnou částku 82 200,0 mil. Kč (o 10 mld. Kč nižší než na rok 2019), který se nakonec podařilo splnit na 103,3 %. Výběr daně z pohonných hmot byl už od začátku roku 2020 citelně zasažen opatřeními proti pandemii COVID-19 (např. omezení cestování), čímž došlo k výraznému poklesu příjmu z této daně. K poklesu inkasa zároveň přispěla i možnost uplatnění nároku na vrácení SPD z minerálních olejů, vratka za tzv. „zelenou naftu“, kterou je možné od roku 2019 uplatňovat za kalendářní rok, tedy až v roce 2020. V zákoně č. 229/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 (dále jen „zákon o spotřebních daních“), došlo ke změně týkající se lhůty pro uplatnění nároku na vrácení části SPD ze zelené nafty za zdaňovací období roku 2019, případně zdaňovací období čtvrtého čtvrtletí roku 2019, pro ty, kteří nestihli podat daňové přiznání včas. Zároveň byla zkrácena lhůta pro vrácení daně ze zelené nafty z původních 60 dní na 40 dní. Vratky z SPD z minerálních olejů se za rok 2020 zvýšily, a to na částku 3 282,4 mil. Kč, což je oproti stejnému minulému období nárůst o 1 789,2 mil. Kč, tj. o 219,6 % více.

2.2.2 Lih

V roce 2020 dosáhly celkové příjmy daně z lihu 7 768,3 mil. Kč, což představuje pokles o 465,7 mil. Kč (5,7 %) oproti inkasu z roku 2019. Odhadovaný celkový výnos v komoditě lih pro rok 2020 byl postupně snížen na částku 8 100,0 mil. Kč. Tento výhled inkasa SPD z lihu nebyl splněn o 331,7 mil. Kč, tedy bylo inkasováno 95,9 % plánovaného výnosu. V roce 2020 byl vývoj inkasa daně z lihu zásadně ovlivněn dvěma významnými faktory, a to zvýšením sazeb daně z lihu s platností od 1. 1. 2020 a s tím spojeným předzásobením, které ovlivnilo zejména výběr daně v prvním pololetí roku 2020, a pak zejména pandemií COVID-19 a následnými vládními opatřeními k její eliminaci. Celkovým omezením výroby lihovin lze konstatovat, že došlo i k meziročnímu poklesu odebraných kontrolních pásek ke značení lihu osobami povinnými značit lih o cca 24 %, což je nepochybně také důsledek současné krize vyvolané pandemií COVID-19.

2.2.3 Pivo

Za rok 2020 dosáhly celkové příjmy daně z piva 4 497,0 mil. Kč, což představuje v meziročním srovnání pokles přibližně o 199,1 mil. Kč (4,2 %) oproti inkasu v roce 2019. Odhadovaný celkový výnos SPD z piva za rok 2020 byl naplněn na 112,4 %. Stejně jako v ostatních oblastech ovlivnila správu SPD z piva pandemie COVID-19. Vládní nařízení a opatření se podepsala na celkovém objemu výroby sudového piva a s tím související výběr této daně. V souvislosti se vzniklou situací byla nutná legislativní změna (zákon o spotřebních daních v původním znění neumožňoval vrácení piva uvedeného do volného daňového oběhu zpět do režimu podmíněného osvobození od daně), v rámci které mohly pivovary „stáhnout“ sudové pivo z restaurací a nedaňových skladů zpět do daňového skladu (včetně obalů) a dále s ním pracovat, nebo ho zlikvidovat.

2.2.4 Tabákové výrobky

Za rok 2020 byly celkové příjmy z tabákových daní ve prospěch SR 59 487,3 mil. Kč, což v porovnání s rokem 2019 (55,9 mld. Kč) odpovídá v relativních číslech indexu 106,4 % a ke zvýšení příjmu o 3 570,3 mil. Kč. V porovnání s odhadovanou částkou inkasa 56 900,0 mil. Kč (jedná se o poslední revidovanou změnu v rozpočtu), došlo tedy k poměrně značnému překročení o 2 587,3 mil. Kč, což odpovídá plnění rozpočtované částky na 104,6 %. Důvodem zvýšených příjmů oproti předcházejícím roků (jedná se o historicky nejvyšší příjmy z tabákových daní) je zvýšení všech sazeb daní¹ u tabákových výrobků přibližně o 10 %. Očekával se proto významný nárůst inkasa vyplývající z této změny v porovnání s předchozím rokem, původní odhadované příjmy činily 64 300,0 mil. Kč. V souvislosti s celosvětovou pandemií COVID-19 došlo k poklesu prodeje tabákových výrobků (zejména cigaret) v příhraničních oblastech, a to i přes fakt, že prodej tabákových výrobků nebyl z formálního hlediska nijak omezen. Tyto oblasti, resp. obchody s tabákovými výrobky cílí na zahraniční turisty (zejména z Rakouska a Německa), kteří jezdí nakupovat cigarety a jiné komodity s nižším daňovým zatížením v množství pro tzv. osobní spotřebu. Objem těchto nákupů činí dle některých odhadů až 30 % celého objemu nákupu cigaret

¹ Zákon č. 364/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní v souvislosti se zvyšováním příjmů veřejných rozpočtů, s účinností od 1. 1. 2020.

na českém trhu. Vlivem uzavření hranic v souvislosti s pandemií COVID-19 byly tedy tyto nákupy po určitou dobu zcela přerušeny a došlo zde k velkému množství nevyprodaných zásob cigaret se starou sazbou daně. Z tohoto důvodu byla dočasně prodloužena doba, po kterou je možné prodávat cigarety označené tabákovou nálepkou odpovídající staré sazbě daně, o jeden měsíc. Jediným důvodem zvýšených příjmů oproti předcházejícím rokům je tedy zvýšení sazeb daní, neboť v celkovém souhrnu bylo všemi odběrateli odebráno méně tabákových nálepek než za předchozí kalendářní rok, a sice přibližně 999 mil. ks (1 044 mil. ks v roce 2019). Pokles odběru tabákových nálepek na cigarety mohl způsobit také přechod části uživatelů na zahřívané tabákové výrobky nebo k jemně řezanému tabáku určenému k ruční výrobě cigaret. U zahřívaných tabákových výrobků došlo příjmem 1 164,5 mil. Kč téměř ke zdvojnásobení příjmů z roku 2019. Toto je však zdůvodněno faktem, že zahřívaný tabák se stal předmětem daně ke dni 1. 4. 2019, což v souvislosti se splatností hodnoty tabákových nálepek – spotřební daně (60 dnů od odběru nálepek), znamenalo skutečné příjmy až ve druhé polovině roku 2019.

2.2.5 Víno a meziprodukty

Za rok 2020 byly celkové příjmy daně z vína a meziproduktů ve prospěch státního rozpočtu 444,7 mil. Kč, což v porovnání s předchozím rokem (403,6 mil. Kč) odpovídá indexu 110,2 %, zároveň došlo k navýšení příjmu o více než 40 mil. Kč. Odhadovaný plánovaný výnos pro rok 2020 byl u této komodity překročen, celkový výnos dosáhl 111,2 % celkového plnění. Při porovnání s předcházejícími kalendářními roky lze sice zaznamenat významný nárůst inkasa v relativním procentuálním vyjádření, nicméně pokud inkaso vyjádříme v absolutních číslech, je tento nárůst a koneckonců i celý výnos dané komodity nepatrný. Tato situace je způsobena zejména skutečností, že roste zejména spotřeba tzv. tichých vín, podléhajících spotřební dani ve výši 0 Kč/hl.

2.2.6 Energetické daně

Za rok 2020 činily celkové příjmy energetických daní 3 243,3 mil. Kč. Celkové příjmy se oproti roku 2019 snížily o 40,6 mil. Kč. Snížil se výběr daně u elektřiny o téměř 70 mil. Kč a u pevných paliv o téměř 40 mil. Kč, kdy nižší výběr daně u těchto komodit mohla způsobit vládní opatření v souvislosti s pandemií COVID-19 a s tím související hospodářský a ekonomický útlum. Nižší výběr daně u pevných paliv mohla také způsobit opatření vlády ČR spočívající v podpoře ekologických zdrojů vytápění, program na zlepšování kvality ovzduší, respektive přechod spotřebitelů na ekologičtější druhy paliv, což je zřejmě i důvodem vyššího výběru SPD ze zemního plynu, kde se vybralo o téměř 60 mil. Kč více než v roce 2019.

2.2.7 Doprava vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od SPD

V členských zemích EU je pro kontrolu a sledování doprav vybraných výrobků (dále též „VV“) v režimu podmíněného osvobození od SPD využíván systém EMCS. Každou zásilku VV musí doprovázet stejnopis e-AD nebo obchodní doklad obsahující stejné náležitosti včetně referenčního kódu ARC. U celkového počtu doprav VV z EU do ČR došlo v roce 2020 oproti roku 2019 k poklesu o 2,3 %. Doprava z ČR do EU poklesla

o 6,7 %, největší rozdíl byl u doprav do Maďarska. V rámci daňového území ČR byl zaznamenán pokles o 8,7 %.

Tabulka č. 6: Doprava VV v režimu podmíněného osvobození od daně mezi ČR a EU
v letech 2019 a 2020

Členský stát	z EU do ČR		z ČR do EU	
	2019	2020	2019	2020
AT – Rakousko	11 368	10 536	4 743	4 007
BE – Belgie	1 657	1 819	956	1 003
BG – Bulharsko	251	288	523	465
CY – Kypr	0	0	65	36
DE – Německo	19 110	18 916	26 762	23 015
DK – Dánsko	135	132	216	210
EE – Estonsko	110	97	147	129
ES – Španělsko	2 950	2 588	576	394
FI – Finsko	135	109	379	413
FR – Francie	6 524	5 768	642	467
GB – Velká Británie	714	646	1 459	1 130
GR – Řecko	329	346	448	325
HU – Maďarsko	3 581	3 460	5 566	5 513
IE – Irsko	335	199	67	61
IT – Itálie	8 912	8 937	3 379	3 011
LT – Litva	825	1 076	415	345
LU – Lucembursko	16	24	7	9
MT – Malta	0	0	38	23
LV – Lotyšsko	106	91	326	308
NL – Nizozemsko	1 797	2 309	2 132	2 440
PL – Polsko	6 028	5 298	5 943	5 961
PT – Portugalsko	490	477	100	94
RO – Rumunsko	633	490	702	605
SE – Švédsko	350	144	1 736	1 684
SI – Slovinsko	77	46	441	346
SK – Slovensko	30 271	30 678	32 305	32 086
HR – Chorvatsko	92	75	721	626
Celkový součet	96 796	94 549	90 794	84 706

Tabulka č.7: Doprava VV v režimu podmíněného osvobození od daně v rámci ČR
v letech 2019 a 2020

Rok	2019	2020
Počet realizovaných doprav	67 630	61 733

3. Daňové a celní nedoplatky

3.1 Rozbor pohledávek a nedoplatků cla a daní vyměřených v rámci celního řízení

Pohledávky činily ke dni 31. 12. 2020 částku celkem 2 330,6 mil. Kč. Jsou zde zahrnuty nejen pohledávky a nedoplatky vzniklé neuhrazením cla a daní za zboží propuštěné do režimu volného oběhu, případně po skončení režimu s dočasným osvobozením od cla, ale i pohledávky předepsané platebními výměry za nedodání zboží v režimu tranzit, celní dluhy vyměřené dodatečnými platebními výměry a platebními výměry vydanými na základě kontrol po propuštění zboží, kdy u těchto případů není zajištěn celní dluh, a neuhrazené pohledávky, kdy deklarant měl povolení nezajišťovat celní dluh. Pohledávky zahrnují rovněž platební výměry na úrok z prodlení a penále při nedodržení zákonné lhůty splatnosti celního dluhu. Ke dni 31. 12. 2020 činí stav nedoplatků cla, daní a poplatků vyměřených v rámci celního řízení celkem 2 162,7 mil. Kč.

Tabulka č. 8: Stav nedoplatků

k 31. 12. 2020

Nedoplatky	Částka v mil. Kč	%
Vzniklé vyměřením na základě rozhodnutí z úřední povinnosti	1 790,7	82,8
Z obchodního zboží, vzniklé na základě celního řízení předložením jednotného správního dokladu (JSD)	299,9	13,9
Z penále a úroků z prodlení a nedoplatky z neobchodního zboží	72,1	3,3
CELKEM	2 162,7	

3.2 Rozbor nedoplatků vnitrostátní SPD a ekologických daní

Tabulka č. 9: Vývoj kumulovaných nedoplatků vnitrostátní SPD a ekologických daní

v letech 2016–2020 v mil. Kč

	2016	2017	2018	2019	2020
SPD z: minerálních olejů*	5 344,1	5 381,2	5 610,5	5 374,4	4 580,2
líhu	1 672,4	1 655,5	1 772,5	2 024,4	2 096,3
piva	2,4	5,0	18,9	3,7	5,8
vína	0,6	1,1	0,8	0,7	0,9
tabákových výrobků	614,9	597,6	592	1 157	1 191,3
tabákových nálepek	0	0	0	0	0
surového tabáku	60,7	32	36,8	54,3	1 752,7
zahřívaného tabáku				0	0
Zajištění	135,6	0	52,7	52,7	0
Ekologické daně*	14,8	18,1	18,4	17	20,0
CELKEM	7 845,5	7 690,5	8 102,6	8 684,2	9 647,2

* včetně příslušných vratek

Celková výše nedoplatků ke dni 31. 12. 2020 činila 9 647,2 mil. Kč, z toho 9 627,1 mil. Kč vnitrostátní SPD a 20,0 mil. Kč ekologické daně. Na celkové výši nedoplatků mají největší podíl nedoplatky SPD z minerálních olejů ve výši 4 580,2 mil. Kč a nejvyšší nedoplatek byl evidován u CÚ pro Jihomoravský kraj ve výši 2 854,9 mil. Kč. K největšímu nárůstu nedoplatků oproti roku 2019 došlo u SPD ze surového tabáku. Celková výše nedoplatků v roce 2020 u SPD ze surového tabáku činila 1 752,7 mil. Kč. U těchto nedoplatků došlo k navýšení o 1 698,4 mil. Kč.

4. Zajištění a vymáhání nedoplatků

4.1 Daňové a celní úlevy

V oblasti pohledávek a nedoplatků cla a daní vyměřených v rámci celního řízení bylo v roce 2020 v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví UCC, a daňovým řádem², na základě písemných žádostí rozhodnuto o povolení odkladu, posečkání nebo splátek celkem ve 456 případech v celkové výši 571,9 mil. Kč, z toho ke dni 31. 12. 2020 zbývalo k úhradě celkem 452,4 mil. Kč, tj. 79,1 %.

Tabulka č. 10: Aktuální dlužná částka

k 31. 12. 2020 v tis. Kč

Druh úlevy	Počet případů	Dlužná částka							Neuhrazeno celkem
		Clo do 30. 4. 2004	Clo od 1. 5. 2004	DPH	SPD z dovozu	Pokuty v celním řízení	Exekuční náklady	Úrok / Penále	
Odklad	129	0	3 246	0	0	0	0	0	3 246
Posečkání	19	0	1 910	1 405	0	24	10	2 502	5 851
Splátky	308	0	94 491	107 259	234 962	104	197	6 329	443 342
Celkem	456	0	99 647	108 664	234 962	128	207	8 831	452 439

Tabulka č. 11: Porovnání stavu úlev povolených v roce 2019 a 2020

vždy k 31. 12. příslušného roku rozhodnutí o úlevě v mil. Kč

Druh úlevy	2019		2020		Nárůst v roce 2020	
	Počet	Ulehčeno	Počet	Ulehčeno	Počet	Ulehčeno
Odklad	3	13	4	132	1	120
Posečkání	4	3 505	21	3 324	17	-181
Splátky	92	1 138	98	51 465	6	50 327
Celkem	99	4 656	123	54 921	24	50 266

V porovnání s rokem 2019 došlo v roce 2020 v důsledku opatření přijatých v souvislosti s pandemií COVID-19 k nárůstu celkového počtu povolených úlev celkem o 24,2 % a současně k nárůstu celkového objemu ulehčených pohledávek o 50,3 mil. Kč,

² Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

tj. o více než desetinásobek (10,8) částky ulehčené v roce 2019. Nejvíce se toto objemové navýšení projevilo na cle.

4.2 Posečkáni vnitrostátní SPD a ekologických daní

V roce 2020 bylo na SPD a ekologických daních povoleno posečkáni úhrady daně v celkové výši 265,5 mil. Kč a z toho zbývá k úhradě 74,6 mil. Kč. Největší podíl posečkané daně byl na SPD z lihu a posečkaná částka činila 138,1 mil. Kč, z toho zbývají k úhradě 4,0 mil. Kč. Druhý největší podíl posečkané daně byl na SPD z piva a posečkaná daň činila 109,9 mil. Kč, z toho zbývá k úhradě 54,0 mil. Kč. V porovnání s rokem 2019 došlo v roce 2020 k nárůstu celkového počtu povolených posečkáni úhrady daně v důsledku opatření přijatých v souvislosti s pandemií COVID-19. Z celkového posečkáni daní zaevidovaného do 31. 12. 2020 zbývá na SPD k úhradě 101,2 mil. Kč a z toho zbývá k úhradě na příslušenství daní 0,5 mil. Kč.

Tabulka č. 12: Povolené posečkáni vnitrostátní SPD a ekologických daní

v letech 2016–2020 v mil. Kč

	2016	2017	2018	2019	2020
Posečkáni	30,5	53,9	8,6	20,6	265,5

4.3 Dělená správa

V roce 2020 bylo vybráno a vymoženo v oblasti dělené správy 3 187,8 mil. Kč. Tyto finanční prostředky se váží také k vymáhaným nedoplatkům z minulých let. Na celkovém inkasu se, jako každým rokem, podílely velkou měrou příjmy z poplatků a odvodů na ekologických druzích příjmů, které dosáhly k 31. 12. 2020 částky 2 216,8 mil. Kč. Podíl těchto poplatků v rámci dělené správy činil v roce 2020 cca 69,5 % z celkového inkasa. Oproti roku 2019 se tyto příjmy zvýšily o 47,4 %. K největšímu navýšení došlo u poplatků za odběr podzemní vody. Navýšení bylo způsobeno změnou zákona³, kdy došlo ke zrušení zálohových plateb pro poplatkové období roku 2019. Poplatkové období roku 2019 bylo hrazeno až v roce 2020.

5. Kontrolní činnost

5.1 Kontroly v oblasti správy cel a daní

5.1.1 Kontroly po propuštění zboží

V roce 2020 bylo zahájeno 375 kontrol po propuštění zboží a ukončeno celkem 366 kontrol po propuštění zboží, z nichž bylo 307 pozitivních, tj. došlo ke zjištění porušení právních předpisů. Efektivita kontrol po propuštění zboží v roce 2020 byla 83,9 %. Celkový zjištěný únik na cle a daních byl ve výši 110,8 mil. Kč. Po provedených kontrolách po propuštění zboží bylo vystaveno celkem 2 672 dodatečných platebních výměrů. Nejčastější formou zjištěného porušení právních předpisů bylo uvádění nesprávného sazebního zařazení

³ Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

zboží a nesprávného původu zboží. Kromě kontrol po propuštění zboží s fiskálním zaměřením, byly v roce 2020 rovněž provedeny 3 kontroly se zaměřením na vývoz zboží dvojího užití a obchod s vojenským materiálem. U 3 těchto kontrol bylo zjištěno porušení právních předpisů upravujících příslušnou oblast.

Tabulka č. 13: Výsledky kontrol po propuštění zboží

za období 2016–2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Zahájené kontroly	450	502	433	408	375
Ukončené kontroly	481	475	449	431	366
Kontroly s pozitivním výsledkem	388	404	389	364	307
Efektivnost kontrol po propuštění zboží (v %)	80,7	85,1	86,6	84,5	83,9
Zjištěný únik na cle, daních a poplatcích (v mil. Kč)	95,0	180,3	75,8	88,0	110,8

5.1.2 Postup k odstranění pochybností

Orgány celní správy v roce 2020 ukončily celkem 1 519 postupů k odstranění pochybností, z toho v 683 případech byly zjištěny rozdíly mezi údaji uvedenými daňovým subjektem v řádném, resp. dodatečném daňovém tvrzení a následně zjištěným stavem. Za jedno řízení je považováno řízení vztahující se k jednomu daňovému tvrzení, bez ohledu na skutečnost, zda toto daňové tvrzení obsahuje údaje týkající se více druhů předmětu daně příslušné komodity (např. motorová nafta, motorová nafta s biosložkou, benzín apod.).

Tabulka č. 14: Postup k odstranění pochybností

k 31. 12. 2020

	Počet řízení		Změna v důsledku postupu k odstranění pochybností v mil. Kč		
	ukončených	ukončených s rozdílem	daňové povinnosti	nadměrného odpočtu/ vrácení daně	ztráty
Daně spotřební a energetické	1 519	683	2,2	23,5	0

5.1.3 Daňová kontrola

V roce 2020 zahájily orgány celní správy 101 daňových kontrol a ukončily 123 daňových kontrol. Za jednu daňovou kontrolu je považována kontrola daňových povinností u jedné daně bez ohledu na počet zdaňovacích období, která jsou vymezena v předmětu daňové kontroly. Na základě provedených daňových kontrol bylo zjištěno porušení právních předpisů v 88 případech. V rámci provedených daňových kontrol bylo doměřeno celkem 85 mil. Kč, zároveň byl daňovým subjektům vrácen 1 mil. Kč. Na základě ukončených daňových kontrol bylo k lednu 2021 vybráno prozatím necelých 16 mil. Kč na příslušenství související se změnou daňové povinnosti. Na základě těchto údajů by měly příjmy do SR po daňových kontrolách činit téměř 100 mil. Kč. Nejvyšší částka doměrku

zjištěného jednou daňovou kontrolou byla 32,5 mil. Kč u daně z minerálních olejů. Průměrná částka doměrku na každou ukončenou daňovou kontrolu za rok 2020 činila 683 730 Kč.

Nejvíce daňových kontrol bylo v roce 2020 zaměřeno na kontrolu daně z minerálních olejů, na jejichž základě bylo doměřeno 74 mil. Kč a se souvisejícím příslušenstvím se jedná o částku celkem 88 mil. Kč. V této kategorii se jednalo především o kontroly zaměřené na prověřování nároku na vrácení daně z minerálních olejů osobám užívajícím tyto oleje pro výrobu tepla.

Další zajímavou kategorií jsou daňové kontroly v oblasti ekologických daní. V roce 2020 bylo v této kategorii provedeno celkem 25 daňových kontrol, přičemž bylo zjištěno porušení právních předpisů u 20 z nich. Na základě těchto daňových kontrol bylo doměřeno celkem 5,4 mil. Kč, což se souvisejícím příslušenstvím činí celkem 6,8 mil. Kč daňových výnosů do SR. Oproti loňskému roku došlo ke zvýšení počtu takto zaměřených kontrol o 40 %, přičemž zjištěná výše doměřené daně byla meziročně zvýšena o více než 100 %.

Tabulka č. 15: Daňová kontrola

k 31. 12.2020

	Počet kontrol ¹⁾		Změna daň. povinnosti v důsledku kontroly v mil. Kč
	ukončeno	ukončeno s rozdílem	
Daně spotřební a energetické	123	88	84,2
v tom: minerální oleje	76	50	74,0
tabák	1	1	1,5
surový tabák	0	0	0,0
zahříváné tabákové výrobky	0	0	0,0
líh	12	10	3,2
pivo	8	6	0,0
víno	1	1	0,0
elektrina	9	8	0,5
zemní plyn	13	9	1,8
pevná paliva	3	3	3,2
Kontrola po propuštění zboží (clo + DPH)	366	307	110,1
z toho DPH	nevidujeme	nevidujeme	0,1
CELKEM	489	395	194,3

¹⁾ Za jednu kontrolu se považuje ukončená kontrola jedné daně za jeden rok.

S účinností od 1. 4. 2019, resp. 15. 5. 2019 byla zavedena SPD ze zahříváných tabák. výrobků.

5.1.4 Nefiskální kontroly

Orgány celní správy provedly v roce 2020 v oblasti kontrol omezení prodeje VV včetně cenové kontroly na tabákové výrobky celkem 88 kontrol, z nichž u 17 kontrol bylo zjištěno porušení. Oproti roku 2019 bylo v roce 2020 provedeno o 94 kontrol méně. Rovněž efektivita kontrol se snížila z 44,5 % na 19,3 %. V rámci kontrolní činnosti podmínek

povolení pro VV bylo v průběhu roku 2020 provedeno celkem 2 726 kontrol, z nichž 27 kontrol bylo ukončeno s pozitivním zjištěním, efektivita provedených kontrol je tedy 1 %, což je v porovnání s rokem 2019 o 0,5 % méně. Z celkového počtu 4 239 kontrol zaměřených na výrobu a úpravu lihu byly pouze 3 pozitivní. V roce 2020 bylo v oblasti značení lihu a tabákových výrobků provedeno 3 796 kontrol, u 343 z nich bylo zjištěno porušení. Efektivita provedených kontrol je tedy 9 % (v roce 2019 byla 5,1 %). Kontrol zaměřených na dopravu v oblasti SPD bylo v průběhu roku 2020 provedeno celkem 3 031, z nichž 252 jich bylo ukončeno s pozitivním zjištěním. Efektivita kontrol dosáhla hodnoty 8,3 %, což je v porovnání s rokem 2019 o 4,3 % více.

Tabulka č. 16: Kontroly v oblasti SPD

k 31. 12. 2020

Nefiskální kontroly při správě spotřebních daní	Kontroly		
	celkem	ukončeno s rozdílem	
		počet	%
Kontrola omezení prodeje VV (včetně cenové kontroly na tabákové výrobky)	88	17	19,3
Kontrola podmínek povolení pro VV	2 726	27	1,0
Kontrola výroby a úprav lihu (včetně zúčtování lihu)	4 239	3	0,1
Kontrola značení lihu a tabákových výrobků	3 796	343	9,0
Kontrola doprav v oblasti SPD	3 031	252	8,3
CELKEM	13 880	642	4,6

5.1.5 Kontrola údajů Intrastatu

V roce 2020 byly kontroly údajů pro statistické účely o obchodu se zbožím mezi ČR a jinými členskými státy EU zaměřeny především na identifikaci subjektů, které nepodávají statistické údaje Intrastatu, ačkoliv mají tuto povinnost. V rámci kontrol zaměřených na ověření vykázaných údajů Intrastatu bylo v předchozím roce nejčastěji zjištěno uvedení chybné fakturované hodnoty zboží. Výslednost těchto kontrol je uvedena v následující tabulce. Na základě kontrol ukončených v průběhu roku 2020 došlo k vykázaní údajů nebo k opravě chybně vykázaných údajů u transakcí se zbožím v celkové fakturované hodnotě téměř 18,2 mld. Kč.

Tabulka č. 17: Kontrola údajů Intrastatu

za období 2016–2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Zahájené kontroly	652	505	501	524	376
Ukončené kontroly	645	503	497	524	368
Kontroly s pozitivním zjištěním	558	440	453	464	317
Efektivnost kontrol (v %)	86,5	87,5	91,1	88,6	86,1

5.1.6 OWNRES (Mezinárodní informační systém)

V souladu s Nařízením Rady (EU, EURATOM) č. 608/2014 čl. 5 mají členské státy povinnost hlásit EK případy o zjištěných podvodech a nesrovnalostech týkajících se tradičních vlastních zdrojů definovaných v čl. 2 odst. 1 písm. a) rozhodnutí Rady 2014/335/EU, Euratom, jejichž hodnota dosáhla částky 10 000 EUR a více.

EK bylo v roce 2020 nahlášeno celkem 47 případů zjištěných podvodů a nesrovnalostí s celkovou vyměřenou částkou cla ve výši 4,2 mil. EUR. Ke dni 8. 2. 2021 bylo 43 případů uzavřeno (91,5 %) a celková uhrazená částka činila 2,2 mil. EUR, což činí 53,3 % z celkově vyměřených částek. Z pohledu počtu otevřených případů vyplývá, že nesplacené dluhy činí 2 mil. EUR (46,7 %). Všechny případy uvedené v systému OWNRES byly klasifikovány jako nesrovnalosti. Nejčastějším důvodem pro dodatečné vyměření celního dluhu bylo nesprávné sazební zařazení zboží.

5.1.7 WOMIS

WOMIS je informační webový systém, který umožňuje efektivní zpracování, evidenci a zaslání zpráv týkajících se odpisů částek tradičních vlastních zdrojů EU převyšující částku 100 000 EUR Evropské komisi. Tato webová aplikace je spravována přímo EK a je vyhrazena pro oprávněné uživatele v členských státech a v EK. Prostřednictvím WOMIS nebyly v roce 2020 za ČR podány zprávy o odpisu tradičního vlastního zdroje.

5.2 Porušování práv duševního vlastnictví

Orgány celní správy disponují v souladu s příslušnou unijní i vnitrostátní legislativou oprávněním zasahovat proti porušování práv duševního vlastnictví. Porušování práv duševního vlastnictví je monitorováno a proces vymáhání práv je aplikován při celním řízení v rámci provádění kontrol zboží dováženého ze třetích zemí. V oblasti nakládání se zbožím na vnitrostátním trhu jsou prováděny kontroly tržnic a jiných forem stánkového prodeje, stejně jako kontroly dalších provozoven, v nichž dochází k otevřené nabídce zboží porušujícího práva duševního vlastnictví. Generální ředitelství cel působí dále jako orgán činný v trestním řízení, kde se především zaměřuje na odhalování distribučních kanálů padělků a nedovolených napodobenin, odhalování nelegálních výroben, skladů a provozoven.

Tabulka č. 18: Výsledky kontrolní činnosti

za období 2016–2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet zajištěného zboží (v tis. ks)	4 870,2	827,7	378,5	4 563,5	610,0
Hodnota vyjádřená v cenách originálních výrobků (v mil. Kč)	625,2	675,7	369,8	687,5	253,7

5.2.1 Oblast celního řízení

Orgány celní správy zadržely v roce 2020 v celním řízení celkem 248 726 ks zboží v souhrnné hodnotě 58,4 mil. Kč vyjádřené v cenách originálních výrobků. Množství zadržitého zboží je při absenci dvou abnormálních záchyťů z roku 2019 téměř srovnatelné s předchozími roky 2018 a 2019, a to navzdory obtížné pandemické situaci v roce 2020. Kvalitních výsledků bylo dosaženo i zásluhou opětovného zapojení celní správy do několika

mezinárodních kontrolních akcí. Mezi nimi je nutné vyzdvihnout kontrolní akci STOP pořádanou Světovou celní organizací za přispění Světové zdravotnické organizace, UNODC, INTERPOL, Europol a Evropského úřadu proti podvodům. Akce byla zaměřena na dovoz padělaného a nevyhovujícího zboží pro farmaceutické a lékařské potřeby, tedy zboží primárně určené na boj proti pandemii COVID-19.

Mezi kategorie s největším počtem zadrženého zboží patřily oděvní doplňky v počtu bezmála 70 000 ks v hodnotě mírně přesahující 6 mil. Kč, oblečení v počtu přes 16 000 ks v hodnotě 17,5 mil. Kč a etikety, visačky, loga v počtu přes 10 000 ks. Mezi nejhodnotnější kategorii zadržovaného zboží patří hodinky, kde při počtu více jak 500 zadržovaných kusů, byla vyčíslena hodnota přesahující 12 mil. Kč.

Z celkových kontrolních výsledků v oblasti celního řízení lze dovodit, že přetrvávajícím trendem je dovoz zboží, které neporušuje práva duševního vlastnictví na území EU. Zboží je na vstupu do EU podrobena celním formalitám a uskladněno v cílovém členském státě. Poté, co zboží získá celní status zboží Společenství, se jeho část dostává do skrytých dílen. Zde dochází k výrobě padělků. Z neoznačeného výrobku vzniká autentická napodobenina originálních výrobků světoznámých značek. Toto zboží je následně nabízeno na trzích celé EU. Pozitivním trendem bylo zachování standartní kontrolní činnosti navzdory nelehké situaci celého roku 2020.

Tabulka č. 19: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti celního řízení

za období 2016–2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet zajištěného zboží (v tis. ks)	4 622	354	216	4 182	249
Hodnota vyjádřená v cenách originálních výrobků (v mil. Kč)	152	245	125	224	58

5.2.2 Oblast vnitrostátního trhu

V rámci kontrol zaměřených na vymáhání práv duševního vlastnictví na vnitrostátním trhu zadržely orgány celní správy v roce 2020 celkem 150 821 ks zboží podezřelého z porušování práv k duševnímu vlastnictví v souhrnné hodnotě 175,2 mil. Kč vyjádřené v cenách originálních výrobků. Oproti roku 2019 došlo v roce 2020 k snížení množství zadrženého zboží i jeho hodnoty. Tento výsledek je jednoznačně ovlivněn utlumením prodejních aktivit a s tím souvisejících kontrolních akcí převážně v jarním období roku 2020. I tak lze konstatovat, že se jednalo o úspěšné vymáhání práv duševního vlastnictví. V rámci této činnosti bylo uskutečněno 6 celorepublikových kontrolních akcí, během kterých bylo zadrženo téměř 74 000 ks zboží v hodnotě zboží přesahující 35 mil. Kč. Obdobně jako v předchozích letech platí, že výsledky kontrol jsou negativně ovlivněny způsobem prodeje. V případě nabídky padělaného zboží přímo na prodejní ploše se v převážné většině jedná o malé množství nabízeného zboží v rádech kusů. Typickým úkazem je neveřejná nabídka zboží při skrytém prodeji na tržnicích, a již osvědčený prodej na internetu prostřednictvím uzavřených skupin charakteristických pro sociální sítě či prodej metodou tzv. „droppshippingu“.

Tabulka č. 20: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti vnitrostátního trhu

za období 2016–2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet zajištěného zboží (v tis. ks)	228	407	159	377	151
Hodnota vyjádřená v cenách originálních výrobků (v mil. Kč)	458	260	243	458	175

Mezi nejvíce zadržované komodity roku 2020 patřily etikety, visačky a loga v počtu přes 51 000 ks v hodnotě zboží blízké se 10 mil. Kč, oblečení v počtu přesahujícím 23 000 ks v hodnotě 58 mil. Kč a oděvní doplňky v počtu 21 000 ks. Každoročně celní orgány zadržují velké množství hraček spolu s příslušenstvím k mobilním telefonům. V roce 2020 bylo celní správou na vnitrostátním trhu provedeno celkem 2 023 kontrol a podezřelé zboží bylo zajištěno v 633 případech.

5.3 Celně technická laboratoř

Činnost celně technické laboratoře (dále jen „CTL“) je dlouhodobě prováděna v souladu s požadavky norem ČSN EN ISO/IEC 17025 a ČSN EN ISO 9001 v oblastech laboratorního zkoumání a analýz vzorků zboží pro celní, daňové a další kontrolní účely v návaznosti na metodické řízení odběrů a manipulace se vzorky a mobilní diagnostiky včetně metodického řízení mobilní laboratoře.

V roce 2020 bylo do CTL přijato celkem 5 600 vzorků, z toho pro útvary CS bylo zpracováno celkem 5 411 vzorků a pro ostatní státní orgány a jiné žadatele než útvary celní správy celkem 129 zakázek, např. pro Policii ČR (dále též „PČR“) 28 vzorků, pro Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci (dále jen „SZPI“) 20 vzorků a pro laboratoře EU v rámci projektu expertního týmu evropských celních laboratoří celkem 51 vzorků.

Ve struktuře posuzovaných vzorků a požadovaných odborných expertízách převažovaly požadavky na zkoušení vzorků pro účely SPD. Ta se pohybovala na úrovni 68 % z celkového počtu celní správou odebíraných vzorků; z toho např. kontrola denaturace a obsahu lihu (celkem 675 vzorků), kontrola pravosti celních závěr (984 vzorků), dále kontrola piva (102 vzorků) a kontrola lihu z pěstitelských pálenic (154 vzorků). V oblasti celnictví se jednalo o žádosti odborného posouzení zboží a jeho sazebního zařazení (cca 8 %), pak odborná vyjádření týkající se vzorků podezřelých z obsahu zakázaných látek: omamné a psychotropní látky (dále též „OPL“), nové psychoaktivní látky, prekurzory a jiné nebezpečné chemické látky (cca 15 %) a ostatní expertízy (9 %), např. CITES kontrola dřev nebo zboží dvojího použití.

Z komoditního pohledu pak ve struktuře posuzovaných vzorků v roce 2020 byly nejvíce zastoupeny vzorky minerálních olejů a ostatních paliv a maziv (23 %), dále alkoholické nápoje a líh denaturovaný nebo čistý (20 %), celní závěry a ceniny – tabákové nálepky a nálepky na výrobcích z lihu (18 %), drogy a omamné látky (15 %), dále pak výrobky chemického průmyslu (9 %), potraviny a potravinové přípravky (6 %), tabák, tabákové výrobky a náhražky (5 %) a ostatní komodity (4 %) jako např. nerostné látky a výrobky z nich nebo textil, textilní výrobky a obuv.

Meziročním srovnáním lze konstatovat, že počet požadavků na rozborovou činnost CTL zaznamenal cca 30% snížení (v předchozím roce byl počet zakázek 7 902) jako důsledek opatření v boji proti pandemii COVID-19. Nicméně pokles u kontroly denaturací, pravosti celních závěr a zkoušení drog, omamných a jiných zakázaných látek nebyl prakticky zaznamenán.

V počtu provedených zkoušek (více než 23 tis.), byl v roce 2020 podíl akreditovaných zkoušek více než 50 %. Průměrný počet vykonaných zkoušek dosáhl cca 4 na jeden vzorek. Množství rozborů vypracovaných po stanoveném termínu bylo prakticky zanedbatelné: do cca 2 %.

V roce 2020 zpracovalo pracoviště CTL v rámci rozsahu oprávnění GŘC jako znaleckého ústavu 2 znalecké posudky – jeden pro PČR týkající se analýzy benzínu a druhý pro Krajské státní zastupitelství Ostrava, který se zabýval expertízou v oblasti cigaretových výrobků, porovnání přelepek na krabičkách a stanovení množství vyrobených cigaret z daného množství cigaretového papíru.

V hodnoceném období se CTL s ohledem na směnový provoz a činnost zaměstnanců v rámci home-office významně zabývala výzkumnou a vývojovou činností, kde byl plán několikanásobně překročen. Činnosti vedly k zavedení celkem 8 nových zkušebních postupů týkajících se různé problematiky celní a daňové analytiky mimo jiné např. identifikací látek pomocí Ramanovi spektrometrie a hlubší využití technik kapalinové chromatografie s hmotnostní detekcí (LC/MS). Pozornost byla též věnována daňové problematice, a to v oblasti paliv – byl vyvinut zkušební postup stanovování biosložky C14 scintilací a byly podrobně dokumentovány postupy zkoumání pravosti kontrolní pásky na výrobcích z lihu a postupy zkoumání celních závěr fyzikálně-optickými metodami. Významným příspěvkem vývojové činnosti realizované v CTL bylo též udělení akreditace pro identifikaci vzorků obsahující OPL a jejich prekurzory a látky s anabolickým, hormonálním, dopingovým a farmakologickým účinkem v souvislosti s dalším využitím vysoce rozlišovacího analytického systému QTOF a uvedení do provozu kapalinového scintilátoru pro oblast zkoušení paliv a lihu.

CTL se i nadále zabývala koordinačním a metodickým řízením oblasti práce se vzorkem, problematikou odběrů a mobilní diagnostikou včetně odborného řízení mobilní laboratoře CS a dalšími podpůrnými činnostmi, které s touto činností souvisí, např. lektorskou a kontrolní činností. CTL poskytovala systematickou a spolehlivou podporu v oblasti práce se vzorkem a mobilní diagnostiky všem útvarům CS v návaznosti na systém kvality ve shodě s normou ČSN EN ISO 9001, a to zejména v oblastech metodiky, odborných konzultací a provádění výzkumných a vývojových prací zaměřených na nové diagnostické postupy. Dále v roce 2020 byla navržena a přijata nová koncepce v oblasti práce se vzorkem spočívající v optimalizaci činností na úrovni koordinátorů odběru vzorků. Dále i přes řadu omezujících opatření v souvislosti s pandemií COVID-19 byla ve spolupráci s Institutem vzdělávání celní správy realizována specializační profesní příprava odběr vzorků orgány CS ve 2 bžích.

CTL v hodnoceném období spolupracovala s výzkumnými ústavu a vysokými školami např. s Ústavem vinohradnictví a vinařství Mendelovy univerzity v Lednici při testování vína a dále odbornými výzkumnými a vědeckými úseky průmyslu např. Sdružením pro výrobu

bionafty v oblasti testování paliv, ale i na mezinárodní úrovni zejména v rámci činnosti Koordinační skupiny evropských celních laboratoří při DG TAXUD např. v rámci projektu expertních týmů.

6. Pátrání

6.1 Omamné a psychotropní látky

V roce 2020 nedošlo k přímé aplikaci legislativních změn v oblasti návykových látek na národní úrovni, byla však vypracována a odůvodněna novela nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek (dále jen „nařízení vlády“), ve které bylo navrženo zařadit do jednotlivých příloh předmětného nařízení celkem 49 nových látek. I když se stále doplňují nové látky do seznamů návykových látek, přetrvává dovoz tzv. nových syntetických drog na český trh, a to v převážné většině ze zemí EU a také z Číny a Indie. Nárůst byl u těchto látek zaznamenán také při vývozu z ČR, a to především do USA. V oblasti prekurzorů drog se podařilo úspěšně dokončit společný česko-slovenský návrh na zařazení červeného fosforu mezi prekurzory drog.

Tabulka č. 21: Vykazované záchyty OPL

k 31. 12. 2020

	Počet	
	kusů	gramů
Konopí		57 232,2
Konopí rostliny	562	
Metamfetamin		589,7
Amfetamin		807,2
Amfetamin tablety	111	
Heroin		21,4
Kokain		869,8
MDMA		1 613,4
MDMA tablety	8 353	
Tablety s obsahem PSE	4 351	2 495,6
LSD tripů	671	
Hašiš		35,7
DMT		62 706,0
Syntetický kanabinoid		37,7
CELKEM	14 048	126 408,7

V tabulce jsou zobrazeny nejčastěji zajišťované OPL, některé další zachycené látky v nepatrných jednotkách a množství nejsou do tohoto přehledu zahrnuty.

V roce 2020 orgány celní správy zajistily a do režimu volného oběhu nepropustily mnohem více specifických chemických látek, dovážených především z Číny a Indie. Jsou to tzv. pre-prekurzory drog, které slouží výhradně k nelegální výrobě prekurzorů drog a následně k výrobě drog samotných. Jednalo se především o látku methyl alpha-acetylphenylacetate (MAPA, CN 29183000, CAS 16648-44-5), ze které lze následně

chemickou reakcí získat látku BMK, a následně metamfetamin nebo MDMA. Zboží bylo dovezeno z Číny a při celním řízení většinou deklarováno pod jiným názvem nebo ukryto mezi ostatním deklarovaným zbožím. V současné době orgány celní správy zaznamenávají nákupy malého množství acethydridu občany ČR v zahraničí, což je nový fenomén u tohoto zboží a je podezření, že takto malé množství může sloužit k tzv. „domácí výrobě“ heroinu z léků obsahujících morfin. V souvislosti s pandemií COVID-19 byl zaznamenán opětovný nárůst v oblasti odhalených případů pašování drog v poštovní přepravě (letecká i automobilová). Jedná se především o objednávky ze zahraničních serverů, kdy příjemci těchto zásilek jsou převážně mladí lidé. Nejvíce zadržovaných poštovních zásilek bylo odesláno z Nizozemského království. Rostoucí trend je zaznamenán také ve vývozu návykových látek v zásilkách z ČR do celého světa. Tento druh pašování má silné napojení na skrytou část internetu, tzv. „Darknet“. Byl také zaznamenán nárůst zadržené MDMA ve formě tablet.

V tzv. „indoorovém“ pěstování konopí a v nelegální výrobě metamfetaminu má své prvenství stále vietnamská komunita. Nelegální činnost má především mezinárodní dosah na evropské státy, jako jsou Spolková republika Německo, Rakousko a Skandinávie. V roce 2020 bylo zajištěno 57,2 kg konopí a pouze 0,6 kg metamfetaminu. U zadržného heroinu a kokainu byl ve srovnání s rokem 2019 zaznamenán pokles. Rok 2020 se stal trendem pro nelegální dovoz rostlin obsahující účinnou látku dimethyltriptamin (DMT), ze které se vyrábí rituální nápoj „ayahuasca“. V průběhu loňského roku byl zjištěn či zadokumentován dovoz několika desítek kg těchto rostlin nebo výluhů z nich.

Mezinárodní spolupráce je nejvýznamnější součástí boje proti nelegálnímu obchodu s OPL, ať už na přímo nebo prostřednictvím koordinačních institucí. Rovněž v roce 2020 úspěšně pokračovala spolupráce s národní centrálou Europolu zřízenou u policejního prezidia PČR, ale také je potřeba zmínit velmi dobrou spolupráci se styčnými důstojníky, působícími nejen v ČR, ale i v zahraničí. Největší přínos pro celní správu má však přímá mezinárodní spolupráce s kolegy ze zahraničí.

6.2 Environmentální kriminalita (CITES)

Oblast environmentální kriminality byla ve srovnání s předchozím obdobím významně ovlivněna omezeními způsobenými pandemií COVID-19. Statisticky tak oproti roku došlo ke značnému snížení počtu zadržovaných exemplářů i zahájených případů v rovině trestního prověřování. Orgány celní správy v roce 2020 provedly 1 471 kontrol zaměřených na dodržování podmínek mezinárodní úmluvy CITES, z nichž u 118 kontrol bylo zjištěno porušení. V rámci nelegálního trhu s exempláři CITES se obchoduje zejména s tradiční čínskou medicínou (zadrženo 6 130 ks), nosorožčími rohy, tygřími kostmi, slonovinou a živými exempláři CITES.

6.3 Kybernetická kriminalita

Generální ředitelství cel se v roce 2020 věnovalo především vyhledávání a dokumentování informací o trestné činnosti páchané v prostředí informačních a komunikačních technologií (zejména Deep web a Darknet). Bylo zjištěno a dále rozpracováno cca 40 uživatelských účtů na úrovni kupujících a cca 15 uživatelských účtů

na úrovni prodejců, kteří mají potencionální bydliště v ČR a nabízejí zájmové zboží sledovaných komodit (drogy, zbraně apod.).

Uplynulý rok 2020 přinesl zejména v prostředí latentních sítí radikální změnu způsobu nabídky zájmového zboží, kdy se výrazně upouští od prostředí připomínajících obchodní tržiště, tzv. „market places“ a zboží je nabízeno pouze v přímém kontaktu s prodejcem prostřednictvím e-mailové nebo chatové komunikace. V následujícím období 2021 a dále bude nutné se více infiltrovat do zájmového prostředí latentních sítí a získávat tyto kontaktní údaje, bez kterých se tato problematika neobejde. Pomocť tomu může spolupráce bezpečnostních složek na národní, ale zejména na mezinárodní úrovni v podobě vývoje sofistikovaného SW na scraping onion stránek latentních sítí, identifikování kontaktních údajů a analýzy zajištěných informací.

V průběhu celého roku 2020 probíhaly rovněž certifikované zálohy internetového prostředí, tzv. „protokol o ohledání věci“ dle § 113 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“), do jednotlivých trestních spisů v celkovém počtu 47 protokolů.

6.4 Problematika podvodů v oblasti DPH

K efektivní detekci podvodů na DPH přispěly v roce 2020 uplatňované analytické nástroje správcem daně, které následně v rámci odhalování tohoto druhu protiprávní činnosti využívají orgány činné v trestním řízení. V reakci na zavedení tzv. kontrolního hlášení ve prospěch správce daně byly ze stran daňových subjektů zaznamenány nové trendy vykazování cíleně marginálních obchodních transakcí v rámci zjednodušeného účetního dokladu pro transakce do 10 000 Kč a řetězení vykazovaných fiktivních plnění křížem mezi osobami povinnými podat kontrolní hlášení (tzv. cross - invoicing). Současným trendem v oblasti intrakomunitárních podvodů na DPH je status tuzemských společností do pozic tzv. „conduit company“, kdy zboží pořízené z jiného členského státu EU je obratem zasíláno do jiného členského státu. Škodlivý následek vzniká sice na území jiného členského státu, nicméně za aktivního zapojení tuzemského daňového subjektu (daňová povinnost je v tuzemsku minimální, nejsou uplatňovány nadměrné odpočty, na účtech v ČR mají minimální pohyb, finanční toky jsou realizovány prostřednictvím zahraničních bankovních účtů).

Odhalování daňových podvodů komplikuje skutečnost, že se jedná o podvody téměř vždy s příhraničním charakterem, a tato trestná činnost se velmi těžko odhaluje v reálně době, tedy v době, kdy je páchána. Do trestné činnosti jsou zapojeny skupiny působící na území více členských států EU. S tím souvisí problém se získáváním informací z jiných členských států a tendence pachatelů přesunovat trestnou činnost do zemí, se kterými je komunikace nejsložitější. Byl zaznamenán trend přesouvání peněžních toků na bankovní účty mimo jurisdikci ČR a zaznamenán nárůst podvodů při dovozech zboží zejména z Číny (podhodnocení, e-commerce), kde ČR figuruje často na pozici vstupní země pro čínské zboží na trh EU prostřednictvím společností – missing traderů založených v ČR. V tomto ohledu se jeví jako nenahraditelná spolupráce s finanční správou (dále jen „FS“), Finančním analytickým úřadem MF a v neposlední řadě rovněž aktivita na úrovni platformy EMPACT Excise Europolu, konkrétně leader pozice OA 2.1. a leader pozice OA 1.3.

6.5 Činnost pověřených celních orgánů v trestním řízení

V roce 2020 zahájil pověřený celní orgán úkony trestního řízení v 864 případech z 876 pro podezření z trestných činů. Dle § 162 odst. 1 trestního řádu bylo orgánům PČR předáno do vyšetřování celkem 228 trestních spisů. V rámci zkráceného řízení podle § 179c trestního řádu bylo státnímu zástupci předáno celkem 41 trestních spisů. Odloženo nebo odevzdáno bylo ve smyslu § 159 a odst. 1 až 5 trestního řádu 696 trestních spisů. V ostatních případech byly trestné spisy předány pro věcnou nepříslušnost jinému policejnímu orgánu, sloučeny ke společnému řízení, předány do ciziny nebo jsou nadále v prověřování. Oproti předchozímu roku došlo v roce 2020 ke snížení založených trestních spisů o 33 %. Důvodem tohoto snížení je především aktuální celosvětová krize kvůli pandemii COVID-19.

Tabulka č. 22: Výsledky činnosti pověřených celních orgánů trestním řízení

v letech 2018–2020

	2018		2019		2020	
	celkem	z toho podněty FS	celkem	z toho podněty FS	celkem	z toho podněty FS
Předané podněty	993	51	1 373	35	963	40
Založeno trestních spisů	1 115	44	1 275	32	864	20
Podezření ze spáchání trestného činu	1 117	44	1 289	32	876	20
z toho: trestného činu zkrácení daně	102	43	119	31	72	20
částka v mil. Kč	1 092	541,8	554,0	309,0	458,0	414,0
Předáno do vyšetřování	218	19	168	3	228	15
Realizováno ve zkráceném řízení	31	0	51	0	41	0
Odevzdáno a odloženo	474	6	740	4	696	18

7. Výkon dalších kompetencí

7.1 Kontroly zaměstnávání cizinců

Největší počet cizinců byl zkontrolován v oblastech stavebnictví (453), ve službách stravovacích a ubytovacích (345), jiné (387), ve službách včetně autoopravárenství (136) a zpracovatelského průmyslu (129). Nejpočetnějšími skupinami podezřelých z výkonu nelegální práce byli v roce 2020 státní příslušníci Ukrajiny (447), Moldavska (42) a Vietnamu (21).

V roce 2020 provedly orgány celní správy celkem 640 kontrol (oproti roku 2019 pokles o 27,4 %) zaměřených na dodržování povinností stanovených zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), v jejichž působnosti bylo zkontrolováno 2 000 cizinců ze třetích zemí a 500 cizinců z EU. Z celkového počtu zkontrolovaných cizinců vyslovily orgány celní správy u 588 osob z třetích zemí důvodné podezření z výkonu nelegální práce a u 579 cizinců nesplnili zaměstnavatelé oznamovací povinnost dle ustanovení § 87 a 88 zákona

o zaměstnanosti. Z celkového počtu provedených kontrol (2 000) bylo ve 342 případech zjištěno podezření z porušení zákona o zaměstnanosti. U 97 kontrolovaných cizinců vzniklo podezření z porušení zákona o pobytu cizinců.

Tabulka č. 23: Provedené kontroly zaměstnávání cizinců

v letech 2016–2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet provedených kontrol	811	494	759	881	640
z toho pozitivních	486	304	354	408	342
Počet kontrolovaných cizinců	1 843	1 488	2 020	2 361	2 000
Počet cizinců porušujících zákon o zaměstnanosti	528	555	607	778	588
Počet osob bez povolení k pobytu	153	131	105	86	97
Počet kontrolovaných osob EU	2 074	1 075	1 411	658	500
Počet osob, u nichž nebyla splněna oznamovací povinnost	1 228	830	837	792	579

7.2 Kontrola dopravy a prodeje VV

I v roce 2020 bylo orgány celní správy zorganizováno několik kontrolních akcí tematicky zaměřených na kontrolu přepravy VV, zejména tabákových výrobků a minerálních olejů jak v nákladní, tak i osobní přepravě. Celkem bylo zajištěno 5 200 ks cigaret bez platných tabákových nálepek a 400 litrů minerálních olejů. Akce speciálně zaměřená na pravidelné mezinárodní autobusové spoje však nepřinesla výrazné výsledky.

Tabulka č. 24: Přehled zjištěných případů porušení v oblasti VV

k 31. 12. 2020

Komodita	Počet případů	Hodnota v Kč	Předpokládaný únik v Kč	Množství
			(SPD, DPH, CLO)	
VV-alkohol (líh)	13	3 294 579	12 326 816	30 587 litrů
VV-lihoviny (destiláty, likéry)	616	4 887 555	5 853 450	18 477 litrů
VV-pivo	11	39 020	14 767	52 415 litrů
VV-víno tiché	10	107 384	5 063	6 020 litrů
VV-víno šumivé	3	75 765	14 900	1 768 litrů
VV-tabák ke kouření	102	846 947	1 803 377	736 kg
VV-zahříváné tabákové výrobky	18	13 252	12 952	4 728 g
VV-cigarety	389	3 881 503	4 435 413	1 795 668 ks
VV-doutníky a cigarillos	5	19 064	4 306	1 393 ks
VV-minerální oleje	39	1 021 820	1 232 168	111 752 litrů
CELKEM	1 206	14 186 889	25 703 212	

Větší úspěšnost byla zaznamenána při kontrolách provozoven. V rámci kontrol zaměřených na značení lihu a tabákových výrobků včetně jejich zdanění patřily k úspěšným. Kontrolní akce s krycími názvy KOPR a OHAŘ, při kterých bylo zajištěno 340 900 ks

cigaret, 0,5 kg neznačeného tabáku a v případě 1 055 litrů lihovin a 500 litrů piva nebyly předloženy potřebné doklady podle zákona o spotřebních daních. Celkový únik na SPD byl vyčíslen na 0,6 mil. Kč.

7.3 Systém elektronického mýtného a časového zpoplatnění

V roce 2020 bylo zjištěno 12 890 porušení a příkazem na místě uloženy sankce v celkové výši 12,8 mil. Kč. Počet zjištěných porušení zahrnuje také 1 530 porušení postoupených do správního řízení. Pokles počtu porušení (cca o 7 000) proti roku 2019 byl zapříčiněn především v důsledku opatření omezujících turistiku a přeshraniční cestování.

V roce 2020 došlo k nárůstu rozsahu zpoplatnění komunikaci o 860 km silnic I. třídy. Navýšení umožnil nový systém pro výběr a kontrolu, založený na satelitní technologii trasování dopravy zavedený v důsledku ukončení smlouvy Ministerstva dopravy se společností Kapsch Telematic services s. r. o., a uzavření nové smlouvy, na dodávku a poskytování komplexních služeb provozu systému elektronického mýta s konsorciem společností CzechToll s. r. o. a SkyToll a. s. Nová technologie zavedená novým poskytovatelem komplexních služeb provozu systému elektronického mýta, na rozdíl od původní mikrovlnné technologie, využívané do 31. 11. 2019, již nepotřebuje pro předpis a výběr mýta mýtné brány. Nově se projeté úseky zjišťují porovnáním GPS souřadnic palubní jednotky s uloženým geomodelem, kdy shoda detekuje projetý úsek.

Tabulka č. 25: Porovnání výsledků kontroly výkonového zpoplatnění

mezi lety 2019 a 2020

Měsíc	Počet zjištěných porušení právních předpisů		Počet případů postoupených ke správnímu řízení na místně příslušné celní úřady		Výše uložených pokut příkazem na místě v korunách	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Leden	1 923	861	201	55	1 865 500	832 050
Únor	1 559	1 075	159	103	1 581 600	1 048 630
Březen	1 796	656	209	69	1 741 000	724 300
Duben	1 823	234	223	30	1 665 600	280 400
Květen	2 007	1 075	208	128	1 897 500	1 187 800
Červen	1 623	1 304	156	115	1 588 700	1 329 000
Červenec	1 766	1 070	185	129	1 792 400	1 004 000
Srpen	1 715	1 204	198	146	1 767 850	1 239 400
Září	1 702	1 397	203	210	1 732 700	1 324 800
Říjen	1 922	1 375	215	193	1 942 100	1 294 500
Listopad	1 596	1 308	96	182	1 687 900	1 312 600
Prosinec	462	1 331	51	170	344 750	1 265 600
Celkem	19 894	12 890	2 104	1 530	19 607 600	12 843 080

V roce 2020 bylo kontrolou časového zpoplatnění zjištěno 10 694 porušení. Ke správnímu řízení bylo postoupeno 57 případů a výše uložených pokut příkazem na místě byla 11,6 mil. Kč. Rozsah zpoplatněných úseků v systému časového zpoplatnění se v roce 2020 proti roku 2019 měnil jen minimálně.

Tabulka č. 26: Porovnání výsledků kontroly časového zpoplatnění

mezi lety 2019 a 2020

Měsíc	Počet zjištěných porušení právních předpisů		Počet případů postoupených ke správnímu řízení na místně příslušné celní úřady		Výše uložených pokut příkazem na místě v korunách	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Leden	1 059	851	4	4	1 167 100	874 150
Únor	2 132	2 141	9	5	2 193 300	2 229 000
Březen	1 446	439	8	1	1 548 700	481 100
Duben	1 317	24	8	0	1 381 000	22 900
Květen	1 338	427	9	4	1 420 400	431 900
Červen	1 304	935	6	4	1 374 900	975 300
Červenec	1 528	1 807	7	7	1 588 300	2 007 100
Srpen	1 695	975	6	4	1 797 050	1 048 090
Září	966	850	2	7	1 013 200	958 350
Říjen	994	845	3	8	1 060 700	973 000
Listopad	806	646	5	2	858 700	755 800
Prosinec	451	754	3	11	481 000	887 560
Celkem	15 036	10 694	70	57	15 884 350	11 644 250

7.4 Státní odborný dozor v silniční dopravě a ADR

V roce 2020 byla dopravcům zákonem č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, zrušena povinnost označovat svá vozidla obchodním jménem. Další změnou, na kterou CÚ musely při své kontrolní činnosti reagovat byla povinnost řidičů, kteří jsou zaměstnanci dopravců z EU, předkládat pracovní právní vztah mezi dopravcem a řidičem (pracovní smlouvu).

Tabulka č. 27: Přehled výsledků v oblasti státního odborného dozoru (SOD)

k 31. 12. 2020

Druh kontroly	Počet kontrol	Počet porušení	Počet pokut	Výše pokut v Kč	Počet kaucí	Výše kaucí v Kč	Jiné příjmy v Kč
Přepravní povolení	7 385	181	137	209 500	133	1 969 000	1 035 000
Výkon SOD	1 384	583	429	714 400	307	5 619 000	0
Celkem	8 769	764	566	923 900	440	7 588 000	1 035 000

V rámci silničních kontrol bylo v roce 2020 při činnosti zaměřené na provádění státního odborného dozoru zjištěno celkem 583 porušení předpisů v sociální oblasti týkající se silniční dopravy.

Tabulka č. 28: Přehled výsledků v oblasti ADR

k 31. 12. 2020

Druh kontroly	Počet kontrol	Počet porušení	Počet pokut	Výše pokut v Kč	Počet kaucí	Výše kaucí v Kč	Jiné příjmy v Kč
Přeprava dle dohody ADR	57	19	12	22 600	4	35 000	0

Při činnosti orgánů celní správy zaměřené na kontroly přepravy nebezpečných věcí podle Dohody ADR bylo zjištěno celkem 19 porušení. Nejčastějším druhem porušení v dané oblasti byly nekompletní průvodní doklady a nedostačující počet hasicích přístrojů, nebo chyby v jejich ověření. I v roce 2020 byla zjišťována porušení zejména u nákladních vozidel.

7.5 Kontrola přepravy odpadů

V roce 2020 provedly orgány celní správy celkem 1 177 kontrol, z toho v 60 případech bylo zjištěno podezření z porušení předpisů vztahujících se k přepravě odpadů. V porovnání s rokem 2019 se jednalo o nevýznamný nárůst počtu zjištěných porušení. Množství přepravovaného odpadu, u něhož bylo zjištěno porušení předpisů, však vzrostlo o 27 % na celkem 1 179 tun. Rok 2020 byl v oblasti dovozu a vývozu odpadů do třetích zemí poznamenán situací, která je celosvětově spojena s problémem nazvaným plast. Mnohé třetí země zaváděly postupně zákazy nebo různá omezení v rámci dovozů plastů do jejich země. V ČR se pak omezení promítla i do změny chování vývozců této komodity. V rámci kontrolní akce „PLAST III“ bylo odhaleno 15 přeprav, u kterých bylo zjištěno podezření z porušení předpisů vztahujících se k přepravě odpadů. V oblasti dovozů a vývozu do třetích zemí bylo provedeno 13 kontrol, z toho 2 přepravy byly shledány jako nelegální. V prvním případě se jednalo o pokus vývozu elektromotorů jako železný šrot do Malajsie, které jsou však zakázány do této země vyvážet. V druhém případě se jednalo o dovoz zinkového odpadu z Ukrajiny. Orgány celní správy se v uplynulém období setkaly rovněž s nelegálními přepravami odpadů nemocničního ochranného materiálu (roušky, pláště, injekční stříkačky apod.), který je v souvislosti s pandemií COVID-19 spotřebováván v obrovském množství a který z důvodu nedostačujících likvidačních kapacit byl nezákonně vyvážen z nejhůře postižených částí Evropy do okolních států. Všechna zjištěná podezření byla předána České inspekci životního prostředí a Ministerstvu životního prostředí k dalšímu postupu.

7.6 Obecná bezpečnost výrobků a bezpečnost potravin

V roce 2020 bylo v oblasti bezpečnosti výrobků a potravin provedeno celkem 684 kontrol, z tohoto počtu bylo ve 101 případech potvrzeno, že výrobek vykazuje znaky, které vyvolávají podezření na existenci vážného nebo bezprostředního ohrožení zdraví a bezpečnosti při jeho používání či bylo vyhodnoceno jako nevyhovující. V oblasti bezpečnosti výrobků bylo orgánům dozoru v roce 2020 zasláno 226 hlášení, z nichž v 94 případech bylo potvrzeno podezření, že výrobek vykazuje znaky vyvolávající podezření na existenci vážného nebo bezprostředního ohrožení zdraví a bezpečnosti při používání tohoto výrobku, nebo že nebyl řádně označen, nebo nebyl doprovázen potřebnou dokumentací.

V oblasti bezpečnosti potravin neživočišného původu v roce 2020 v rámci spolupráce se SZPI bylo orgány celní správy řešeno celkem 455 zásilek sledovaných komodit. Z tohoto počtu se jednalo o 165 zásilek podléhajících zvláštním podmínkám dovozu některých krmiv a potravin z některých třetích zemí v důsledku rizika kontaminace aflatoxiny. Těmto požadavkům nevyhověly 4 zásilky, které nebyly propuštěny do celního režimu volného oběhu. V rámci zesílených úředních kontrol dovozu některých krmiv a potravin jiného, než živočišného původu bylo řešeno 70 případů, z nichž 1 byl vyhodnocen jako nevyhovující. V oblasti kontroly jakosti, která se týká zásilek ovoce a zeleniny, nahlásila celní správa SZPI 85 zásilek, všechny s vyhovujícími výsledky. Z ostatních 135 zásilek nahlášených SZPI nebyla 1 propuštěna do celního režimu volného oběhu, z důvodu zasažení plísní.

V rámci zapojení orgánů celní správy do celosvětové celní operace „STOP“ bylo v oblasti obecné bezpečnosti výrobků a zdravotnických prostředků zkontrolováno 83 celních prohlášení. Ve 49 případech byly zaslány žádosti o stanovisko orgánům dozoru. 41 hlášení bylo odesláno Státnímu ústavu pro kontrolu léčiv a 20 sdělení bylo zasláno České obchodní inspekci, přičemž v případech, kdy nebylo zřejmé, zda se jedná o osobní ochranný prostředek či zdravotnický prostředek, byly zaslány žádosti na oba dva orgány dozoru. Ve 33 případech obdržely orgány celní správy nevyhovující stanoviska, na základě kterých nebylo zboží propuštěno do celního režimu volného oběhu. Jednalo se o roušky, respirátory, elektronické teploměry, testovací sady na COVID, chirurgické nástroje a zdravotnické přístroje. Celkem nebylo propuštěno přes 6 mil. nevyhovujících roušek a respirátorů, cca 1 700 ks teploměrů, 2 500 testovacích sad na COVID, 9 332 ks chirurgických nástrojů a téměř 3 000 ks různých zdravotnických přístrojů a příslušenství.

7.7 Zbraně, výbušniny, radioaktivní látky, zboží dvojího užití a vojenské materiály

V roce 2020 byl uskutečněn vývoz 7 654 položek zboží dvojího užití uvedených v celním prohlášení, na které bylo vydáno MPO - Licenční správou individuální vývozní povolení, nebo bylo použito všeobecné vývozní povolení, případně bylo použito vývozní povolení vydané příslušným orgánem jiného členského státu EU. Identifikace zboží dvojího užití, prostřednictvím aplikace DUAL USE, byla provedena v 173 případech, kdy v 22 případech bylo identifikováno zboží dvojího užití. Jak v počtu vyvezených položek zboží dvojího užití, tak v počtu pozitivní identifikace, došlo oproti roku 2019 k nárůstu, což je dáno zvýšenou poptávkou v třetích zemích po zboží, které splňuje charakteristiku zboží dvojího užití. Z celkového počtu 173 identifikací zboží dvojího užití nebyla v žádném identifikovaném případě zaslána žádost o stanovisko na MPO - Licenční správu.

Tabulka č. 29: Přehled počtu identifikací zboží dvojího užití

v letech 2016–2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Provedené identifikace	346	241	225	193	173
Pozitivní identifikace	21	18	14	15	22

V roce 2020 zjistily orgány celní správy v oblasti zahraničního obchodu s vojenským materiálem 35 případů porušení předpisů. V případě vojenského materiálu se jednalo především o vojenské vysílačky, balistické materiály a náhradní díly k vojenským vozidlům či vrtulníkům. V oblasti kontroly obchodu s výrobky, jejichž držení je upraveno zákonem

č. 228/2005 Sb., o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v ČR omezuje z bezpečnostních důvodů, ve znění pozdějších předpisů, bylo zjištěno porušení v 6 případech.

7.8 Opravné prostředky

Orgány celní správy v roce 2020 vyřídily celkem 2 812 opravných a dozorčích prostředků (odvolání, přezkumy a obnovy řízení). V porovnání s rokem 2019 došlo v této oblasti k velice mírnému snížení v počtu rozhodnutí (cca o 150). Počet vyřízených opravných a dozorčích prostředků v roce 2020 je tedy konstantní. Do oblasti Clo jsou zařazeny všechny případy spojené s celním řízením s výjimkou správního trestání a problematiky placení (výběr a vymáhání). Do této oblasti jsou zařazeny i případy, které se týkají DPH. Vzhledem k tomu, že o DPH rozhodují orgány celní správy v podstatě výhradně ve spojení se clem nelze samostatně případy týkající se DPH oddělit a sledovat samostatně. V oblastech SPD a Ekodaní jsou zařazeny případy týkající se těchto daní s výjimkou správního trestání a problematiky placení. Oblast Ostatní zahrnuje další případy, které nelze zařadit do žádné jiné výše uvedené oblasti (např. duševní vlastnictví). Co se týká počtu nevyřízených podání ze sledovaného období tak oproti předchozímu roku došlo k výraznému navýšení počtu nevyřízených podání o cca 800. Toto navýšení je však způsobeno větším počtem nevyřízených množstevních případů.

Tabulka č. 30: Opravné prostředky podle oblasti a výsledku řízení

k 31. 12. 2020

Druh příjmu	Počet vedených řízení a způsob vyřízení					
	počet odvolání		vyhověno	zastaveno	zamítnuto	z toho k 31.12.2020 nevyřízených
	podaných v předch. období a k 1.1.2020 nevyřízených	podaných ve sledovaném období				
Daň z přidané hodnoty	0	0	0	0	0	0
Clo	200	1 086	240	3	662	381
Spotřební daně	235	1 337	105	2	935	530
Správní trestání	101	324	101	0	158	166
Placení	141	645	140	2	317	327
Ekodaně	5	126	31	0	5	95
Ostatní	18	108	23	0	88	15
CELKEM	700	3 626	640	7	2 165	1 514

7.9 Kontrola evidence tržeb

V rámci dozoru nad evidencí tržeb (dále též „ET“) bylo provedeno v roce 2020 celkem 1 553 kontrol, během nichž bylo zjištěno 316 případů podezření z porušení zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ET“). Výrazný propad ve výsledcích této kontrolní činnosti byl způsoben vyhlášením nouzového stavu 12. 3. 2020, kdy došlo k pozastavení povinnosti evidovat tržby v systému ET, včetně její kontroly. Za zjištěná porušení bylo pravomocně rozhodnuto o uložení 314 pokut (1 376 v roce

2019) v celkové výši 2,2 mil. Kč (12,7 mil. Kč v roce 2019), přičemž ve 153 případech (699 v roce 2019) byla věc vyřešena na místě příkazem. V rámci dozorové činnosti nebylo rozhodnuto o uložení opatření k vynucení nápravy formou uzavření provozovny.

Tabulka č. 31: Kontroly ET

k 31. 12. 2020

Druh kontroly	Kontroly			Příkaz na místě		Přestupky ve správním řízení ¹⁾		Uzavření provozovny
	celkem	z toho porušení	%	počet	částka v Kč	počet	částka v Kč	
Evidence tržeb	1 553	316	20,3	153	448 400	314	2 188 400	0

¹⁾Jedná se o případy, ve kterých již bylo o předmětném porušení pravomocně rozhodnuto. Jeden rozhodnutý případ často obsahuje více porušených skutkových podstat.

Vedle běžné kontrolní činnosti orgánů celní správy se uskutečnila jedna celorepubliková kontrolní akce zaměřená na kontrolu asijských bister. V rámci kontrolní akce bylo zkontrolováno celkem 114 subjektů a zjištěno 23 porušení v oblasti ET (zejména nevystavení účtenky a nezaslání údajů o tržbě).

Tabulka č. 32: Počet porušení podle druhu

k 31. 12. 2020

Kontrolní zjištění	Počet
Nezaslání údajů	186
Nevystavení účtenky	249
Neumístění informačního oznámení	62
Nedodržování ochrany autentizačních údajů, zneužití	0
FO - závažným způsobem úmyslně ztíží/zmaří	0
PO + podnik. FO - závažným způsobem úmyslně ztíží/zmaří	2
Neplnění oznamovací povinnosti	19
Poplatník není registrován k dani	2
CELKEM	520

7.10 Dozor nad hazardními hrami

Celní správa v roce 2020, stejně jako celý svět, byla ovlivněna pandemií COVID-19. Všeobecná vlna strachu razantně omezila dobrovolnou návštěvnost v nelegálních hernách a tento trend se ještě více prohloubil s nástupem restriktivních nařízení vlády o omezení provozu a množství osob v dané provozovně.

Tabulka č. 33: Přehled výsledků v oblasti nelegálního hazardu

k 31. 12. 2020

Druh kontroly	Kontroly	Počet porušení celkem	Počet zajištěných herních zařízení	Zajištěné platební prostředky v Kč
Hazardní hry	754	497	770	2 117 399

V průběhu roku se podařilo i přes všechna možná omezení v důsledku pandemie COVID-19 provést kontroly ve 142 nelegálních hernách, kde se podařilo zajistit celkem 770 technických herních zařízení. Dále byly v rámci kontrol zajištěny platební prostředky související s nelegálním provozováním hazardních her ve výši 2,1 mil. Kč.

Kromě individuálních kontrol se v průběhu roku 2020 uskutečnily 2 celorepublikové kontrolní akce zaměřené na nelegální hazard. Jednou z nich byla akce, na základě které byly provedeny kontroly ve 27 provozovnách a celkem bylo zadrženo 221 technických zařízení. Finanční prostředky byly zadrženy ve výši 1,1 mil. Kč. V rámci druhé akce bylo zajištěno v 20 nelegálních provozovnách 60 kvízomatů a finanční hotovost ve výši 89 tis. Kč.

Tabulka č. 34: Zajištěné zboží

k 31. 12. 2020

Komodita		Množství	
Hazard	Elektromechanické rulety	2	ks
	Interaktivní videoloterní terminály	220	ks
	Lokální loterní systém	0	ks
	Výherní hrací přístroje	115	ks
	Kvízomaty	433	ks
Platební prostředky		2 117 399	Kč
		185	EUR

Nejsou uvedeny pokuty uložené ve správním řízení

Novou kompetencí od 1. 10. 2019 je kontrolní činnost v oblasti internetových her. V rámci této nově nabyté činnosti se orgány celní správy potýkají především s nelegálními internetovými hrami. Bylo kontrolováno celkem 151 stránek s výskytem nelegální hazardní hry ve 36 kontrolách. 21 podnětů bylo postoupeno na MF ke správním trestání, 4 kontroly byly negativní a v 11 případech bylo provozování domény ukončeno a kontrolní činnost nepokračovala.

Stejný útlum díky pandemii COVID-19 a následným proti pandemickým opatřením zaznamenalo i provozování v oblasti provozovatelů hazardních her, kteří splňující všechny zákonné požadavky pro provozování hazardních her v ČR (dále jen „legální provozovatelé“).

V rámci dozoru nad těmito legálními provozovateli je budován a neustále zdokonalován systém AISG. Jedna z částí systému AISG je zaměřena na zefektivnění, zpřehlednění vykazovaných herních a finančních dat, která musí legální provozovatel zasílat dle zákonných předpisů.

Na základě určitých funkcí tohoto systému dovoluje správci, kterým je MF, a uživatelům, kterými jsou celní správa a FS, provádět kontrolní činnosti, které se v určitých případech obejdou bez fyzické přítomnosti kontrolních pracovníků v tzv. kamenných provozovnách.

Díky tomu celní správa v roce 2020 i přes výše uvedené skutečnosti mohla provést celostátní kontrolu za účelem zjištění kvality povinného vykazování herních a finančních dat, kdy bylo prověřeno 23 provozovatelů se 17 pozitivními zjištěními. V oblasti online legálního provozování prověřil 6 podnětů CÚ pro Plzeňský kraj, který je specialistou za celní správu

na tuto kontrolní činnost s 1 pozitivním výsledkem, 2 negativními výsledky a 2 podněty jsou stále předmětem řízení.

8. Mezinárodní spolupráce

8.1 Mezinárodní dohody

V říjnu roku 2020 dokončil Parlament ČR projednání Smlouvy mezi ČR a Argentinskou republikou o vzájemné správní pomoci v celních otázkách, podepsané dne 6. 3. 2019 v Buenos Aires. Smlouva vstoupila v platnost dne 9. 5. 2021.

8.2 Mezinárodní spolupráce celních správ

8.2.1 Program Customs 2020

V rozpočtovém roce 2020 byly programové cíle a hlavní programové priority uskutečňovány prostřednictvím práce v projektových skupinách a expertních týmech, účastí na workshopech a pracovních návštěvách, stejně jako účastí na misích k monitorování praktického provádění unijní legislativy. Vzhledem k probíhající pandemii COVID-19 bylo počínaje březnem 2020 prozatím upuštěno od uskutečňování zahraničních služebních cest a pořádání akcí v tuzemsku, což do značné míry ovlivnilo výši čerpaných prostředků z grantů poskytnutých v rámci programu. Oproti roku 2019 tak došlo k téměř 90% propadu v počtu uskutečněných zahraničních služebních cest zaměstnanců orgánů celní správy (28 realizovaných cest) a organizována byla pouze jedna pracovní návštěva. Tento výpadek byl ovšem částečně nahrazen pořádáním on-line videokonferenčních setkání přes platformy jako WebEx, MS Teams či Zoom, jichž se zúčastnilo na 133 zaměstnanců orgánů CS. Tento trend lze předpokládat i v následujícím roce.

Za zmínku též stojí zapojení celní správy do fungování 3 expertních týmů, které jsou zvláštním nástrojem programu Customs 2020, jež na dočasném či trvalém základu sdružují odborné znalosti a dovednosti k plnění zvláštních úkolů v předem odlišených oblastech. Na činnosti těchto týmů se v současné době podílí 7 zaměstnanců.

8.2.2 Zajišťování organizace mezinárodních akcí

V průběhu roku 2020 proběhly následující mezinárodní akce:

- 4. plenární zasedání Evropské kontaktní sítě pro služební kynologii, Praha, 14.–15. 1. 2020,
- technické setkání k vyhodnocení výsledků kruhového testu u lihovin, Praha, 19. 2. 2020,
- technické setkání k revizi příručky SAMANCTA (příručka pro odběr vzorků pro celní a daňové správy), Praha, 20.–21. 2. 2020,
- setkání pracovního týmu pro nové přístupy k rozvoji a provozu celně-informačních systémů - vize pro nové přístupy ke spolupráci a komunikaci, Praha, 26.–27. 2. 2020,
- pod záštitou Evropské sportovní asociace celních správ se uskutečnilo na začátku měsíce září tradiční Mistrovství celní správy v bězích s mezinárodní účastí. Ostatní plánované akce Evropské celní sportovní asociace byly během tohoto roku buď zrušeny, případně odloženy na pozdější termín po skončení pandemie COVID-19.

8.2.3 Činnost Samostatného oddělení Mezinárodní spolupráce

Činnost pracovní skupiny pro celní spolupráci (dále jen „CCWP“), která aktivity celních správ v oblasti vymáhání práva zaštituje politicky, byla do značné míry ovlivněna probíhající pandemií COVID-19. Klasický formát jednání byl nahrazen písemnými procedurami a videokonferencemi, jejichž počet byl z kapacitních důvodů limitován. Přesto lze zmínit ze strategického pohledu 3 zajímavá témata. Ambiciózní německé předsednictví přišlo s návrhem změny doby trvání Akčního plánu CCWP ze stávajících dvou na čtyři roky, a to z důvodů synergie s Operačním akčním plánem Europolu. Debata na toto téma ještě není u konce, většina členských států EU je toho názoru, že by tento krok přispěl k hlubšímu zapojení celních správ do zajištění vnitřní bezpečnosti. Druhou iniciativou německého předsednictví byla změna institucionálního uspořádání jednání vedoucích centrálních koordinačních jednotek (dále jen „CCU“). Úkolem CCU je zajištění mezistátní koordinace v oblasti trestního řízení, zpravidla je využívána úmluva Neapol II. Bylo rozhodnuto o začlenění jednání CCU do struktury Rady EU, což by mělo dodat jejich činnosti větší váhu. Třetím tématem bylo zmapování reálných rizik, které z pohledu celní spolupráce přinášejí nové obchodní trasy, jako je například Nová hedvábná stezka, jimiž se Čínská lidová republika a jiné státy jihovýchodní Asie snaží zintenzivnit tok svého zboží do EU. Stávající zkušenosti ukazují, že tyto kanály jsou zneužívány k dovozu zboží, které porušuje práva duševního vlastnictví, bezpečnost spotřebitele atd. Stejně tak je zřejmé, že členské státy, přes které je zboží dováženo na vnější hranici EU, nemají dostatečné kontrolní kapacity, které by umožnily uspokojivou míru dohledu. Rok 2020 byl prvním rokem realizace dvouletého 10. Akčního plánu CCWP, celní správa je zapojena do akcí týkajících se těchto témat: zločiny proti životnímu prostředí - nelegální přeprava odpadu, zločiny v oblasti spotřebních daní - minerální oleje, tabák a tabákové výrobky, spolupráce celních orgánů s Europolem a internetový zločin (kyberkriminalita). V oblasti kontroly strategického zboží a zboží dvojího užití vystupují zástupci celní správy v roli spoluedoucího akce. I u akčního plánu je zřejmé zdržení způsobené pandemií COVID-19, nedá se čekat, že všechny stanovené cíle budou naplněny v plném rozsahu.

V souvislosti s blížícím se předsednictvím ČR Radě EU v druhé polovině roku 2022 byly vybrány priority, které se bude snažit celní správa v rámci CCWP prosazovat. Tou první je koordinace dohledu nad strategickým zbožím a zbožím dvojího užití v rámci EU, tou druhou je ochrana zdraví pracovníků orgánů vymáhání práva při detekci OPL. Dále by měla být vytvořena strategická studie na téma zapojení celních orgánů do zajištění vnitřní bezpečnosti EU v rámci aktivit Europolu.

Této organizace se týká účast zástupců celní správy v Operačním akčním plánu Evropské multidisciplinární platformy proti kriminálním hrozbám (EMPACT), a to do aktivit zaměřených na boj proti podvodům v oblasti DPH (karuselové podvody), spotřebních daní (z tabáku a jeho výrobků a minerálních olejů), boj proti nelegálnímu obchodu se zbraněmi a OPL, a zločinu proti životnímu prostředí.

Samostatné oddělení Mezinárodní spolupráce jako centrální koordinační jednotka spolupracuje se svými zahraničními partnery také v oblasti trestního řízení při stíhání a trestání porušování celních předpisů. Významný právní nástroj v této oblasti pro spolupráci

mezi celními správami členských států EU představuje Úmluva vypracovaná na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii o vzájemné pomoci a spolupráci mezi celními správami (úmluva Neapol II).

Významným prvkem v oblasti celní vyhledávací činnosti při výměně operativních informací je rovněž styčný celní důstojník celní správy při Europolu, který usnadňuje jejich výměnu se státy zapojenými do jeho činnosti. Jeho přítomnost v centrále Europolu v Haagu umožnila rovněž získat přímý přístup do komunikačního systému Europolu SIENA. Stejně významnou roli hraje ve spolupráci zejména s orgány Spolkové republiky Německo styčná celní úřednice celní správy při německém Celním pátracím úřadu v Kolíně nad Rýnem.

Samostatné oddělení Mezinárodní spolupráce se také jako národní kontaktní bod podílí na výměně informací v administrativní oblasti při získávání informací důležitých pro celní řízení. K výměně informací dochází nejen mezi členskými státy EU, ale i s třetími státy. Významná je taktéž spolupráce s Evropským úřadem pro boj proti podvodům při ochraně finančních zájmů EU, a to prostřednictvím tzv. MA zpráv (zpráva vzájemné spolupráce).

Tabulka č. 35: Přehled počtu zpracovaných mezinárodních dožádání

k 31. 12. 2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Žádosti ze zahraničí	257	276	300	338	246
z toho administrativní spolupráce	138	182	190	181	145
Žádosti do zahraničí	85	64	77	187	154
z toho administrativní spolupráce	74	48	71	113	46
MA zprávy	41	44	50	67	69

Celní správa v roce 2020 obdržela od zahraničních celních orgánů celkem 145 žádostí o vzájemnou administrativní pomoc, které byly následně předány kompetentním orgánům celní správy k provedení příslušných kontrolních úkonů. V porovnání s rokem 2019 došlo v roce 2020 ke snížení počtu přijatých žádostí o 19,9 %. V roce 2020 bylo odesláno na základě žádostí CÚ či odborných útvarů GŘC celkem 46 žádostí o administrativní pomoc, což oproti roku 2019 činí pokles o 59,3 %. Celní správa v průběhu roku 2020 přijala od Evropského úřadu proti podvodům celkem 69 nových MA zpráv nebo dodatků k dříve vydaným zprávám, ke kterým byla přijata příslušná opatření a byla zahájena odpovídající šetření.

8.2.4 Mezinárodní spolupráce v oblasti spotřebních daní

Mezinárodní spolupráce v oblasti spotřebních daní mezi správci daně v ČR a v jiných členských zemích se řídí nařízením Rady EU č. 389/2012 o správní spolupráci v oblasti spotřebních daní a je vykonávána prostřednictvím oddělení 232 GŘC – ELO a EMCS, které je národním styčným úřadem pro tuto oblast.

V rámci mezinárodní spolupráce jsou poskytovány údaje o evidenčních číslech k SPD daňových subjektů v rámci EU používaných při obchodování s VV v režimu podmíněného osvobození od SPD. K další činnosti náleží administrace dotazů a informací, které jsou

vyřizovány v modulu mezinárodní spolupráce systému EMCS, resp. jinými stanovenými prostředky. Do této skupiny patří žádosti o mezinárodní spolupráci, žádosti o doručení písemností v rámci daňového řízení, dotazy týkající se legislativních úprav v oblasti spotřebních daní, spontánní informace, ověření míst přímého dodání, zprávy o kontrolách a zprávy o událostech. V roce 2020 pokračovala operativní výměna informací s jinými členskými zeměmi v rámci kontrol VV prováděných v průběhu dopravy po území ČR.

Tabulka č. 36: Počet odeslaných a přijatých žádostí

v letech 2019–2020

Rok	2019	2020
Žádosti odeslané	2 655	2 131
Žádosti přijaté	403	286

Mezinárodní spolupráce na úrovni EU

V roce 2020 pokračovala činnost v rámci ECWP (Excise Computerisation Working Party), pracovní skupiny EK se zaměřením na vývoj celoevropského systému EMCS, který bude od roku 2023 rozšířen o monitoring doprav VV ve volném daňovém oběhu.

Na podzim 2020 byla zřízena pracovní skupina zemí V4 se zaměřením na operativní výměnu informací o dopravách tabáku a tabákových výrobků. Skupina úzce spolupracuje také s kolegy z Bulharska, Německa a Rumunska.

8.2.5 Mezinárodní vymáhání

Poskytování mezinárodní pomoci se vztahuje pouze k pohledávkám ve vztahu k členským státům EU, nebo ke státům, s nimiž ČR uzavřela smlouvu o spolupráci při vymáhání pohledávek veřejných rozpočtů. Celní správa v roce 2020 obdržela v oblasti mezinárodní pomoci při vymáhání finančních pohledávek, uskutečněné na základě čl. 10 směrnice 2010/24/EU - Článek 27 Úmluvy EU - Norsko, celkem 25 žádostí s celkovou dlužnou částkou 323,4 mil. Kč, a odeslalo 12 žádostí s celkovou dlužnou částkou 19,4 mil. Kč. Ze žádostí odeslaných v letech 2004–2020 vymohly dožadující státy EU pro celní správu v roce 2020 celkem 1,8 mil. Kč. Celní správa v roce 2020 vymohla ze žádostí přijatých v letech 2004–2020 pro dožadující státy EU celkem 2 mil. Kč. Nejvíce žádostí přijala celní správa v roce 2020 od německé celní správy (celkem 6 žádostí), a odeslala polské celní správě (celkem 6 žádostí).

9. Informační technologie

9.1 Bezpečnost informačního systému celní správy

V průběhu roku 2020 pokračovala celní správa v implementaci doporučených bezpečnostních opatření vyplývajících z výsledků aktualizované srovnávací analýzy provedené v roce 2019 k ověření souladu prostředí ISCS s požadavky zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZKB“), a z externích auditů dle normy ISO/IEC 27001 - ISMS a ZKB provedených v roce 2019. Implementace byla směřována zejména do zpracování strategických dokumentů - byla zpracována

a schválena strategie antivirové ochrany ISCS a zahájena její implementace v praxi, byl zpracován dokument definující opatření v oblasti bezpečnosti koncových stanic, byl zpracován popis procesu řízení změn, definovány atributy pro zlepšení jak bezpečnosti, tak provozu ISCS či vydána směrnice pro provoz WiFi.

V oblasti personální bezpečnosti pokračovalo e-learningové vzdělávání uživatelů ISCS k bezpečnému užívání informačních technologií a služeb ISCS, dále probíhala odborná školení personálu IT a pracovníků v bezpečnostních rolích ISCS. V oblasti aplikační bezpečnosti probíhalo penetrační testování, byla zahájena úprava aplikací podle bezpečnostních pravidel a pro zajištění bezpečnostního logování, byl zaveden proces stanovení významných dodavatelů a jejich auditu.

V oblasti technických opatření probíhalo penetrační testování, byl zaveden systém řízení technických zranitelností a patch managementu, dále systém ochrany mobilních zařízení ISCS.

9.2 Oblast programového financování

V rámci neinvestičních výdajů byly finanční prostředky čerpány rovnoměrně dle plánu v průběhu celého roku. Čerpání odpovídalo potřebám a požadavkům celní správy k zajištění provozuschopnosti ISCS a poskytování ICT služeb. Konečný rozpočet neinvestičních výdajů v roce 2020 byl čerpán s částečnou úsporou (10 %).

U investičních výdajů nebylo čerpání výdajů tak rovnoměrné z důvodu větší složitosti přípravy a realizace akvizičních procesů. Významnou část tvořily výdaje na vývoj, resp. rozvoj aplikací celního a daňového řízení na základě uzavřených Rámcových dohod, dále výdaje na pořízení licencí programového vybavení, zejména na obnovu licencí dle smlouvy Enterprise Agreement Microsoft a na licence bezpečnostního a speciálního SW. Další část výdajů byla směřována do pořízení HW a výstavbu/rozšíření LAN a HW do informačního centra CS.

Celní správě se podařilo realizovat většinu klíčových plánovaných akcí (rozvoj, případně vývoj aplikací, dodávky IT techniky a služeb ICT a dokončit realizaci významného projektu Modernizace operačního centra GŘC). Přesto se část výdajů přesouvá k realizaci do roku 2021.

V porovnání s rokem 2019 byla výše čerpání výdajů programového financování srovnatelná.

9.3 Celní a daňové informační systémy

V listopadu 2020 byl celní správou spuštěn cPortál se službou „Moje nedoplatky“. Byla také připravena integrace aplikace po podání elektronického celního prohlášení pro neobchodní zboží do 150 EUR. Na Portálu občana pak byla přidána dlaždice pro celní správu, která umožňuje přechod na cPortál bez nutného dalšího přihlašování uživatele.

V roce 2020 rovněž pokračovaly práce na modelování vybraných IT systémů celní správy podle přijaté metodiky. Současně byla zpracována a schválena Exit strategie – Rozvoj a provoz informačních systémů celní správy řešící problematiku tzv. vendor lock, tzn. závislosti na jednom dodavateli.

9.4 Správa a provoz informačního centra

V oblasti Centrálního systému zálohování (dále jen „CSZ“) došlo k výměně páskové zálohovací knihovny v Primárním informačním centru (dále jen „PIC“), která byla již na konci svojí životnosti. Tato zároveň generační obměna kromě zajištění nezbytné servisní podpory HW, přinesla i plánované posílení robustnosti CSZ zejména v oblasti záloh s krátkou retencí. Výměna umožňuje případný přechod na „bezobslužný“ provoz co se fyzické manipulace s páskami týče, což může být zejména v souvislosti s pandemií COVID-19 a v případě onemocnění provozních pracovníků zásadní pro zajištění nezbytné funkce CSZ. Zároveň bylo v oblasti CSZ realizováno nezbytné navýšení kapacity media serverů v Záložním informačním centru (dále jen „ZIC“) i PIC, což umožňuje udržovat rychle dostupnou dostatečnou sadu záloh (uloženou na diskové vrstvě) a zkracuje případný čas obnovy dat. V neposlední řadě došlo v roce 2020 k pořízení velkokapacitního úložiště kamerových záznamů pro realizaci specifických požadavků sekce Pátrání GŘC.

V oblasti Centrálního diskového úložiště (dále jen „CDU“) došlo k navýšení rychlosti formou rozšíření počtu kontrolérů v PIC i v ZIC s implementací load-balancingu a zajištěním 100% kompatibility směrem ke všem spolupracujícím systémům a jimi používaných funkcionalit CDU. Zároveň došlo k nezbytnému zvýšení kapacity zejména v TIER1. Ačkoliv bylo toto navýšení prováděno jako přípravný krok pro implementační fázi řady projektů celní správy s dopadem na CDU, bylo s výhodou využito již v pilotní fázi provozu tohoto nově pořízeného HW ke kompenzaci dopadů provozního incidentu časově omezené přenosové kapacity propojení PIC-ZIC.

Celní správa se v roce 2020 podílela na pokračující implementaci nového Personálního informačního systému GINIS, a to zejména na přípravě serverové části ve spolupráci s dodavatelem tohoto IS. Byla započata implementace „rezervačního systému“ spočívající v podpoře dodavatele na implementaci bezpečnostních standardů celní správy a umístění systému v Informačním centru.

V oblasti ECR brány byla realizována vylepšení plynoucí z provozních situací, jako je např. ošetření zahlcování ECR brány při chybě SW klienta nebo konkrétního VAN operátora, taky aby nedošlo k extrémnímu zahlcování systému, rozšíření o zpráva e-Cargo či realizace přípravných prací v souvislosti se změnami v celním řízení v roce 2021. Dále byl realizován přechod ECR brány na nově pořízené balancery F5, a spolupráce při implementaci WAF (web application firewall) tj. spolupráce na aktivitách, které jsou součástí dlouhodobého (trvalého) projektu zlepšování KB ISCS.

V oblasti datového skladu celní správy byla dokončena migrace na SQL 2019 Power BI report server a migrace všech reportů. Projekt DWH 2.0 pokračoval implementační fází inkrementálního načítání obecných dat, a to testovacím provozem nad reálnými daty vybrané evidence. V oblasti výměny dat byla v rámci spolupráce s GFŘ rozšířena značným způsobem množina exportů o 10 směrem ke GFŘ a o 7 směrem od GFŘ k CS, které jsou dále dle požadavků odborných útvarů zpracovávány. V oblasti prezentační vrstvy započaly organizačně - bezpečnostní přípravné práce na poskytnutí reportovací vrstvy i pro účely aplikací jako je např. spisová služba pro vedení trestních spisů. V realizační fázi reportů této oblasti bude pokračováno v roce 2021.

V oblasti CCN brány došlo k obměně HW zařízení, navýšení přenosových kapacit, realizaci aktualizací a instalací požadovaných ITSM v Bruselu, a k rozšíření o řadu aplikací jako je např. nová podsekcce DAC6 Directive on Administrative Cooperation - Central Directory pod aplikační doménou AEOI Automatic Exchange of Information (jedná se o první aplikaci na GFŘ, která využívá webové služby), nová aplikace IOSS-DR Import One-Stop-Shop Distributed Registry of IOSS VAT identification numbers, migraci aplikace SPEED1 na SPEED2, nová aplikace CCN2ng aplikace INF_SP - Information Sheet for Special Procedure, nová aplikace CCN2ng aplikace ICS2 - Import Control System a v neposlední řadě došlo k migraci MAILu3 z MS Exchange 2010 na MS Exchange 2016.

I v obtížné situaci spojené s pandemií COVID-19 byly zajišťovány všechny požadavky na centrum CDS IC ze strany aplikací ISCS, a v neposlední řadě díky vysokému nasazení pracovníků, se dařilo zajistit provoz všech služeb ISCS a činností nezbytných pro chod těchto systémů, jako je průběžné vylepšování provozovaných systémů v reakci na provozní situace, realizovat značný objem požadavků směřujících na oddělení v požadovaných termínech. Realizovat přípravné práce migrace systémů na nové operační systémy a databázové servery. Zajistit profylaktické prohlídky všech součástí informačního centra včetně SW aktualizací.

9.5 Ostatní informační systémy

V roce 2020 byl vzhledem k pandemii COVID-19 činěn vysoký tlak na IT. Musely být zajištěny zvýšené požadavky na pořízení a přidělení mobilní výpočetní techniky, jako jsou notebooky, mobilní zařízení apod. S tím souviselo i zajištění dostatečné konektivity těchto zařízení na připojení do sítě CS, což znamenalo navýšení propustnosti připojení celní správy do internetu, posílení aktivních prvků, které připojení do internetu zajišťují. Dále bylo nutné zajistit požadavek na vybavení zaměstnanců orgánů celní správy pracujících z domova mobilním zařízením a ve většině případech i tarify s mobilními daty.

10. Personalistika

10.1 Systemizace a organizace

Limit systemizovaných míst (dále jen „SM“) celní správy byl k 1. 1. 2020 celkem 5 899 SM. Z tohoto počtu bylo v kategorii celník systemizováno 4 435 SM a v kategorii občanský zaměstnanec bylo systemizováno 1 464 SM. Oproti roku 2019 byl celkový limit SM k 1. 1. 2020 snížen o 255 SM, tj. 4,1 %. Z celkového počtu zrušených SM bylo 230 SM v kategorii celník a 25 SM v kategorii občanský zaměstnanec.

Dne 1. 8. 2020 nabyla účinnosti vyhláška č. 328/2020 Sb., o územních pracovištích celních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech. Došlo tak ke zrušení 10 územních pracovišť CÚ, konkrétně v Hodoníně, Chebu, Jičíně, Karviné, Mostě, Pelhřimově, Strakonících, Tachově, Trutnově a Vyškově.

K této změně organizační struktury bylo možné, resp. nutné přistoupit vzhledem k postupující elektronizaci a snižování počtu SM v agendách celní a daňové řízení. Celní správa v rámci výkonu působnosti svých orgánů zavádí technologie, které umožňují veřejnosti provádět převážnou část úkonů elektronicky. Jejich podíl se postupně zvětšuje

a klesá tak potřeba veřejnosti navštěvovat osobně pracoviště CÚ. Dochází tím k administrativní, finanční i časové úspoře a dosavadní počet územních pracovišť CÚ byl nadbytečný. Celní správa dlouhodobě usiluje o další rozvoj elektronizace v podobě nahrazení listinných dokumentů dokumenty digitálními. Snahou je nabízet primárně digitální služby, tedy umožnit subjektům uskutečnit podání v elektronické podobě na úkor podání v listinné podobě s tím, že vždy bude umožněno uskutečnit i podání na přepážce úřadu, kde bude podání v listinné podobě z důvodu zajištění efektivní správy dokumentů digitalizováno. Hlavním přínosem zvažovaného řešení byl přesun SM příslušníků z rušených územních pracovišť do agend a do činností kontrolních a dohledových procesů, kde dochází k jejich vyššímu využití.

Ředitelé CÚ (pod jejichž působnost spadala dotčená územní pracoviště) vedli jednání s dotčenými subjekty, kde byly objasněny dopady zrušení územních pracovišť na činnost subjektů, objasněny možnosti použití zjednodušených postupů a nabídnuta optimalizace celních procedur. Standardní služby bez negativního dopadu na kterýkoliv dotčený subjekt byly zachovány a byla poskytnuta maximální podpora při vyřizování žádostí o zjednodušené postupy. Změny byly řediteli CÚ projednány se zástupci samosprávy. Generální ředitel GŘC vedl jednání s dotčenými hejtmany a vedením Hospodářské komory ČR.

10.2 Vývoj v oblasti kvalifikační a věkové struktury zaměstnanců

Dlouhodobě mírně narůstá podíl vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců a mírně se snižuje podíl zaměstnanců se středoškolským vzděláním. Počet zaměstnanců se základním vzděláním mírně narostl, což je i odrazem navýšení kategorie dělník o 5 SM. Středoškoláci se svými 56,5 % tvoří nejpočetnější skupinu zaměstnanců.

Tabulka č. 37: Struktura zaměstnanců celní správy

k 31. 12. 2020

	2017	2018	2019	2020
Evidenční stav k 1. 1.	5 445	5 625	5 770	5 485
Evidenční stav k 31. 12.	5 646	5 776	5 500	5 568
z toho: ženy	34,4 %	35,3 %	37,0 %	37,5 %
Obměna zaměstnanců				
nově přijatí	7,8 %	7,6 %	5,4 %	5,8 %
odchody	4,9 %	5,5 %	10,4 %	4,4 %
Vzdělání				
vysokoškolské	41,1 %	41,5 %	41,9 %	42,7 %
středoškolské	58,6 %	57,8 %	57,3 %	56,5 %
základní	0,3 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %
Věková struktura				
méně než 25 let	2,4 %	2,8 %	2,5 %	2,3 %
25-34	13,8 %	14,9 %	15,7 %	16,1 %
35-44	31,4 %	28,9 %	28,0 %	26,0 %
45-54	40,1 %	40,4 %	39,7 %	39,9 %
55-64	11,4 %	12,2 %	13,1 %	14,5 %

	2017	2018	2019	2020
65 a více	0,9 %	0,9 %	1,0 %	1,1 %
průměr	44,2	44,7	44,7	45,1
Zaměstnanci v pracovním a služebním poměru				
méně než 5 let	19,8 %	21,3 %	22,5 %	23,6 %
5-9 let	10,0 %	7,7 %	7,2 %	7,8 %
10-19 let	26,1 %	22,5 %	24,0 %	22,4 %
více než 20 let	44,1 %	48,6 %	46,3 %	46,2 %
Počet SM skutečnost k 31. 12.	6 259	6 303	6 154	5 899
Průměrný měsíční plat v Kč				
Civilní zaměstnanec	31 532	33 096	33 417	35 345
Celník	45 349	48 970	48 345	51 227

Stárnutí populace se odráží ve věkové struktuře, kde celní správa eviduje 55 % zaměstnanců ve věku nad 45 let. Nejvíce je zastoupena kategorie 45-54 let. Opačný posun vidíme v kategorii 25-34 let, kde se mírně navýšil počet mladších zaměstnanců. V kategorii méně než 25 let se počet zaměstnanců snížil. Průměrný věk se oproti předcházejícímu roku snížil na 45,1 let. Zde se odráží nábor nových zaměstnanců, kde průměrný věk zaměstnanců, kteří nastoupili v roce 2020, byl 36 let a průměrný věk zaměstnanců, kteří odešli v roce 2020, byl 48 let.

Z pohledu délky trvání pracovního nebo služebního poměru narostla skupina zaměstnanců, kteří pracují v celní správě méně než 10 let. Nejpočetnější skupinou zaměstnanců (46 %) jsou ti, kteří pracují v celní správě víc než 20 let. Téměř 69 % zaměstnanců pracuje u celní správy víc než 10 let.

10.3 Vzdělávání

Vzdělávání v celní správě je zajišťováno Institutem vzdělávání v souladu se systémem profesní přípravy, který je založen na principu celoživotního vzdělávání, to znamená, že každý zaměstnanec se vzdělává dle potřeby po celou dobu působení v celní správě. Vzdělávání je běžně realizováno ve vlastních vzdělávacích zařízeních, ale vzhledem k pandemii COVID-19 bylo vzdělávání v roce 2020 převážně realizováno buď distanční formou v místě služebního působiště, nebo zcela pozastaveno, a to v reakci na přijatá vládní opatření. Distanční forma výuky byla realizována v základním celním kurzu, jazykové přípravě a služebních zkouškách. Ostatní formy vzdělávacích akcí byly pozastaveny, neboť u těchto není distanční forma výuky vhodná.

Vstupní vzdělávání bylo Institutem vzdělávání přepracováno do e-learningové formy – v části úvodního vzdělávání absolvovalo 265 zaměstnanců, v části následné 248 zaměstnanců. Do základní profesní přípravy, tvořené nástupní služební přípravou a navazujícím základním celním kurzem, nastoupilo v 8 bžích 201 celníků, z nichž 176 úspěšně složilo do konce roku 2020 základní celní zkoušku. Do odborné profesní přípravy, rozdělené podle vykonávaných agend, resp. zařazení na konkrétní služební místo, nastoupilo a absolvovalo ji v 8 bžích 200 celníků. Do specializační profesní přípravy, která navazuje na odbornou profesní přípravu, bylo zařazeno 433 zaměstnanců a úspěšně

ji absolvovalo 433 zaměstnanců v některém z 93 typů kurzů. Dalších 196 zaměstnanců CS úspěšně absolvovalo některou z ostatních profesních - odborně zaměřených - vzdělávacích akcí. Manažerskou přípravu v roce 2020 ve 4 běžích absolvovalo 59 zaměstnanců. V oblasti jazykové přípravy organizoval Institut vzdělávání jazykovou individuální nebo skupinovou výuku zaměstnanců GŘC přímo na pracovišti a rovněž zajišťoval účast ostatních zaměstnanců CS v intenzivní výuce jazyků na vyšších policejních školách Ministerstva vnitra. Jazykovou přípravu úspěšně absolvovalo 101 zaměstnanců. Ostatní profesní přípravy, nezařazené do výše uvedených, se zúčastnili 383 zaměstnanci.

V roce 2020 bylo vyhlášeno 5 termínů služebních zkoušek, do kterých bylo přihlášeno 224 celníků, kteří služební zkoušku úspěšně složili. Celkově se různých forem profesní přípravy zúčastnilo celkem 2 304 zaměstnanců CS.

11. Hospodaření

Schválený rozpočet příjmů GŘC (souhrnný závazný ukazatel) na rok 2020 ve výši 3 846,6 mil. Kč nebyl v průběhu roku 2020 upraven. Na příjmový účet GŘC byly z rezervního fondu (7,1 mil. Kč) a fondu kulturních a sociálních potřeb (0,06 mil. Kč) převedeny prostředky, o které bylo možné překročit rozpočet výdajů v celkové výši 7,2 mil. Kč, tzn., že celková povinnost plnění příjmů pro rok 2020 činila 3 853,8 mil. Kč. Skutečné příjmy byly vykázány ve výši 3 465,0 mil. Kč, což znamená plnění schváleného rozpočtu na 90,1 %. Celková povinnost plnění příjmů byla naplněna na 89,9 %. Ve srovnání s rokem 2019 bylo plnění příjmů v roce 2020 nižší o 900 mil. Kč zejména vlivem meziročního propadu sankčních plateb o 590,9 mil. Kč a podílu na clech o 196,1 mil. Kč. Hlavní příčinou propadu příjmů je pandemie COVID-19.

Tabulka č. 38: Přehled plnění základních ukazatelů rozpočtu příjmů a výdajů

v mil. Kč

	Schválený rozpočet 2020	Rozpočet po změnách k 31.12.2020	Skutečnost k 31.12.2020	% plnění rozp. po změnách
Souhrnné ukazatele				
Příjmy celkem	3 846,6	3 846,6	3 465,0	90,1
Výdaje celkem	6 122,7	6 185,9	6 078,2	98,3
Specifické ukazatele - příjmy				
Daňové příjmy ¹⁾	4,0	4,0	2,9	72,0
Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	789,2	789,2	774,4	98,1
v tom: pojistné na důchodové pojištění	701,6	701,6	692,7	98,7
pojistné na nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	87,6	87,6	81,7	93,3
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	3 053,4	3 053,4	2 687,7	88,0
v tom: příjmy z rozpočtu EU bez SZP celkem	3,2	3,2	7,4	235,3
ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	3 050,2	3 050,2	2 680,3	87,9

	Schválený rozpočet 2020	Rozpočet po změnách k 31.12.2020	Skutečnost k 31.12. 2020	% plnění rozp. po změnách
Specifické ukazatele - výdaje				
Výdaje na zabezpečení úkolů celní správy	6 122,3	6 185,5	6 078,1	98,3
v tom: sociální dávky	623,1	680,8	668,0	98,1
výdaje na činnost celní správy	5 499,2	5 504,7	5 410,1	98,3
Výdaje spojené s předsednictvím ČR v Radě EU	0,4	0,4	0,1	29,1
Průřezové ukazatele				
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	3 169,6	3 172,0	3 123,8	98,5
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem ²⁾	1 071,3	1 071,9	1 055,7	98,5
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	63,2	63,3	62,3	98,5
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	610,7	610,7	605,7	99,2
Platy zaměstnanců bezpečnostních sborů a ozbrojených sil ve služebním poměru	2 550,0	2 551,7	2 508,7	98,3
Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu EU bez SZP celkem	4,8	4,8	4,0	83,5
v tom: ze státního rozpočtu	1,6	1,6	0,9	55,0
podíl rozpočtu EU	3,2	3,2	3,1	97,7
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS ³⁾ celkem	345,9	345,9	412,6	119,3

¹⁾ bez příjmů z povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

²⁾ povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění

³⁾ evidenční dotační systém/správa majetku ve vlastnictví státu

Příjmy a výdaje celní správy jsou příjmy a výdaji státního rozpočtu

11.1 Plnění příjmů

Tabulka č. 39: Plnění příjmů

k 31. 12. 2020 v mil. Kč

Příjmová třída dle rozpočtové skladby	rozpočet			skutečnost k 31.12. 2020	% plnění k celk. rozpočtu
	schválený	po změnách	celkový		
Daňové příjmy	793,2	793,2	793,2	777,3	98,0
Nedaňové příjmy	2 992,0	2 992,0	2 992,0	2 612,8	87,3
Kapitálové příjmy	0,3	0,3	0,3	2,7	1 080,0
Přijaté transfery	61,2	61,2	68,4	72,2	105,6
Příjmy celkem	3 846,7	3 846,7	3 853,9	3 465,0	89,9

Celkový rozpočet = celková povinnost plnění rozpočtu = rozpočet po změnách + zapojené mimorozpočtové prostředky + pojistné plnění.

11.1.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy realizované k 31. 12. 2020 ve výši 777,3 mil. Kč, tj. 98 % rozpočtu, byly ve srovnání s rokem 2019 o 7,9 mil. Kč vyšší. Daňové příjmy tvořily příjmy ze správních poplatků, příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále též „SPZ“) a příslušenství k pojistnému. Příjmy ze správních poplatků byly vykázány ve výši 2,9 mil. Kč (72 % rozpočtu, proti roku 2019 pokles o 2,2 mil. Kč). Jedná se o poplatky za správní úkony a správní řízení, jehož výsledkem jsou vydaná povolení, rozhodnutí apod. Důvodem nenaplnění rozpočtu je situace způsobená pandemií COVID-19 a prominutí velké části správních poplatků na základě rozhodnutí ministryně financí podle § 260 daňového řádu³.

Tabulka č. 40: Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na SPZ

k 31. 12. 2020 v mil. Kč

POJISTNÉ	ČÁSTKA
na důchodové pojištění	692,7
z toho: pojistné na důchodové pojištění od zaměstnavatele	532,0
pojistné na důchodové pojištění od celníků	160,7
na nemocenské pojištění a příspěvky na SPZ	81,7
z toho: pojistné na nemocenské pojištění od zaměstnavatele	52,0
příspěvky na státní politiku zaměstnanosti	29,7
CELKEM	774,4

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na SPZ se vztahují k průměrnému přepočtenému počtu 4 081 celníků, tj. o 109 celníků méně než v roce 2019. V porovnání s rokem 2019 byly inkasované příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na SPZ vyšší o 10,1 mil. Kč (1,3 %). Důvodem navýšení příjmů z pojistného bylo navýšení platů celníků, UV č. 477 ze dne 27. 4. 2020, za významné navýšení rozsahu vykonané služby v souvislosti s plněním úkolů při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, a to zejména za účelem provedení krizových opatření vyplývajících z UV č. 221, ze dne 15. 3. 2020, o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic ČR a prodloužení dočasného znovuzavedení ochrany vnitřních hranic ČR.

11.1.2 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Plnění nedaňových příjmů ve výši 2 612,8 mil. Kč představovalo 87,3 % rozpočtu. Ve srovnání s rokem 2019 byly nedaňové příjmy v roce 2020 nižší o 792,6 mil. Kč zejména vlivem příjmů ze sankčních plateb a podílu na clech.

Rozpočet příjmů z přijatých sankčních plateb byl naplněn ve výši 858 mil. Kč, (71,5 % rozpočtu). Proti roku 2019 je tato částka nižší o 590,9 mil. Kč. Příjmy z pokut v řízení správním byly vykázány ve výši 528,2 mil. Kč, ostatní sankční platby ve výši 313 mil. Kč a příjmy z pokut uložených podle zákona o ET, a zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o hazardních hrách“), ve výši 16,6 mil. Kč. Příjmy z přijatých sankčních plateb jsou tvořeny příjmy z pokut, které jsou ukládané převážně jinými správními orgány. Důvodem nenaplnění rozpočtu příjmů z pokut v řízení správním a ostatních sankčních plateb byla i situace způsobená pandemií

COVID-19, a to z důvodu povolení posečkáni nebo rozložení úhrady daně na splátky velkého množství pokut, které by byly vybrány, popř. vymoženy. Důvodem nenaplnění rozpočtu příjmů z pokut uložených podle zákona o ET a zákona o hazardních hrách je skutečnost, že s ohledem na vyhlášení nouzového stavu z důvodů souvisejících se šířením pandemie COVID-19 byl s účinností od 27. 3. 2020 přijat zákon č. 137/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti ET v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu, podle kterého subjekt ET není povinen plnit povinnosti podle zákona upravujícího ET s výjimkou povinnosti zacházet s autentizačními údaji, certifikátem pro ET a blokem účtenek tak, aby předešel jejich zneužití, do 30. 6. 2022. Rovněž tak subjekt ET není povinen plnit podle zákona upravujícího ET evidenční povinnost a povinnost umístit informační oznámení do 31. 12. 2022. Dalším důvodem k nenaplnění předpokládaných příjmů je utlumení podnikání v oblasti hazardu v souvislosti s dalším vyhlášením nouzového stavu od 5. 10. 2020. V rámci příjmů z přijatých sankčních plateb jsou dále vykázány nerozpočtované přijaté sankční platby, které činily 0,2 mil. Kč. Jedná se o pokuty za porušení obecně nebo místně závazných předpisů, zejména o kázeňské tresty uložené celníkovi za přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

Příjmy sdílené s EU ve výši 1 646 mil. Kč (96,8 % rozpočtu) tvořil podíl ČR na vybraných clech, který je určen k pokrytí nákladů na jejich výběr prováděný ve prospěch rozpočtu EU. Příjmy z podílu na clech zahrnují odvody podílu na clech za listopad 2019–říjen 2020. Meziročně se příjmy z podílu na clech snížily o 196,1 mil. Kč, (10,7 %). Výše příjmů z podílu na clech je přímo úměrná k výši vybraného cla a k poměru rozdělení vybraného cla mezi EU a členské státy EU. K největšímu poklesu vyměřeného cla došlo u dovozů v oblasti automobilového průmyslu (oproti roku 2019 pokles o 347,2 mil. Kč), příslušenství motorových vozidel, motory apod. Jedním z hlavních důvodů poklesu vyměřeného cla je snížení montážních operací modelu Kodiaq firmy Škoda v Rusku. Pravděpodobně se jedná o důsledek pandemie COVID-19. K poklesu dále došlo u dovozu monitorů a projektorů bez TV, kabátů, obuvi a digitálních fotoaparátů, kamer a videokamer. Naopak je evidován velmi výrazný nárůst cla vyměřeného při dovozu ochranných roušek. Nárůst vyměřeného cla u výrobků z plastů byl způsoben propuštěním velkého množství příslušenství pro elektroniku (pouzdra, obaly, řemínky) společností APPLE DISTRIBUTION INTERNATIONAL, z režimu uskladňování v celním skladu do režimu volného oběhu. Na plnění příjmů z podílu na clech měl vliv i nárůst vyměřeného dodatečného cla na výrobky z USA, které činilo 133 mil. Kč. Největší podíl z této částky tvořily dovozy kosmetických přípravků a alkoholických nápojů.

Příjmy z vlastní činnosti činily 56 mil. Kč (104 % rozpočtu, oproti roku 2019 snížení o 16,5 mil. Kč). Objemově nejvýznamnější položkou jsou příjmy z prodeje kontrolních pásek na značení lihu (50,1 mil. Kč, meziroční propad o 14,4 mil. Kč). V roce 2020 bylo odebráno 112,7 mil. ks kontrolních pásek na značení lihu, tj. o 36,8 mil. ks méně než v roce 2019. Cena kontrolní pásky na značení lihu je 0,44 Kč za kus. Příjmy ze služeb občanům (zejména příjmy za využívání objektů CS zaměstnanci k rekreačním a sportovním účelům) byly ve výši 2,7 mil. Kč (oproti roku 2019 pokles o 0,4 mil. Kč), příjmy z realizace zboží (např. výtěžky z veřejných dražeb lihu zabaveného v rámci kontrolních akcí) ve výši 2,4 mil. Kč (oproti roku

2019 pokles o 0,9 mil. Kč) a náhrady nákladů z činnosti CS (náhrady nákladů při řízení mimo celní prostor) v celkové výši 0,6 mil. Kč (oproti roku 2019 pokles o 0,4 mil. Kč).

Příjmy z pronájmu majetku ve výši 0,8 mil. Kč (proti roku 2019 pokles o 0,05 mil. Kč) tvořily především platby od nájemníků užívajících služební byty a dále platby nájemného z pronajatých prostor celní správy podnikatelským subjektům. Snížení příjmů z pronájmu majetku oproti roku 2019 bylo způsobeno ukončením nájemní smlouvy na byt, který přešel 1. 7. 2020 na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových.

Ostatní nedaňové příjmy dosáhly výše 24,7 mil. Kč (120,4 % rozpočtu, oproti roku 2019 zvýšení o 0,7 mil. Kč). Na plnění příjmů podseskupení se podílely zejména příjmy z vymáhání pro úřady práce, které činily 18,5 mil. Kč, tj. 123 % rozpočtu (proti roku 2019 zvýšení o 0,7 mil. Kč). Dalšími významnými ostatními příjmy byly příjmy z vyúčtování záloh placených v předchozím roce dodavatelům plynu, vody, tepla, elektrické energie, z vyúčtování záloh karet CCS pro nákup pohonných hmot, které dosáhly výše 1,3 mil. Kč (proti roku 2019 pokles o 0,4 mil. Kč), příjmy z přijatých příspěvků a náhrad od zaměstnanců CS za služby uskutečněné v závěru roku 2019, z vyúčtování záloh za služby spojené s nájmem v roce 2019, splátky náhrad mzdy za poskytnuté pracovní volno ke studiu od zaměstnanců, kteří odcházejí od celní správy a vratky přeplatků výsluhových příspěvků, které vznikají z důvodu pozdního nahlášení přiznání plného invalidního, částečného invalidního nebo starobního důchodu příjemcem výsluhového příspěvku, v celkové výši 2 mil. Kč (proti roku 2019 pokles o 0,3 mil. Kč), náhrady za škody způsobené fyzickými osobami ve výši 0,8 mil. Kč (proti roku 2019 pokles o 0,2 mil. Kč), přijaté pojistné náhrady od pojišťoven vztahující se k pojistným událostem předchozího roku v celkové výši 0,6 mil. Kč (proti roku 2019 zvýšení o 0,1 mil. Kč) a příjmy z výher kontrolních pracovníků při provádění dozoru nad dodržováním zákona o hazardních hrách, ve výši 0,8 mil. Kč (proti roku 2019 zvýšení o 0,3 mil. Kč).

Rozpočet příjmů z poplatků za využívání výhradních práv k přírodním zdrojům byl naplněn na 27,3 mil. Kč, tj. 160,6 % rozpočtu (proti roku 2019 zvýšení o 10 mil. Kč). Vyšší plnění těchto příjmů souvisí se zvýšením poplatků za využívání zdroje minerální vody nařízením vlády č. 19/2020 od 1. 7. 2020 z 6 Kč na 12 Kč za 1 m³.

Kapitálové příjmy činily 2,7 mil. Kč, tj. 1 080 % rozpočtu (proti roku 2019 zvýšení o 0,6 mil. Kč). Jedná se o příjmy z prodeje 90 služebních motorových vozidel a nepotřebného inventáře celní správy.

Tabulka č. 41: Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

k 31. 12. 2020 v mil. Kč

	ČÁSTKA
Nedaňové příjmy	2 612,8
podíl na clech	1 646,0
přijaté sankční platby	858,0
z toho: pokuty ve správním řízení	528,2
ostatní sankční platby	313,0
pokuty v oblasti hazardu a ET	16,6

	ČÁSTKA
ostatní	0,2
příjmy z vlastní činnosti	56,0
z toho: příjmy z prodeje kontrolních pásek na značení lihu	50,1
příjmy za služby občanům	2,7
příjmy z realizace zboží	2,4
náhrady nákladů z činností celní správy	0,6
příjmy z pronájmu majetku	0,8
ostatní nedaňové příjmy	24,7
z toho: z vymáhání pro ÚP	18,5
z vyúčtování záloh	1,3
z přijatých příspěvků a náhrad	2,0
náhrady za škody způsobené fyzickými osobami	0,8
pojistné náhrady od pojišťoven	0,6
z výher kontrolních pracovníků	0,8
ostatní	0,7
příjmy z využívání výhradních práv k přírodním zdrojům	27,3
Kapitálové příjmy	2,7
Přijaté transfery	72,2
převody z vlastních fondů OSS	33,0
z toho: rezervní fond	7,1
FKSP	0,1
depozitní účet	25,9
neinvestiční transfery přijaté ze zahraničí	36,4
investiční transfery z EU	2,8
CELKEM	2 687,7

Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlením.

Přijaté transfery celkem činily 72,2 mil. Kč (105,6 % celkového rozpočtu, oproti roku 2019 propad o 116 mil. Kč), z toho převody z vlastních fondů OSS činily celkem 33 mil. Kč (nerozpočtují se). Tato částka zahrnuje převod prostředků z rezervního fondu (7,1 mil. Kč) a fondu kulturních a sociálních potřeb (0,06 mil. Kč), o které bylo možné překročit rozpočet výdajů, a převod z depozitního účtu (25,9 mil. Kč), který představuje nevyčerpané mzdové prostředky včetně prostředků na pojistné a příděl do fondu kulturních a sociálních potřeb, které se vždy v lednu po výplatním termínu za měsíc prosinec předchozího roku převádějí na příjmový účet. Částka 7,1 mil. Kč převedená z rezervního fondu do příjmů GŘC zahrnuje prostředky od tabákových společností JTI, BAT a ITL (2,5 mil. Kč) na opatření v oblasti potírání tabákové kriminality na území EU, prostředky z rozpočtu EU na realizaci projektů z komunitárního programu Customs 2020 (1,4 mil. Kč) a HERCULE III (3,2 mil. Kč).

V rámci přijatých transferů jsou dále vykázány neinvestiční transfery přijaté ze zahraničí ve výši 36,4 mil. Kč (62,7 % rozpočtu, oproti roku 2019 propad o 32,2 mil. Kč). Jedná se o prostředky přijaté na základě Úmluvy o centralizovaném celním řízení týkající

se přerozdělení nákladů na výběr cla, které si členské státy ponechávají při odvádění vlastních tradičních zdrojů do rozpočtu EU na základě povolení pro centralizované celní řízení k propuštění zboží do volného oběhu. Úmluvou je stanoveno, že polovina z nárokového národního podílu vybraného cla za zboží dovezené cizími firmami z třetích zemí, v tomto případě do ČR, a propuštěné administrativním úkonem provedeným v jiném členském státu, jenž činí 20 % ze cla, a který připadá dle předpisu EU tomuto členskému státu k úhradě nákladů spojených s výběrem cla, bude zasílána vždy k 20. dni druhého následujícího měsíce po předepsání cla tímto členským státem české celní správě. Transfery z Belgie za zboží dovezené firmou Toyota činily 1,7 mil. Kč (9,1 % rozpočtu) a za zboží dovezené firmou VF Europe B. V. B. A. činily 34,7 mil. Kč (86,8 % rozpočtu). Propad příjmů je způsoben především snížením daného typu automobilové výroby a v souvislosti s pandemií COVID-19. Nově byly přijaty transfery z Holandska za zboží dovezené firmou DENSO EUROPE B.V. ve výši 0,02 mil. Kč. Neinvestiční transfery od EU činily 0,003 mil. Kč. Jedná se o refundaci běžných výdajů za období 1. 1. 2020–30. 6. 2020 v rámci projektu „Výcvik služebních psů“ z Fondu pro vnitřní bezpečnost (dále jen „ISF“). Nižší plnění rozpočtu je způsobeno posunem realizace projektů z rozpočtu EU a plateb v rámci refundací projektů z operačních programů a vyúčtování projektů z komunitárních programů.

Investiční transfery od EU činily 2,8 mil. Kč, tj. 87,6 % rozpočtu. Jedná se o refundaci kapitálových výdajů za období 1. 7. 2019–30. 6. 2020 v rámci projektu „Výcvik služebních psů“ z ISF. Nižší plnění rozpočtu je způsobeno posunem realizace projektů z rozpočtu EU a plateb v rámci refundací projektů z operačních programů a vyúčtování projektů z komunitárních programů.

Dílčí specifický ukazatel příjmy z rozpočtu EU bez společné zemědělské politiky činil 7,4 mil. Kč. Oproti roku 2019 byly tyto příjmy nižší o 55,6 mil. Kč. Důvodem je příjem refundací za realizaci 3 projektů z operačních programů v roce 2019, které byly v téže roce ukončeny. Inkasovaná částka zahrnuje refundaci běžných a kapitálových výdajů za období 1. 7. 2019–30. 6. 2020 v rámci projektu „Výcvik služebních psů“ z ISF ve výši 2,8 mil. Kč a uvolněné prostředky z rezervního fondu na realizaci projektů z komunitárního programu Customs 2020 (1,4 mil. Kč) a HERCULE III (3,2 mil. Kč).

11.2 Hospodaření s rozpočtem výdajů

11.2.1 Celkové výdaje za rok 2020

Schválený rozpočet výdajů GŘC (závazný ukazatel) ve výši 6 122,7 mil. Kč, z něhož kapitálové výdaje činily 345,4 mil. Kč a běžné výdaje činily 5 777,3 mil. Kč, byl do 31. 12. 2020 rozpočtovými opatřeními v souhrnu navýšen o 63,2 mil. Kč, a to v oblasti běžných výdajů. V upraveném rozpočtu k 31. 12. 2020 tak činily běžné výdaje celkem 5 840,5 mil. Kč. Realizovány byly následující úpravy rozpočtu výdajů, které měly vliv na jeho celkovou výši:

- z rozpočtu kapitoly 398 - VPS bylo do rozpočtu běžných výdajů GŘC převedeno 3,2 mil. Kč - č.j. MF-10650/2020/23-3,
- z rozpočtu kapitoly 322 - MPO bylo do rozpočtu běžných výdajů GŘC převedeno 0,1 mil. Kč - č.j. MF-23333/2020/23-5,

- z rozpočtu kapitoly 312 - MF bylo do rozpočtu běžných výdajů GŘC, na základě UV č. 477/2020, převedeno 60 mil. Kč - č.j. MF-12951/2020/23-3.

Naopak z rozpočtu GŘC bylo převedeno (v rámci kapitoly 312 - MF):

- na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových 0,07 mil. Kč z rozpočtu běžných výdajů GŘC - č.j. MF-2281/2020/23-3.

Z rozpočtu GŘC (i rozpočtu kapitoly 312 - MF) bylo převedeno:

- do kapitoly 307 - Ministerstvo obrany 0,09 mil. Kč z rozpočtu běžných výdajů GŘC - č.j. MF-29658/2020/23-3.

Bez vlivu na celkový objem rozpočtu výdajů GŘC byly provedeny tyto přesuny:

- Na žádost GŘC bylo provedeno rozpočtové opatření č.j. MF-28005/2020/23-3 ze dne 18. 11. 2020, které nemělo vliv na výši výdajů celkem, a to přesun finančních prostředků ve výši 57,7 mil. Kč v rámci specifického ukazatele „Výdaje na zabezpečení úkolů celní správy“, z ukazatele „výdaje na činnost celní správy“ do ukazatele „sociální dávky“. Převod byl uskutečněn za účelem navýšení rozpočtu na výplatu výsluhových příspěvků.

Celkový rozpočet výdajů GŘC v roce 2020 činil, po provedených úpravách schváleného rozpočtu a po zapojení mimorozpočtových prostředků ve výši 7,2 mil. Kč, z toho ze zdroje FKSP 0,06 mil. Kč, a zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů (dále jen „NNV“) ve výši 687,7 mil. Kč, celkem 6 880,7 mil. Kč. Z celkového rozpočtu výdajů GŘC k 31. 12. 2020 činily kapitálové výdaje celkem 934,5 mil. Kč a běžné výdaje 5 946,2 mil. Kč.

Skutečné výdaje celní správy k 31. 12. 2020 dosáhly celkové výše 6 078,2 mil. Kč, tj. 88,3 % celkového rozpočtu (98,3 % upraveného rozpočtu). Z toho kapitálové výdaje celkem byly čerpány ve výši 412,6 mil. Kč, tj. 44,2 % celkového rozpočtu (119,4 % upraveného rozpočtu), a běžné výdaje celkem byly čerpány ve výši 5 665,6 mil. Kč, tj. 95,3 % celkového rozpočtu (97 % upraveného rozpočtu). V porovnání s výsledky za rok 2019 jsou skutečné výdaje celní správy za rok 2020 nižší o 16,1 mil. Kč, tj. o 0,3 %.

Rozpočet **kapitálových výdajů** GŘC pro rok 2020 byl schválen ve výši 345,4 mil. Kč. Povolené překročení rozpočtu kapitálových výdajů o zapojené profilující NNV v částce 583,4 mil. Kč a o mimorozpočtové prostředky celkem v částce 5,7 mil. Kč představovalo celkem 589,1 mil. Kč. Z celkového rozpočtu 934,5 mil. Kč kapitálových výdajů dosáhlo k 31. 12. 2020 čerpání částky 412,6 mil. Kč, tj. 44,2 %.

Tabulka č. 42: Skutečné kapitálové výdaje

k 31. 12. 2020 v mil. Kč

Čerpání kapitálových výdajů	Částka	PG 01221	PG 01222
Pořízení nehmotného investičního majetku	137,6	137,6	0
Pořízení hmotného investičního majetku	275,0	257,0	18,0
v tom: rekonstrukce budov, objektů a dokončení nových objektů	95,8	95,8	0
pořízení strojů, přístrojů a zařízení	78,9	70,6	8,3
nákup dopravních prostředků	16,8	7,1	9,7
pořízení výpočetní techniky	83,5	83,5	0

Čerpání kapitálových výdajů	Částka	PG 01221	PG 01222
Nákup pozemků	0,0		
Ostatní (převody zúčtování programů)	0,0		
CELKEM	412,6	394,6	18,0

V programu 01221 bylo vyčerpáno celkem 394,6 mil. Kč. V programu 01222 bylo k 31. 12. 2020 vyčerpáno celkem 18,0 mil. Kč. Skutečně vyčerpané kapitálové výdaje v programech reprodukce majetku byly o 91,4 mil. Kč, tj. o 18,1 %, nižší v porovnání s čerpáním kapitálových výdajů za rok 2019.

Z hlediska druhového třídění rozpočtové skladby vynaložilo GŘC k 31. 12. 2020 v programech reprodukce majetku na pořízení a obnovu nehmotného investičního majetku částku 137,6 mil. Kč z celkového objemu realizovaných kapitálových výdajů. Skutečné výdaje na pořízení hmotného investičního majetku ve sledovaném období činily 275 mil. Kč celkem.

11.2.2 Běžné výdaje

Schválený rozpočet celkových běžných výdajů celní správy ve výši 5 777,3 mil. Kč byl v průběhu roku 2020 navýšen celkem o 63,2 mil. Kč. Upravený rozpočet běžných výdajů tak činil 5 840,5 mil. Kč a byl dále v průběhu roku navýšen o NNV ve výši 104,3 mil. Kč a o prostředky uvolněné z rezervního fondu ve výši 1,5 mil. Kč tzn., že celkový rozpočet běžných výdajů k 31. 12. 2020 činil 5 946,3 mil. Kč.

Skutečné čerpání běžných výdajů činilo 5 665,6 mil. Kč, tj. 95,3 % celkového rozpočtu a 97 % upraveného rozpočtu. Ve srovnání s rokem 2019 je čerpání běžných výdajů GŘC v roce 2020 vyšší o 75,3 mil. Kč, tj. o 1,4 %.

Největší podíl na celkových běžných výdajích měly osobní výdaje, tj. výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci, pojistné, příděl FKSP a sociální dávky. V průběhu roku 2020 bylo na uvedené výdaje vynaloženo úhrnem 4 909,8 mil. Kč, tj. 80,8 % celkových výdajů, resp. 86,7 % běžných výdajů. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2019 bylo v roce 2020 na osobní výdaje vynaloženo o 125,8 mil. Kč více, tj. o 2,6 %.

Tabulka č. 43: Čerpání běžných výdajů

k 31. 12. příslušného roku v mil. Kč

Osobní výdaje	ČÁSTKA
Platy zaměstnanců celkem	3 114,3
z toho: služební příjmy celníků	2 508,7
platy zaměstnanců	605,7
Ostatní osobní výdaje	9,4
Povinné pojistné plac. zaměstnavatelem	1 055,7
Převod FKSP	62,3
Sociální dávky celkem	667,9
CELKEM	4 909,8

Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlením.

Rozpočet prostředků **na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci** (dále též „OPPP“) - průřezový závazný ukazatel - byl v průběhu roku navýšen v úhrnu o 2,4 mil. Kč na 3 172 mil. Kč. Do rozpočtu na úhradu platů a OPPP byly zapojeny NNV ve výši 0,1 mil. Kč, konečný rozpočet k 31. 12. 2020 činil 3 172,1 mil. Kč. Skutečné výdaje představovaly 3 123,8 mil. Kč, tj. 98,5 % konečného rozpočtu a rozpočtu po změnách. Ve srovnání s rokem 2019 byly výdaje na platy a OPPP vyšší o 107,3 mil. Kč (3,6 %). Schválený rozpočet pro seskupení výdajů - platy zaměstnanců ve výši 3 160,6 mil. Kč byl v průběhu roku navýšen na 3 162,3 mil. Kč. Skutečné výdaje činily 3 114,3 mil. Kč, tj. 98,5 % upraveného rozpočtu, nevyčerpáno zůstalo 48 mil. Kč.

Na **platy zaměstnanců v pracovním poměru** (průřezový závazný ukazatel) bylo určeno 610,7 mil. Kč, tato částka nebyla v průběhu roku změněna. K 31. 12. 2020 bylo na platy vynaloženo 605,7 mil. Kč, tj. 99,2 % schváleného rozpočtu. Průměrný přepočtený počet zaměstnanců v pracovním poměru činil 1 427,9 zaměstnanců. Průměrný plat pracovníků v této kategorii byl 35 347 Kč (o 1 930 Kč více než v roce 2019).

Na **platy zaměstnanců bezpečnostních sborů a ozbrojených sil ve služebním poměru** (průřezový závazný ukazatel) byl schválen rozpočet ve výši 2 550 mil. Kč, v průběhu roku došlo k jeho navýšení a upravený rozpočet činil 2 551,7 mil. Kč. Čerpáno bylo ve výši 2 508,7 mil. Kč, tj. 98,3 % upraveného rozpočtu. Skutečný průměrný přepočtený počet celníků činil 4 080,8 a jejich průměrný plat představoval 51 230 Kč (o 2 885 Kč vyšší než v roce 2019).

V souvislosti s pandemií COVID-19 došlo v oblasti rozpočtu finančních prostředků určených na služební příjmy příslušníků celní správy a souvisejícího povinného pojistného včetně FKSP k navýšení rozpočtu běžných výdajů celní správy o 60 mil. Kč. Tato částka byla zcela vyčerpána.

Platy zam. bezpeč. sborů a ozbrojených sil ve služebním poměru	44,2 mil. Kč
Povinné pojistné na sociální zabezpečení...	10,9 mil. Kč
Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	4,0 mil. Kč
Základní příděl FKSP	0,9 mil. Kč

Navýšení rozpočtu proběhlo v souvislosti s UV č. 477, kterým byla schválena změna systemizace celní správy na rok 2020 z důvodu navýšení rozsahu vykonávané služby příslušníky celní správy oproti rozsahu běžné služby. UV č. 477 vycházelo z nařízení vlády č. 83/2020 Sb., o povolání vojáků v činné službě a příslušníků Celní správy České republiky k plnění úkolů Policie České republiky, kterým vláda ČR nařídila podle § 22 odst. 1 a 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, povolání příslušníků celní správy k plnění úkolů PČR při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti s cílem ochránit životy, zdraví a majetek osob a pro naplnění bezpečnostních opatření, a to zejména za účelem provedení krizových opatření vyplývajících z UV č. 221, o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic České republiky a navazujícího UV č. 370, o prodloužení dočasného znovuzavedení ochrany vnitřních hranic ČR. Povolání příslušníků CS k plnění úkolů PČR a účast na zajištění realizace opatření přijatých v rámci nouzového stavu vyhlášeného vládou ČR se promítlo do rozsahu výkonu služby příslušníků CS nejen v důsledku režimu výkonu služby při ochraně vnitřních hranic ČR, ale i vzhledem k nutnosti

zajistit řádný výkon „standardních“ kompetencí orgánů celní správy, kde rovněž došlo k nárůstu činností (např. v oblasti SPD - povolovací a kontrolní činnost ve vztahu k nakládání s lihem při výrobě dezinfekčních prostředků).

Limit počtu zaměstnanců stanovený ve výši 5 899 osob nebyl překročen. Průměrný přepočtený stav zaměstnanců za rok 2020 činil 5 508,7 zaměstnance, z toho kategorie celník 4 080,8; administrativně technický zaměstnanec 1 270,3 a dělník 157,7. K 31. 12. 2020 činil fyzický stav zaměstnanců 5 568 osob, z toho bylo 4 118 celníků, 1 282 administrativně technických zaměstnanců a 168 dělníků.

Za hlavní faktory, které působily na meziroční změnu čerpání prostředků na platy zaměstnanců v pracovním poměru a na platy zaměstnanců ve služebním poměru v porovnání s rokem 2019, lze označit:

- nařízením vlády č. 300/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, byly s účinností od 1. 1. 2020 zvýšeny stupnice platových tarifů pro občanské zaměstnance,
- nařízením vlády č. 336/2019 Sb., kterým se stanoví stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů, byly s účinností od 1. 1. 2020 zvýšeny stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů,
- velmi vysoká neobsazenost funkčních míst v kategorii příslušníků celní správy (průměrná neobsazenost funkčních míst v kategorii celník v roce 2020 činila 8 %).

Schválený rozpočet na **ostatní platby za provedenou práci** ve výši 9,0 mil. Kč byl zvýšen na 9,7 mil. Kč. Na posílení rozpočtu byly dále zapojeny NNV ve výši 0,1 mil. Kč. Konečný rozpočet tak činil 9,8 mil. Kč. Skutečné výdaje na OPPP byly vykázány ve výši 9,4 mil. Kč, tj. 96,4 % celkového rozpočtu a 97,7 % upraveného rozpočtu. Nevyčerpano zůstalo 0,4 mil. Kč.

Výdaje na **pojistné** (sociální zabezpečení hrazené zaměstnavatelem a příspěvek na SPZ) - průřezový závazný ukazatel – byly schváleny ve výši 1 071,3 mil. Kč, následně byly navýšeny na 1 071,9 mil. Kč, jejich rozpočet byl posílen o zapojení NNV ve výši 0,04 mil. Kč, konečný rozpočet činil 1 072 mil. Kč. Výdaje na pojistné byly čerpány ve výši 1 055,7 mil. Kč a jejich čerpání odpovídalo čerpání mzdových prostředků. Ve srovnání s rokem 2019 bylo čerpání o 30,3 mil. Kč vyšší, tj. 3 %.

Čerpání prostředků na přiděl do FKSP (průřezový závazný ukazatel) ve výši 62,3 mil. Kč představuje 98,5 % celkového a upraveného rozpočtu. Ve srovnání s rokem 2019 bylo čerpání o 2,2 mil. Kč vyšší, tj. o 3,6 %.

Objem prostředků určený na sociální dávky, specifický závazný ukazatel, byl schválen ve výši 623,2 mil. Kč a v průběhu roku 2020 byl navýšen na 680,8 mil. Kč z důvodu nutnosti významně posílit rozpočet pro výplatu výsluhového příspěvku. Výdaje na sociální dávky byly v roce 2020 čerpány ve výši 667,9 mil. Kč, tj. 98 % celkového, a i upraveného rozpočtu. V porovnání s rokem 2019 tak došlo ke snížení výdajů o 2 %, tj. 14 mil. Kč. Z rozpočtu

nebylo v roce 2020 vyčerpáno 12,9 mil. Kč, které dle rozpočtových pravidel nejsou součástí NNV. Faktické čerpání výdajů na sociální dávky je závislé zejména na počtu osob, u kterých ve sledovaném období nastanou skutečnosti rozhodné pro vznik nároku na příslušnou dávku a dále na výši rozhodného příjmu (vyměřovacího základu) pro výpočet dávky u osoby, které vznikne nárok na výplatu příslušné dávky.

Tabulka č. 44: Čerpání rozpočtových prostředků na sociální dávky celníků

k 31. 12. 2020 v mil. Kč

Položka	Čerpání za rok 2019	Upravený rozpočet 2020	Čerpání za rok 2020	Plnění v %	Podíl skut. 2020/2019 v %
54101 - Nemoc. pro celníky	14,3	19,8	15,4	78	108
54102 - Vyr. přísp. v mateř.	0	0,01	0	0	0
54103 - Pen. pomoc v mateř.	5,6	6,5	6,4	99	114
54104 - Dávky nemoc. j.n. § 4125	0,5	0,6	0,5	75	96
54104 - Dávky nemoc. j.n. § 4126	0,06	0,4	0,04	11	71
Mezisoučet	20,5	27,3	22,3	82	109
54105 - Odchodné	135	33,4	32,3	97	24
54106 - Výsluhový příspěvek	522,7	617,6	611	99	117
54107 - Úmrtné	3,7	2,5	2,3	93	62
Mezisoučet	661,4	653,5	645,6	99	98
5410 - Sociální dávky celkem	681,9	680,8	667,9	98	98

V porovnání s rokem 2019 je čerpání výdajů na sociální dávky v roce 2020 nižší o 13,9 mil. Kč (2 %). Celkové čerpání rozpočtových prostředků za pododdíl 412 - Dávky nemocenského pojištění v roce 2020 činilo 22,3 mil. Kč, což představuje oproti roku 2019 zvýšení čerpání o 9 %. Nejvyšší tempo změny v rámci pododdílu 412 zaznamenala podpoložka 54103 - Peněžité pomoci v mateřství, a to zvýšení čerpání o 14 %.

Na pododdílu 415 - Zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů při skončení služebního poměru bylo v roce 2020 čerpáno 645,6 mil. Kč. Největší změna čerpání v porovnání s rokem 2019 byla vykazována u podpoložky 54105 - Odchodné, kdy ve srovnání s rokem 2019 bylo čerpání nižší o 102,8 mil. Kč, (76 %), a u podpoložky 54107 - Úmrtné, kde bylo čerpání nižší o 1,4 mil. Kč, tj. o 38 %.

Počet osob pobírajících výsluhový příspěvek se zvýšil ze 4 382 osob k 31. 12. 2019 na 4 518 osob k 31. 12. 2020, tj. nárůst o 136 nově vyplácených výsluhových příspěvků. Celkové výdaje na výsluhové příspěvky v roce 2020 činily 611 mil. Kč a bylo vyplaceno 54 117 dávek. Průměrný výsluhový příspěvek v roce 2020 činil 11 292 Kč. Současně bylo v roce 2020 vyplaceno odchodné 112 bývalým celníkům v celkovém objemu 32,3 mil. Kč, přičemž průměrná výše odchodného dosáhla částky 287 992 Kč.

V průběhu roku 2020 vyvstala potřeba navýšení rozpočtu v oblasti výsluhového příspěvku, a to z důvodu toho, že celní správa v roce 2019 zaznamenala nebývale vysoké množství odchodů příslušníků ze služebního poměru, s nimiž je právě spojen zákonný nárok na výplatu výsluhového příspěvku. Počet nově priznaných výsluhových příspěvků v roce

2019 několikanásobně převýšil běžnou fluktuaci. Vzhledem ke skutečnosti, že výsluhový příspěvek je opakovaně vyplácenou dávkou a že, s ohledem na termíny schvalování návrhu rozpočtu na rok 2020, nebylo možné promítnout změny vyplývající z nebývale vysokých odchodů příslušníků CS v roce 2019 do návrhu rozpočtu na rok 2020, bylo nezbytné provést navýšení rozpočtu na výsluhové příspěvky v roce 2020. Finanční prostředky nutné k navýšení rozpočtu byly alokovány v rámci rozpočtu GŘC. Vzhledem ke skutečnosti, že jedním ze zdrojů pro navýšení závazného specifického ukazatele „sociální dávky“ bylo snížení závazného průřezového ukazatele „platy zaměstnanců bezpečnostních sborů a ozbrojených sil ve služebním poměru“, bylo nutné nejdříve vládě ČR předložit ke schválení návrh změny systemizace CS. Tento návrh byl následně schválen UV č. 978/2020. Návazně bylo provedeno příslušné rozpočtové opatření č.j. MF-28005/2020/23-3, které nemělo vliv na výši výdajů celkem, a to přesun finančních prostředků ve výši 57,6 mil. Kč v rámci specifického ukazatele „Výdaje na zabezpečení úkolů celní správy“, z ukazatele „výdaje na činnost celní správy“ do ukazatele „sociální dávky“.

Schválený rozpočet pro ostatní běžné výdaje GŘC ve výši 849,9 mil. Kč byl v průběhu roku 2020 navýšen rozpočtovými opatřeními o 2,5 mil. Kč, dále byl navýšen o uvolněné NNV v celkové výši 104,1 mil. Kč a o zapojené mimorozpočtové prostředky ve výši 1,5 mil. Kč, tzn. že celkový rozpočet pro tento ukazatel k 31. 12. 2020 činil 958 mil. Kč.

K 31. 12. 2020 bylo z těchto zdrojů skutečně vyčerpáno celkem 755,9 mil. Kč, tj. 78,9 % celkového rozpočtu a 88,7 % upraveného rozpočtu. Čerpání proběhlo v rámci ostatních běžných výdajů GŘC mimo program. Ve srovnání s rokem 2019 došlo v roce 2020 k nižšímu čerpání těchto výdajů o 50,5 mil. Kč, tj. o 6,3 %.

Největší podíl ostatních běžných výdajů mimo program představovaly výdaje za nákup služeb ve výši 330,2 mil. Kč. Změnou Dokumentace programu 012V21 **Rozvoj a obnova materiálně-technického zabezpečení celní správy** došlo od roku 2019 k přesunu běžných výdajů na ICT do ostatních věcných výdajů, z tohoto důvodu bylo následně nejvyšší čerpání realizováno na položce 5168 - Zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi, v oblasti ICT, čerpáno bylo na služby servisní, technické a systémové podpory všem provozovaným aplikacím, dále na technickou podporu ke komunikační infrastruktuře a hardware IC a na systémovou podporu kybernetické bezpečnosti a zajišťování provozu, dále bylo čerpáno na poradenské a konzultační služby a zpracování analýz a návrhů v oblasti IT. Další významné čerpání bylo realizováno na položce 5169 - Nákup ostatních služeb, výdaje byly vynaloženy za úklid, pravidelné servisní prohlídky, poplatky za správu objektů, praní prádla, tříděný odpad, pronájem střelnice, inzerce ve sdělovacích prostředcích, stěhovací a montážní práce, mytí a odtahy vozidel a zejména na příspěvek na závodní stravování zaměstnanců. V rámci této položky byly čerpány i mimorozpočtové prostředky programu Customs 2020 ve výši 0,04 mil. Kč na pronájem sálu s technickým vybavením pro 4. plenární zasedání Evropské kynologické sítě Canine Unit Network. Další významné čerpání výdajů představuje položka 5164 - Nájemné, tyto výdaje byly realizovány především za pronájmy nemovitostí a pozemků, za parkování služebních motorových vozidel CS a nájmu za umístění převaděčů celní správy na zařízeních Českých Radiokomunikací. Na položce 5162 - Služby elektronických komunikací bylo, v oblasti ICT, čerpáno na hlasové a datové služby, internetové připojení a telekomunikační

a speciální služby mobilních a standardních operátorů. V rámci 5167 - Služby školení a vzdělávání bylo čerpáno 0,1 mil. Kč na výdaje spojené s předsednictvím v EU na zajištění jazykového vzdělávání.

Druhý objemově nejvýznamnější podíl ostatních věcných výdajů GŘC představovaly výdaje na nákup materiálu ve výši 164,7 mil. Kč, tj. 68 % celkového a 92 % upraveného rozpočtu těchto výdajů na rok 2020. Do zdrojů pro podseskupení 513 byly zapojeny i NNV ve výši 63,2 mil. Kč. Ve srovnání s výdaji za stejné období roku 2019 došlo v roce 2020 k vyššímu čerpání o 2,4 mil. Kč, tj. o 1,5 %.

Nejvíce čerpanou položkou tohoto podseskupení je drobný hmotný dlouhodobý majetek, kde bylo čerpáno především na pořízení interiérového nábytku, kotců pro psy, osoušečů rukou či na nákup prezentačních stanů. Pro útvary pátrání byla pořizována např. osvětlovací a světelná technika, speciální pouzdra na zbraně či zařízení pro 3D tisk. Pro CTL byly pořízeny speciální dávkovací pipety s nastavitelným objemem dávkování, mikropipety a speciální zesílený laboratorní stůl. V oblasti ICT byly hrazeny nákupy např. skenerů, notebooků, stolních PC, monitorů nebo tiskáren. Další nejvyšší čerpání proběhlo na položce nákupy prádla, oděvů a obuvi, kde bylo čerpáno především na nákupy stejnořadových součástek pro celníky, konkrétně např. na nákup softshellových bund či termoprádla. Další výrazně čerpanou položkou podseskupení je nákup materiálu, kam patří nejen nákupy kancelářského materiálu, ale i běžného provozního materiálu pro ostatní činnosti celní správy např. drogistické potřeby, baterie, oleje, pneumatiky a dále nákupy chemikálií a zkapalněných a stlačených technických plynů pro CTL. Dále byli pořízeni také služební psi. V oblasti ICT je zde čerpáno především na pořízení čipových karet, tonerů do tiskáren nebo příslušenství k mobilním telefonům. Další objemově nejvýznamnější podíl ostatních věcných výdajů představovaly výdaje na nákup vody, paliv a energie ve výši 93,1 mil. Kč, tj. 90,4 % celkového rozpočtu těchto výdajů na rok 2020, kdy nejvyšší čerpání představoval nákup elektrické energie, nákup pohonných hmot a maziv a úhrada spotřeby tepla.

Výdaje určené na ostatní nákupy činily celkem 92,9 mil. Kč, tj. 74,4 % celkového rozpočtu a 75,8 % upraveného rozpočtu těchto výdajů.

Do zdrojů pro podseskupení 517 byly zapojeny také prostředky rezervního fondu GŘC ve výši 1,4 mil. Kč a NNV ve výši 0,8 mil. Kč. V porovnání se stejným obdobím roku 2019 se výdaje na ostatní nákupy snížily o 13,8 mil. Kč, tj. o 13 %.

Tabulka č. 45: Čerpání ostatních běžných výdajů

k 31. 12. 2020 v mil. Kč

	Částka
Nákup služeb	330,2
poštovní	14,0
nájemné	59,8
elektronických komunikací	14,7
zpracování dat	128,1
nákup ostatních služeb	113,6

	Částka
Nákup materiálu	164,7
prádlo, oděv, obuv	40,3
ochranné pomůcky	3,4
drobný hmotný dlouhodobý majetek	80,2
ostatní	40,8
Ostatní nákupy	92,9
opravy a udržování	44,7
programové vybavení	1,5
cestovné	36,2
pohoštění	0,4
ostatní nákupy j.n.	10,0
Nákup vody, paliv a energie	93,1
pohonné hmoty	23,5
elektrické energie	33,4
teplo	17,4
plyn	10,7
voda	7,9
ostatní paliva a energie	0,2
Ostatní položky	75,0
náhrady mezd v době nemoci	4,9
nákup kolků	47,7
členské příspěvky WCO	1,0
náhrady nákladů styčného celního úředníka ve Spolkové republice Německo a styčného celního důstojníka v instituci Europol v Nizozemsku	5,0
vyplacení náborového příspěvku	0,5
poskytnuté náhrady	7,3
ostatní	8,6

Objemově největší položku čerpání za ostatní nákupy představovaly výdaje na opravy a udržování, a to ve výši 44,7 mil. Kč, čerpáno bylo především na běžné a havarijní opravy a na údržbu objektů celní správy, na opravy služebních vozidel apod. V rámci ICT bylo čerpáno na pozáruční servis výpočetní techniky a servis mobilních telefonů, další telekomunikační techniky a centrální UPS. Celkový průběh čerpání je však ovlivněn situací související s pandemií COVID-19, kdy došlo k omezení služeb ze zahraničí a přeshraničního pohybu náhradních dílů, což pro CTL znamenalo, že nezbytné náročné servisní zásahy byly provedeny po uvolnění příslušných omezujících opatření a čerpání finančních prostředků se tím posunulo do 2. poloviny roku 2021.

Další významné čerpání proběhlo na položce cestovní náhrady, které činily celkem 36,2 mil. Kč, z toho cestovné tuzemské pro zaměstnance GŘC činilo 34,7 mil. Kč, zahraniční cestovné činilo celkem 1,4 mil. Kč a cestovné při studiu pak 0,1 mil. Kč. Z prostředků státního rozpočtu byla čerpána částka 35,7 mil. Kč, z mimorozpočtových prostředků byla

čerpaná částka 0,5 mil. Kč a z NNV bylo čerpáno 0,01 mil. Kč. V rámci programu Customs bylo čerpáno na zahraniční cestovné celkem 0,5 mil. Kč, z toho z NNV ve výši 0,01 mil. Kč a z mimorozpočtových prostředků ve výši 0,5 mil. Kč.

V souvislosti se šířením pandemie COVID-19 byly v období 2. 3.–30. 6. 2020 z rozhodnutí ministryně financí s okamžitou platností zrušeny všechny plánované zahraniční služební cesty, následně bylo opatření změněno na možnost vycestovat do zahraničí v nezbytně nutných případech a řídilo se pravidly dle míry rizika nákazy v jednotlivých zemích.

V rámci programu Customs bylo počínaje březnem 2020 prozatím oboustranně upuštěno od uskutečňování zahraničních služebních cest a pořádání akcí v tuzemsku, čímž nedocházelo k čerpání prostředků poskytnutých příslušnou grantovou dohodou. S tím, že v blízké době nelze předpokládat významné změny v čerpání, přistoupil poskytovatel grantu v říjnu 2020 ke zrušení, resp. změně závazků stvrzených v rámci grantové dohody a uvolnění části přidělených peněžních prostředků z poskytnutého grantu na jiné účely.

V rámci výdajů na pohoštění, čerpání ve výši 0,4 mil. Kč, bylo čerpáno i na pohoštění v rámci programu Customs ve výši 0,07 mil. Kč. Na programové vybavení bylo čerpáno 1,5 mil. Kč, a to na nákup a obnovu licencí drobného SW (např. MyQ Tagra, CYBER GHOST) pro potřeby odborných útvarů CS a pokrytí pracovišť WiFi signálem.

Výdaje na ostatních položkách běžných výdajů k 31. 12. 2020 činily celkem 75 mil. Kč. Největšími výdaji byl nákup kolků ve výši 47,7 mil. Kč, poskytnuté náhrady ve výši 7,3 mil. Kč, náhrady zvýšených výdajů spojených s výkonem funkce v zahraničí styčného celního úředníka ve Spolkové republice Německo a styčného celního důstojníka v instituci Europol v Nizozemsku celkem ve výši 5 mil. Kč, kdy na výdaje styčného celního důstojníka byly zcela využity i účelové prostředky poskytnuté z kapitoly 398 - VPS (kód účelu 143980028). Dalšími většími výdaji byly náhrady mezd v době nemoci ve výši 4,9 mil. Kč, u kterých je výše čerpání zřejmě ovlivněna pandemií COVID-19, dále pak úhrada členských příspěvků WCO ve výši 1 mil. Kč a vyplacení náborového příspěvku dle § 135a zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve výši 0,5 mil. Kč, aj. Z těchto ostatních položek běžných výdajů činily výdaje ICT v rámci odměn za užití duševního vlastnictví celkem 2,3 mil. Kč, čerpáno bylo na poskytování uživatelských a licenčních práv k počítačovým programům, a to např. na licenční smlouvu CODEXIS či licenční smlouvu Magnusweb Inhouse. V oblasti ICT bylo dále čerpáno na podlimitní technické zhodnocení, a to na update firmware tiskáren KONICA MINOLTA a na rozšíření poplachového zabezpečovacího a tísňového systému, celkem ve výši 0,5 mil. Kč. Z těchto ostatních položek běžných výdajů byla čerpána na seskupení položek 59 - Ostatní neinvestiční výdaje celkem částka 0,1 mil. Kč, a to především na vrácení finančních prostředků z grantu Europol ve výši 0,09 mil. Kč dle Metodického pokynu pro přípravu/realizaci rozpočtu 2019/2020 za oblast EU/FM, a dále na úhrady, které se týkaly vrátek příjmů přijatých na příjmové účty v minulých letech, kdy se jednalo např. o vrácení náhrady ztráty za původně ztracené zásilky, které byly dohledány/doručeny v roce 2020, za které však již celní správa obdržela náhradu za ztrátu od České pošty v předchozím roce.

12. Interní audit a vnitřní kontrolní činnost

12.1 Interní audit

Plán činnosti interního auditu na rok 2020 vycházel zejména z vyhodnocení strategických cílů, hodnocení rizik, střednědobého plánu interního auditu nebo požadavků Evropské komise, národní legislativy a vedení celní správy. Zvýšená pozornost byla věnována zejména oblasti ICT a systému správy zahraničních pracovních a služebních cest.

V roce 2020 bylo uskutečněno 5 standardních interních auditů, z nichž vyplynulo celkem 50 doporučení pro služební funkcionáře auditovaných a metodických útvarů. Kromě toho byl proveden pravidelný audit kybernetické bezpečnosti a poradenský audit určení významných informačních systémů agend celní správy, které pro organizaci zabezpečil externí dodavatel. Z těchto auditů vyplynulo dalších 8 doporučení.

V rámci interního auditu nebyly zjištěny nedostatky, jež by měly zásadní nepříznivý vliv na činnost CS a byly překážkou při plnění stanovených cílů. Avšak byly zjištěny některé skutečnosti, které nenaplnují zásady pro zajištění efektivního vynakládání finančních prostředků nebo mají charakter ovlivňující činnost jednotlivých útvarů. Závěry interního auditu byly projednány s odpovědnými funkcionáři, kteří k jednotlivým doporučením přijímali vhodná opatření a o celkovém výsledku provedeného interního auditu byl následně informován generální ředitel GŘC.

12.2 Vnější kontrolní činnost

V roce 2020 bylo orgány veřejné správy ČR a dalšími institucemi oprávněnými v celní správě provádět kontrolní, revizní, dohlídkovou nebo akreditační činnost, provedeno celkem 14 kontrol.

EK zahájila v roce 2020 kontrolu se zaměřením na spolehlivost účtů A a B, kontrolní strategii v oblasti celní hodnoty a následná opatření, a na kontrolní strategii v oblasti elektronického obchodu. Kontrola nebyla dosud ukončena. Nejvyšší kontrolní úřad (dále jen „NKÚ“) provedl kontrolu č. 20/10 „Peněžní prostředky státu vynakládané na plnění vybraných cílů migrační politiky“. Kontrole byl podroben realizovaný projekt „Analýza rizik u cestujících“, zda vedl k naplnění cílů Národního programu – ISF, a zda peněžní prostředky státu na tento projekt byly vynakládány efektivně a hospodárně. NKÚ konstatoval, že realizaci projektu se systém „Analýzy rizik cestujících“ stal plně automatizovaným a je plně využíván na pěti mezinárodních letištích. NKÚ neshledal při kontrole zakázky „Pořízení integrálního řešení analýzy rizik cestujících v letecké přepravě“ porušení zákona o zadávání veřejných zakázek, ale přesto vyhodnotil tuto zakázku z hlediska hospodárnosti jako rizikovou. Dle NKÚ je projekt efektivní pouze omezeně. GŘC byla přijata preventivní opatření, která se týkají výběrových řízení projektů. Jedná se zejména o stanovování a zdůvodňování předpokládané výše nákladů projektů tak, aby byla zaručena hospodárnost v rámci realizace projektu. Dále bylo GŘC rozhodnuto o vedení záznamů využívání systému analýzy rizik a jeho pravidelném vyhodnocování. MF provedlo dohlídku „Kontroly prováděné GŘC jako kontrolním orgánem dle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), v příslušném znění, v oblasti správy daní, cel a jiných peněžitých plnění vykonávané CÚ v roce 2018 a 2019“. V předmětu kontroly nebyly zjištěny nedostatky. Na základě uloženého opatření dojde k úpravě vnitřního předpisu

týkající se provádění vnitřní kontroly v celní správě. Ministerstvo vnitra provedlo 2 kontroly projektů „Rozvoj elektronické spisové služby celní správy“ a „Záložní informační centrum GŘC“ se závěry, že projektové aktivity proběhly v souladu se schválenými projekty a že požadované prostředky byly skutečně vynaloženy a byl zajištěn soulad se souvisejícími vnitrostátními pravidly a pravidly Společenství. Ministerstvo pro místní rozvoj v roce 2020 ukončilo kontrolu projektu „Celní kodex Unie – elektronizace celního řízení“, která byla zahájena v roce 2019, kterou nebyly zjištěny nedostatky. Finanční úřady zahájily kontroly na třech CÚ, z toho ve 2 případech na výkon správy správních poplatků, kdy 1 kontrola byla ukončena a nebyly zjištěny žádné nedostatky a druhá kontrola dosud ukončena nebyla. Ve třetím případě se jednalo o kontrolu k ověření, zda nevznikla odvodová povinnost porušením rozpočtové kázně podprogramu, která nebyla dosud ukončena. Okresní správou sociálního zabezpečení byla provedena kontrola na plnění povinnosti v nemocenském pojištění, v důchodovém pojištění a při odvodu pojistného, kterou nebyly zjištěny nedostatky. Odborový svaz státních orgánů a organizací provedl kontrolu se zaměřením na stav bezpečnosti a ochrany zdraví při práci bez zjištění nedostatků. Krajská hygienická stanice provedla kontrolu výdeje stravy zaměstnancům CÚ bez zjištění nedostatků. Hasičský záchranný sbor uskutečnil kontrolu na dodržování předpisů zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, bez zjištění nedostatků. TÜV NORD Czech, s. r. o. provedl kontrolu na provoz CTL včetně odběru a manipulace se vzorky bez zjištěných nedostatků. Český institut pro akreditaci, o. p. s. provedl kontrolu na plnění akreditačních požadavků v CTL, při které byl zjištěn 1 nedostatek týkající se vydávání opravných výstupních dokumentů zákazníkovi, ke kterému bylo přijato příslušné opatření. Na základě výsledků vnější kontrolní činnosti byla přijata 3 opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

12.3 Vnitřní kontrolní a inspekční činnost

V roce 2020 bylo v celní správě provedeno celkem 4 751 kontrol. Z tohoto počtu bylo odbornými útvary GŘC provedeno 326 plánovaných a operativních kontrol a služebními funkcionáři na všech úrovních řízení bylo provedeno 4 425 plánovaných a operativních kontrol výkonu práce nebo služby podřízených zaměstnanců.

Odborné útvary se v rámci kontrolní činnosti zaměřily zejména na CÚ, a to sestupně do agend celního řízení, správy daní, správy příjmů, dohledu nad subjekty, ostatních činností společných pro všechny služební funkcionáře nebo vedoucí pracovníky, a dále do agend kontrol zpoplatněných komunikací, správního trestání, daňového dozoru a mobilního dohledu. Kontrolní činnost služebních funkcionářů směřovala především do ostatních činností společných pro všechny služební funkcionáře nebo vedoucí pracovníky, a dále do agend celního řízení, mobilního dohledu, správy daní, kontrol po propuštění zboží, správy příjmů, dohledu nad subjekty, kontrol zpoplatněných komunikací a správních činností. Z celkového počtu provedených kontrol odborným útvarem byly zjištěny nedostatky převážně v ostatních činnostech společných pro všechny služební funkcionáře nebo vedoucí pracovníky, a dále v agendách CÚ celní řízení, správy daní, dohledu nad subjekty, správního trestání a kontrol po propuštění zboží. U kontrol provedených služebním funkcionářem byly zjištěny nedostatky především v agendách CÚ celní řízení, ostatních činnostech společných pro všechny služební funkcionáře nebo vedoucí pracovníky, a dále v agendách správy daní, daňových kontrol a mobilního dohledu. Provedené kontroly byly ukončeny převážně s negativním zjištěním.

Na základě výsledků kontrol provedených odbornými útvary bylo přijato 156 náležitých opatření k nápravě zjištěných nedostatků. K výsledkům kontrol provedených služebními funkcionáři bylo přijato 173 opatření k odstranění nedostatků.

12.4 Vyřizování stížností, oznámení, podnětů a petic

Tabulka č. 46: Souhrnné ukazatele z agendy vnitřních činností

za období 2016–2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Vnější kontrolní činnost provedená orgány veřejné správy ČR a EU v celní správě	36	35	27	31	14
Vnitřní kontrolní činnost	4 805	4 798	5 388	5 082	4 751
z toho: kontroly provedené odbornými útvary	398	406	363	373	326
kontroly provedené služebními funkcionáři	4 407	4 392	5 025	4 709	4 425
Inspekční činnost	30	28	25	18	14
Přijatá opatření na základě výsledků vnitřní kontrolní a inspekční činnosti	349	807	716	540	351
Vyřízené stížnosti a petice	82	83	53	60	53
z toho: důvodné a částečně důvodné	12	8	2	5	7

V rámci inspekční činnosti bylo v roce 2020 zahájeno prověřování 14 podnětů zaměřených na prošetření podezření z protiprávního jednání zaměstnanců CS. Tato inspekční činnost byla zaměřena zejména do oblastí hospodaření s majetkem státu, vedených exekučních řízení, uplynutí prekluzivní lhůty pro stanovení daně, vykázaných náhrad cestovních výdajů na služební cestě, využívání přiděleného služebního motorového vozidla, oprávněnosti přístupů do aplikací a evidencí s ohledem na možný únik informací z výkonu služby a prošetření mimořádných událostí v CS. Na základě výsledků inspekční činnosti bylo přijato 22 opatření.

V roce 2020 orgány celní správy zaevidovaly a vyřídily celkem 53 stížností, přičemž 7 bylo dále napadeno žádostí o přešetření způsobu vyřízení stížnosti, 9 stížností nebylo dosud vyřízeno. Z celkového počtu stížností jich 47 směřovalo do daňové oblasti a bylo vyřizováno dle daňového řádu³, 6 stížností bylo vyřizováno v souladu se správním řádem. Z celkového počtu vyřízených stížností bylo 7 stížností shledáno důvodných nebo částečně důvodných, což činí 13 % z celkového počtu vyřízených stížností. Důvodné nebo částečně důvodné stížnosti směřovaly v 6 případech proti nesprávnému postupu orgánů celní správy a v 1 případě proti nesprávnému postupu a zároveň chování orgánů celní správy. V roce 2020 nebyla orgány celní správy přijata ani vyřizována žádná petice.

Ze strany veřejnosti bylo v roce 2020 na bezplatné protikorupční telefonní lince č. 800 232 222 registrováno celkem 6 volání, z nichž u žádného nebylo zaznamenáno podezření na korupční jednání. Na protikorupční emailovou adresu korupce@cs.mfcr.cz bylo doručeno celkem 27 relevantních podání, přičemž podezření na korupční jednání celníka nebo občanského zaměstnance nebylo zaznamenáno. Prostřednictvím elektronického formuláře pro oznámení korupčního jednání publikovaného na webových stránkách CS bylo učiněno

1 podání, u kterého podezření na korupční jednání nebylo zaznamenáno. Většina doručených podání upozorňovala na podezření z porušování zákona u fyzických nebo právnických osob ve vztahu ke kompetencím celní správy. Ostatní podání směřovala do oblasti poradenství nebo ověření správnosti postupu vůči orgánům celní správy.

13. Oblast bezpečnosti

13.1 Ochrana utajovaných informací

Pro zajištění činnosti ISCS v režimu ochrany utajovaných informací byl v průběhu roku 2020 připraven záměr modernizace IS/V LAN CS – sloučení specializovaných pracovišť celní správy, který byl schválen Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost. V souvislosti s odložením uvedeného záměru do konce roku 2021, pak byla realizována opakovaná certifikace IS/V-LAN objektu POVEL, verze 2.1 s platností do června 2021.

V oblasti administrativní bezpečnosti byl počet evidovaných utajovaných dokumentů téměř ve shodě s rokem 2019, pouze u dokumentů ostatních subjektů cizí moci byl zaznamenán mírný pokles. Počet držitelů osvědčení stupně utajení Tajné byl v porovnání s rokem 2019 prakticky shodný. U stupně utajení Důvěrné a Vyhrazené došlo z důvodu přípravy na používání krycích dokladů na CÚ k potřebnému navýšení počtu držitelů bezpečnostních prověrek.

13.2 Krizové řízení

V průběhu roku 2020 bylo primární činností celní správy v oblasti krizového řízení průběžné přijímání bezpečnostních opatření za účelem snížení rizika pandemie COVID-19. Přijímáním těchto opatření se celní správě podařilo minimalizovat dopad pandemie na její personální stav a zachovat tak akceschopnost jednotlivých útvarů.

Zároveň byl v loňském roce úspěšně dokončen proces sjednocení plánů krizové připravenosti všech celních úřadů, čímž došlo k optimalizaci připravenosti celní správy na případné krizové situace a krizové stavy.

13.3 Objektová bezpečnost

V oblasti objektové bezpečnosti se celní správě podařilo v průběhu roku 2020 úspěšně dokončit zpracování jednotných zásahových režimů, dle pravidel stanovených vnitřním aktem řízení, pro všechny objekty vybavené zabezpečovacími systémy. V průběhu roku celní správa současně pokračovala v koncepčním zvyšování úrovně objektové bezpečnosti, a to především soustavným prováděním bezpečnostních posouzení s následným přijímáním příslušných bezpečnostních opatření.

13.4 Kybernetická bezpečnost

V rámci kybernetické bezpečnosti byl v roce 2020 realizován projekt bezpečnostního monitoringu ISCS a vyhodnoceny kybernetické události a bezpečnostní incidenty, kde celní správa pokračovala na realizaci úpravy stávajícího systému bezpečnostního dohledu, byla implementována SOC (Security Operating Center) služba a zavedeno zjišťování anomálií ISCS. Řízení kybernetické bezpečnosti ISCS je trvale zlepšováno ve všech oblastech s ohledem na ustanovení ZKB i normy ISO/IEC 27001. Možno vyzdvihnout vysokou úroveň vnitřních auditů a následnou implementaci doporučených bezpečnostních opatření.

14. Vztahy s veřejností

14.1 Svobodný přístup k informacím

Orgány celní správy v postavení povinného subjektu zajišťují agendu poskytování informací v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“). V roce 2020 bylo v rámci orgánů celní správy přijato a zaevidováno celkem 351 písemných žádostí o poskytnutí informace dle informačního zákona. Žádná ústní žádost podána nebyla. Poskytnuta byla informace v případě 271 žádostí, v 5 případech bylo poskytnutí informace podmíněno úhradou správního poplatku. Ve 36 případech bylo poskytnutí informace rozhodnutím odmítnuto zcela, ve 14 částečně. Ve 26 případech bylo poskytnutí informace sdělením odloženo zcela, v 7 částečně.

14.2 Vztahy s laickou veřejností

Prezentace celní správy je nejčastěji zajišťována prostřednictvím vydaných tiskových sdělení, která jsou zveřejňována na internetu a sociálních sítích. V důsledku pandemie COVID-19 byly v roce 2020 zrušeny významné prezentační akce celní správy (např. Den otevřených dveří MF, Cihelna, Den s PČR), přednášky pro vyšší odborné a vysoké školy. Dny NATO v Mošnově se uskutečnily v duchu pandemie, kdy vybraní zástupci bezpečnostních sborů byli oceněni za svoji práci v době nouzového stavu země. V roce 2020 zveřejnila celní správa 243 tiskových zpráv. Nejčastěji byla celní správa prezentována na internetu a sociálních sítích (92 %), v tištěných médiích 2,5 % a v rádiích 1,9 %. Zveřejňována jsou nejčastěji sdělení z oblasti dohledu, pátrání, spotřebních daní i legislativních novinek vztahujících se ke kompetencím organizace. Na základě vydaných tiskových zpráv byly články nejčastěji publikovány v [deníku.cz](http://deniku.cz), na Facebooku, na Twitteru Mafra a. s. a InfoDnes.cz. Pro celní správu vycházejí ve více než 77 % pozitivně, 22 % je neutrálního charakteru a méně jak 0,5 % je negativních. Celní správa se rovněž prezentovala na sociálních sítích. Kromě Facebooku také na Twitteru, Instagramu a YouTube. Za uplynulý rok bylo přidáno na Facebook 410 příspěvků, počet sledujících vykazoval hodnotu 6 598 a vzrostl oproti loňskému roku o 51 %. Instagramový účet byl spuštěn ke konci ledna 2020, má celkem 1 264 sledujících a od založení účtu bylo vloženo 111 příspěvků. Twitter je spravován od května 2020 a za sledované období disponuje 151 příspěvků. Sdíleny jsou převážně informace z výkonu služby a praktická oznámení pro veřejnost. Internetové stránky www.celnisprava.cz doznaly vizuální změny, jejich cílem je publikovat jednoduché, věcné, přesné a srozumitelné informace veřejnosti. V roce 2020 bylo vyřízeno 657 dotazů veřejnosti došlých na podatelnu GŘC.

14.3 Poskytování informací Poradenským a informačním centrem

Pracovníci celní správy zpracovali téměř 2 900 písemných dotazů a 7 000 telefonických dotazů. Komunikace s celní správou je možná ústně přes centrální kontaktní telefonní číslo, nebo písemně přes e-mailovou adresu informace@cs.mfcr.cz, popřípadě přes on-line formulář umístěný na internetových stránkách, či elektronickou podatelnu celní správy. Žadatelé o poskytnutí informací byly jak fyzické, tak i právnické osoby. Nejvíce žádostí se týkalo podmínek dovozu a vývozu zboží, sazebního zařazení zboží, stanovení celních sazeb, problematiky spotřebních daní, DPH či oblasti dovozu drobných zásilek pro osobní potřebu.

15. Závěr

Kromě důsledného plnění standardních kompetencí orgánů celní správy byl v roce 2020 kladen důraz zejména na realizaci projektu „Elektronická aplikace pro odbavení poštovních zásilek s nízkou hodnotou“ nebo řešení nově vzniklých problémů v souvislosti s přechodem na nového poskytovatele služeb systému elektronického mýta. Orgány celní správy rovněž implementovaly opatření v rámci své nové kompetence provádění kontrolní činnosti v oblasti internetových her či se věnovaly přípravám na Brexit, které intenzivně probíhaly po celý loňský rok. Zároveň byly zahájeny přípravy na převzetí správy vymáhání justičních pohledávek.

Dále se celní správa soustředila na naplňování cílů vládní Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2018–2023 nebo na detekci a potírání nelegálního obchodu s tabákem a tabákovými výrobky. Celní správa je rovněž vázána úkoly spojenými s naplňováním vládních strategií, konkrétně Národní protidrogové strategie na období let 2019–2027 a také Strategie prevence a potírání trestné činnosti související s odpady na období let 2021–2023. Významným opatřením realizovaným v roce 2020 byla taktéž optimalizace zajištění připravenosti celní správy na krizové situace a krizové stavy.

V roce 2020 došlo ke zrušení 10 územních pracovišť celních úřadů z důvodu postupující elektronizace a snižování počtu systemizovaných míst v agendách celní a daňové řízení. Celní správa v rámci výkonu působnosti svých orgánů zavádí technologie, které umožňují veřejnosti provádět převážnou část úkonů elektronicky, což představuje administrativní, finanční i časovou úsporu. Celní správa bude i v budoucnu usilovat o další rozvoj elektronizace v podobě možnosti nahrazení listinných dokumentů dokumenty digitálními.

V souvislosti s úspěšným ukončením projektu „Rekonstrukce a dostavba areálu VZSK Heřmanice“ v roce 2020 bude celní správa v nadcházejícím roce pokračovat ve výcviku a nasazení služebních psů k detekci osob s podezřením na nákazu COVID-19 a k vyhledávání osob přepravovaných nelegálně v nákladových prostorech vozidel.

Celní správa bude v roce 2021 pokračovat v PR kampani, jejímž cílem je informovat veřejnost o implementaci nových opatření v rámci účinnosti zásadních celních a daňových změn pro oblast e-commerce. Současně se bude celní správa podílet na tvorbě národní legislativy a úpravě systému vykazování statistických údajů Intrastat na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2152.

V příštím roce se bude celní správa i nadále věnovat přípravám na nadcházející předsednictví České republiky v Radě EU v druhé polovině roku 2022. V souvislosti s blížícím se termínem byly již vybrány priority, které bude celní správa v rámci CCWP prosazovat. Jedná se o koordinaci dohledu nad strategickým zbožím a zbožím dvojího užití v rámci EU a ochranu zdraví pracovníků orgánů vymáhání práva při detekci OPL. Dále by měla být vytvořena strategická studie na téma zapojení celních orgánů do zajištění vnitřní bezpečnosti EU v rámci aktivit Europolu.

SEZNAM ZKRATEK

ADR	Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí
AEO	Oprávněný hospodářský subjekt
AISG	Informační systém pro dohled nad hazardními hrami
CCN	Společná sdělovací síť
CCWP	Pracovní skupina pro celní spolupráci
CDU	Centrální diskové úložiště
CITES	Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin
CP	Celní prohlášení
CS	Celní správa České republiky
CSZ	Centrálního systému zálohování
CTL	Celně technická laboratoř
CÚ	Celní úřad
ČR	Česká republika
ČSN EN ISO	Certifikát normy jakosti
DG BUDGET	Generální ředitelství pro rozpočet Evropské komise
DG TAXUD	Generální ředitelství pro daně a celní unii
DPH	Daň z přidané hodnoty
ECR	Systém pro komunikaci celní správy s externími subjekty
ET	Evidence tržeb
EK	Evropská komise
EMCS	Elektronický systém pro dopravu a sledování výrobků podléhajících spotřební dani
ESA	Státy východní a jižní Afriky
EU	Evropská unie
EZISZ	Elektronický systém závazných informací o sazebním zařazení zboží
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
FS	Finanční správa
GFŘ	Generální finanční ředitelství
GŘC	Generální ředitelství cel
HW	Hardware
ICT	Informační a komunikační technologie
ISCS	Informační systém celní správy
IT	Informační technologie
LAN	Místní počítačová síť
MF	Ministerstvo financí
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NNV	Nároky z nespotřebovaných výdajů
OPL	Omamně a psychotropní látky

PČR	Police České republiky
REX	System pro registrované vývozce
SM	Systematizované místo
SPD	Spotřební daň
SPZ	Státní politika zaměstnanosti
SR	Státní rozpočet
SSZ	Stanoviska k sazebnímu zařazení zboží
SW	Software
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
UCC	Celní kodex Unie
UV	Usnesení vlády
V4	Visegrádská skupina
VPS	Všeobecná pokladní správa
VV	Vybrané výrobky
VZSK	Výcvikové zařízení služební kynologie
ZIC	Záložní informační centrum
ZIPZ	Závazná informace o původu zboží
ZISZ	Závazná informace o sazebním zařazení zboží
ZKB	Zákon o kybernetické bezpečnosti